

PLAN URBANISTIC GENERAL

COMUNA POIENILE DE SUB MUNTE

JUDEȚUL MARAMUREȘ

Nr. pr.: AED – 031 - 2022

VOLUMUL I

MEMORIU GENERAL

LISTA DE SEMNĂTURI

PROIECTANT GENERAL : S.C. AEDILIS PROIECT S.R.L.

Şef proiect: arh. urb. Dan Florin FLORUȚ

Proiectanți:

Urbanism/arhitectură: arh. urb. Dan Florin FLORUȚ

Transporturi/Sistematizare:

Ing. Gheorghe BOROȘ

Cartografiere și tehnoredactare:

Geograf Petru Adrin MOIȘ

CUPRINS

1. INTRODUCERE	1
1.1 Date de recunoaștere a documentației	1
1.2 Obiectivele lucrării	5
1.3 Surse documentare	6
2. STADIUL ACTUAL AL DEZVOLTĂRII	9
2.1 Evoluția	9
2.2 Elemente ale cadrului natural	14
2.2.1 Caracteristicile reliefului	14
2.2.2 Geologia	14
2.2.3 Hidrografie. Hidrologie	15
2.2.4 Condiții climatice	15
2.2.4.1 Temperatura	16
2.2.4.2 Precipitațiile	16
2.2.4.3 Vânturile	16
2.2.4.4 Lumina solară	16
2.2.4.5 Fenomene meteorologice	16
2.2.4.6 Seismicitatea	16
2.2.5 Solurile	17
2.2.6 Vegetația	18
2.2.7 Fauna	19
2.3 Relații în teritoriu	19
2.4 Potențial economic	24
2.5 Populația. Elemente demografice și sociale	31
2.6 Căi de comunicație și transport	35
2.7 Intravilan existent. Zone funcționale. Bilanț teritorial	36
2.8 Zone cu riscuri naturale	45
2.9 Echipare edilitară	46
2.9.1 Gopodărirea apelor	46
2.9.2 Alimentarea cu apă	46
2.9.3 Canalizarea	46
2.9.4 Alimentarea cu energie electrică	47
2.9.5 Telefonie	47
2.9.6 Alimentarea cu căldură	48
2.9.7 Alimentarea cu gaz metan	48
2.9.8 Gospodărie comunală	48
2.10 Probleme de mediu	49

2.11 Disfuncționalități.....	59
2.11.1 Privind activitățile economice.....	58
2.11.2 Privind structura populației.....	59
2.11.3 Privind căile de circulație.....	59
2.11.4 Privind echiparea edilitară.....	59
2.11.5 Privind protecția mediului.....	59
2.12 Necesități și oportunități ale populației.....	59
3. PROPUNERI DE ORGANIZARE URBANISTICE	60
3.1 Studii de fundamentare. Diagnostic General. Diagnostic prospectiv.....	69
3.2 Evoluție posibilă, priorități.....	69
3.2.1 Prevederi ale planului de amenajare a teritoriului Național.....	69
3.2.2 Prevederi ale planului de amenajare a teritoriului Județean Maramureș.....	69
3.2.3 Prevederi ale planului local de acțiune pentru mediu, județul Maramureș.....	70
3.2.4 Prevederi ale strategiei de dezvoltare locală Gal Mara-Natur.....	70
3.2.5 Prevederi ale strategiei de dezvoltare durabilă a comunei Dumbrăvița, jud. Maramureș, 2014-2020.....	71
3.3 Optimizarea relațiilor în teritoriu	79
3.4 Dezvoltarea activităților. Strategia de dezvoltare spațială	79
3.5 Evoluția populației	80
3.6 Organizarea circulației	81
3.7 Intravilan propus. Zonificare funcțională. Bilanț teritorial	82
3.8 Măsuri în zonele cu riscuri naturale	90
3.9 Dezvoltarea echipării edilitare	91
3.9.1 Gospodărirea apelor.....	91
3.9.2 Alimentarea cu apă.....	91
3.9.3 Canalizarea apelor uzate	91
3.9.4 Alimentarea cu energie electrică.....	91
3.9.5 Telefonie	92
3.9.6 Alimentare cu energie termică	92
3.9.7 Alimentare cu gaze naturale	92
3.9.8 Gospodărire comunală	92
3.10 Protecția mediului	92
3.11 Reglementări urbanistice.....	93
3.12 Obiective de utilitate publică.....	99
4. CONCLUZII	100

1.2 OBIECTIVELE LUCRĂRII

Planul urbanistic general are atât caracter director și strategic, cât și caracter de reglementare și reprezintă principalul instrument de planificare operațională, constituind baza legală pentru realizarea programelor și acțiunilor de dezvoltare. Fiecare unitate administrativ-teritorială are obligația să își întocmească și să își aprobe Planul Urbanistic General, care se actualizează periodic la cel mult 10 ani.

Cuprinde prevederi pe termen scurt cu privire la:

- Restabilirea și delimitarea teritoriului intravilan, în relație cu teritoriul administrativ al localității;
- Stabilirea modului de utilizare a terenurilor din intravilan;
- Zonificarea funcțională în corelație cu organizarea rețelei de circulație;
- Delimitarea zonelor afectate de servituți publice, afectate de interdicții temporare și permanente de construire și a zonelor expuse la riscuri naturale;
- Modernizarea și dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare;
- Stabilirea zonelor protejate și de protecție a monumentelor istorice, a siturilor arheologice reperate și a zonelor care au instituit un regim special de protecție, prevăzut în legislația în vigoare;
- Zonele care au instituite un regim special de protecție prevăzut în legislația în vigoare;
- Formele de proprietate și circulația juridică a terenurilor;
- Precizarea condițiilor de amplasare și conformare a volumelor construite și amenajate și plantate;
- Zonele de risc natural delimitate și declarate astfel, conform legii, precum și la măsurile specifice privind prevenirea și atenuarea riscurilor, utilizarea terenurilor și realizarea construcțiilor în aceste zone;
- Zone de risc datorate unor depozități istorice de deșeuri.

Cuprinde prevederi pe termen mediu și lung cu privire la:

- Evoluția în perspectivă a localității;
- Direcțiile de dezvoltare funcțională în teritoriu;
- Traseele coridoarelor de circulație și de echipare prevăzute în planurile de amenajare a teritoriului național, zonal și județean;

➤ Zonele de risc natural delimitate și declarate astfel, conform legii, precum și la măsurile specifice privind prevenirea și atenuarea riscurilor, utilizarea terenurilor și realizarea construcțiilor în aceste zone;

- Lista principalelor proiecte de dezvoltare și restructurare;
- Stabilirea și delimitarea zonelor cu interdicție temporară și definitivă de construire;
- Delimitarea zonelor în care se preconizează operațiuni urbanistice de regenerare urbană.

Completarea Planului Urbanistic General al comunei Poienile de Sub Munte urmărește, prin introducerea în cadrul documentației de urbanism existente a constrângerilor și permisivităților urbanistice generate de zonele propuse pentru extindere, crearea condițiilor de autorizare a noilor construcții, crearea premiselor spațiale pentru desfășurarea activităților economice și sociale în acord cu obiectivele de dezvoltare județene. Se vor lua în considerare implicațiile dezvoltării urbanistice asupra sistemului de circulații și a rețelei de infrastructură edilitară, fiind conturate măsurile pentru dezvoltarea armonioasă a localităților.

1.3. SURSE DOCUMENTARE

1.3.1 Surse documentare propriu zise:

- Plan de Amenajare a Teritoriului Național;
- Plan de Amenajare a Teritoriului Județean Maramureș;
- Strategia de Dezvoltare Socio-Economică a comunei Poienile de Sub Munte, jud. Maramureș;
- Planul Județean de Gestionare a Deșeurilor, județul Maramureș;
- Planul Local de Acțiune pentru Mediu, Județul Maramureș;
- Strategia de Dezvoltare Locală Gal Mara - Natur;
- Strategia Sectorială de Turism 2021-2027 pentru Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest
- MasterPlan pentru Extinderea și Reabilitarea Infrastructurii de Apă și Apă Uzată în județul Maramureș;
- Lista monumentelor istorice 2015;
- Date puse la dispoziție de Primăria poienile de Sub Munte;
- Documentare de teren și consultări cu autoritățile locale;
- Recensământul Populației și al Locuințelor 2021;
- Recensământul General Agricol, 2010.

Pentru suportul topografic s-au folosit ortofotoplanuri, scara 1:5000, planuri topografice, scara 1:5000, alte hărți și planuri referitoare la comuna Poienile de Sub Munte.

1.3.2 Elemente legislative:

- Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul, cu modificările și completările ulterioare;
- Ordin 233 - NORME METODOLOGICE din 26 februarie 2016 de aplicare a Legii nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul și de elaborare și actualizare a documentațiilor de urbanism;
- Regulamentul General de Urbanism (RGU) aprobat prin H.G. nr. 525/1996, cu modificările și completările ulterioare, pentru aprobarea Regulamentului general de urbanism;
- Ordinul MDRT nr. 2701/30.12.2010 pentru aprobarea Metodologiei de informare și consultare a publicului cu privire la elaborarea sau revizuirea planurilor de amenajare a teritoriului și de urbanism;
- Legea nr. 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții cu modificările și completările ulterioare și normele metodologice de aplicare;
- Planul Național de Amenajare a Teritoriului:
 - Secțiunea I – Căi de comunicație, Legea nr.71/1996;
 - Secțiunea a II-a – Apa, Legea nr.171/1997;
 - Secțiunea a III-a – Zone protejate, Legea nr.5/2000;
 - Secțiunea a IV-a - Rețeaua de localități, Legea 351 / 2001 și 100 / 2007;
 - Secțiunea a V-a - Zone de risc natural, Legea nr.575/2001;
 - Secțiunea a VIII-a – Zone cu resurse turistice, 2008;
- Legea nr. 114/11.10.1996 Legea locuinței;
- Legea nr. 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice;
- Legea nr. 24/2007 a spațiilor verzi, republicată, cu modificările ulterioare prin Legea nr. 47/2012;
- Ordonanța de urgență nr. 195/2005 privind protecția mediului, aprobată prin Legea nr. 265/2006, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea fondului funciar nr. 18/1991 (republicată);
- Legea nr. 10/1995 privind calitatea în construcții republicată actualizată, Legea nr. 163/2016 pentru modificarea și completarea Legii nr. 10/1995 privind calitatea în construcții;
- Legea nr. 107/1996 a apelor;

- Hotărârea nr. 382/2003 pentru aprobarea Normelor metodologice privind exigențele minime de conținut ale documentațiilor de amenajare a teritoriului și de urbanism pentru zonele de riscuri naturale;
- Legea nr. 213/ 17.11.1998 privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia;
- Legea nr. 33 din 27 mai 1994 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică;
- Legea cadastrului și publicității imobiliare nr. 7/1996, republicată cu modificările ulterioare;
- Ordonanța nr. 43/2000 privind protecția patrimoniului arheologic și declararea unor situri arheologice ca zone de interes național;
- Ordonanța nr. 43/1997 privind regimul drumurilor, cu modificările și completările ulterioare;
- Ordonanța de urgență nr. 12/1998 privind transportul pe căile ferate române și reorganizarea Societății Naționale a Căilor Ferate Române;
- Hotărârea nr. 930 din 11 august 2005 pentru aprobarea Normelor speciale privind caracterul și mărimea zonelor de protecție sanitară și hidrogeologică;
- Legea nr. 611/2015 – Codul silvic;
- Noul Cod Civil actualizat 2018;
- Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică;
- Ordinul nr. 994/2018 pentru modificarea și completarea Normelor de igienă și sănătate publică privind mediul de viață al populației, aprobate prin Ordinul ministrului sănătății nr. 119/2014;
- Ordin Nr. 47 din 27 ianuarie 1998 pentru aprobarea Normelor tehnice privind amplasarea lucrărilor edilitare, a stâlpilor pentru instalații și a pomilor în localitățile urbane și rurale;
- Ordinul Ministrului Transporturilor nr. 49/1998 pentru aprobarea Normelor tehnice privind proiectarea și realizarea străzilor în localitățile urbane;
- Ordin nr. 49 din 27 ianuarie 1998 pentru aprobarea Normelor tehnice privind proiectarea și realizarea străzilor în localitățile urbane;
- Ordinul Ministrului Transporturilor nr. 50/1998 pentru aprobarea Normelor tehnice privind proiectarea și realizarea străzilor în localitățile rurale;
- Ordinul nr. 129/2016 pentru aprobarea Normelor metodologice privind avizarea și autorizarea de securitate la incendiu și protecție civilă;
- Ordinul Ministerului Administrației și Internelor nr. 163/2007 pentru aprobarea Normelor generale de apărare împotriva incendiilor;
- Ghid privind metodologia de elaborare și conținutul-cadru al Planului Urbanistic General, indicativ GP038/99 aprobat prin Ordinul Nr.13/N/10.03.1999;

- Ghid privind elaborarea și aprobarea regulamentelor locale de urbanism, indicativ GM-007-2000 aprobat prin Ordinul Nr.21/N/10.04.2000;
- Ordin nr.34/M30/3.422/4.221 din 1995 pentru aprobarea precizărilor privind avizarea documentațiilor tehnice pentru autorizarea executării construcțiilor.

2. STADIUL ACTUAL AL DEZVOLTĂRII

2.1. EVOLUȚIE

Comuna Poienile de sub Munte 47°49'36"N 24°26'55"E este situată în nord-estul județului Maramureș la poalele Munților Maramureșului, pe drumul județean DJ187 și este străbătută de râul Ruscova.

Comuna Poienile de sub Munte este compusă dintr-o singură localitate și anume Poienile de sub Munte, fără sate aparținătoare fiind compusă însă dintr-un număr de 19 cătune: Luhei, Cvasnița, Ivancicov, Potocina, Zafantul, Misica, Obcina, Zacvasnița, Hleșnecea, Putuc-Pulschei, Uloha, Resișnei, Zarica, Așita, Pentaia, Solotianeii, Cornața, Bardi și Nejnei Crai. Se învecinează la vest cu localitatea Repedea, la sud cu orașul Vișeu de Sus, la nord și nord est cu Parcul Natural Munții Maramureșului și Ucraina.

Comuna Poienile de Sub Munte face parte din Maramureșul Istoric, o zonă etnografică întinsă, cu elemente distinctive care îi conferă autenticitate.

Comuna face parte din Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest din România, ca parte a județului Maramureș, alături de județele Bistrița Năsăud, Bihor, Cluj, Sălaj și Satu Mare.

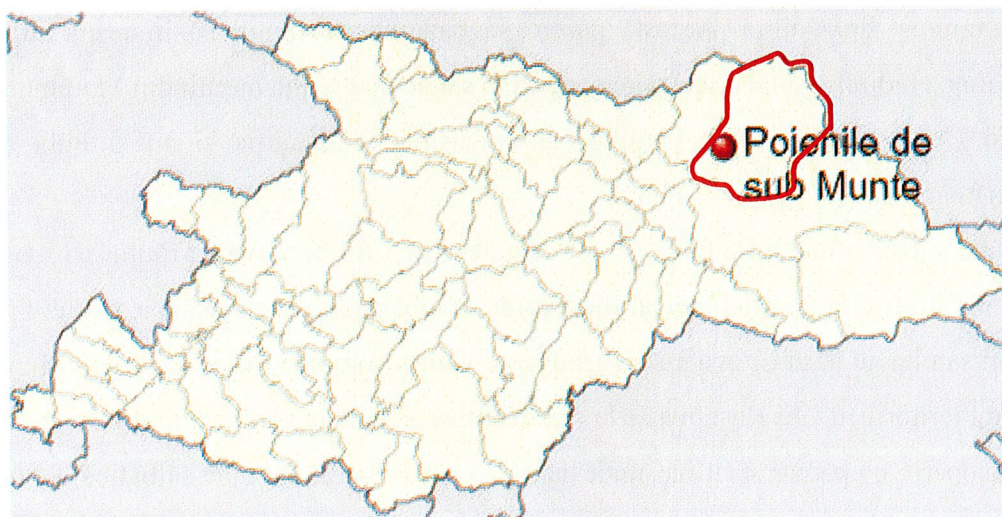

Fig. 1. Localizarea comunei Poienile de Sub Munte în context județean

Principala cale de acces ce leagă comuna de restul teritoriului țării este drumul județean DJ 187, care traversează localitățile Poienile de Sub Munte, Repedea, Ruscova și face legătura cu drumul național DN18.

În zonă se păstrează câteva din trăsăturile ținutului cu istorie străveche, legat dintotdeauna, prin creația sa materială și spirituală, de glia și ființa neamului românesc, cu oamenii care și-au făcut o mândrie din a păstra datinile strămoșești.

Satul Poienile de sub Munte este atestat documentar în anul 1353, făcând parte din teritoriul Cnezatului de Vale al neamului Bogdăneștilor, fiind întărită și hotărnicită în 1353 fiilor lui Iuga.

Întemeierea localității Poienile de sub Munte este legată de venirea în Maramureș a populației de origine slavă cunoscută sub numele de ruteni sau rusini (ucraineni).

Rutenii erau populație slavă-ucraineană prezentă în Evul Mediu pe versantul sudic al Carpaților Păduroși, din Maramureș până la Ung și în Rusia Subcarpatică, dar răspândită în grupuri mici și în alte regiuni din cuprinsul regatului feudal maghiar.

Istoricul Alexandru Filipașcu consideră că întemeierea comunei este legată de familia Koriatovici care în anul 1359 a colonizat locurile rămase depopulate din Bereg și Ung, după plecarea lui Bogdan în Moldova, cu 40000 de ruteni veniți din părțile galițiene. Același istoric arată că în aceeași perioadă un grup de ucraineni a venit în Maramureș și s-a așezat de-a lungul văii care și-a luat numele după ei Apa Rusului, unde au fost întemeiate satele ucrainești: Poienile de sub Munte și Ruscova.

După părerea filologului Nicolae Pavliuc, împărtășită și de Hodinka Antal, ucrainenii au venit în Maramureș din Galiția. Această părere se bazează pe faptul că în urma studiului limbii și etnografiei, Hodinka Antal concluzionează că în satele de graniță huțului din Maramureș și din județul Berg și Ung, vorbesc limba huțurilor și boicașilor din Galiția și au și îmbrăcămintea foarte asemănătoare.

După alte surse, comuna Poienile de sub Munte a luat ființă pe valea râului Ruscova în anul 1411 când a intrat posesia familiei Dolha, fiind comună iobăgească ucraineană a acestei familii (Polyna).

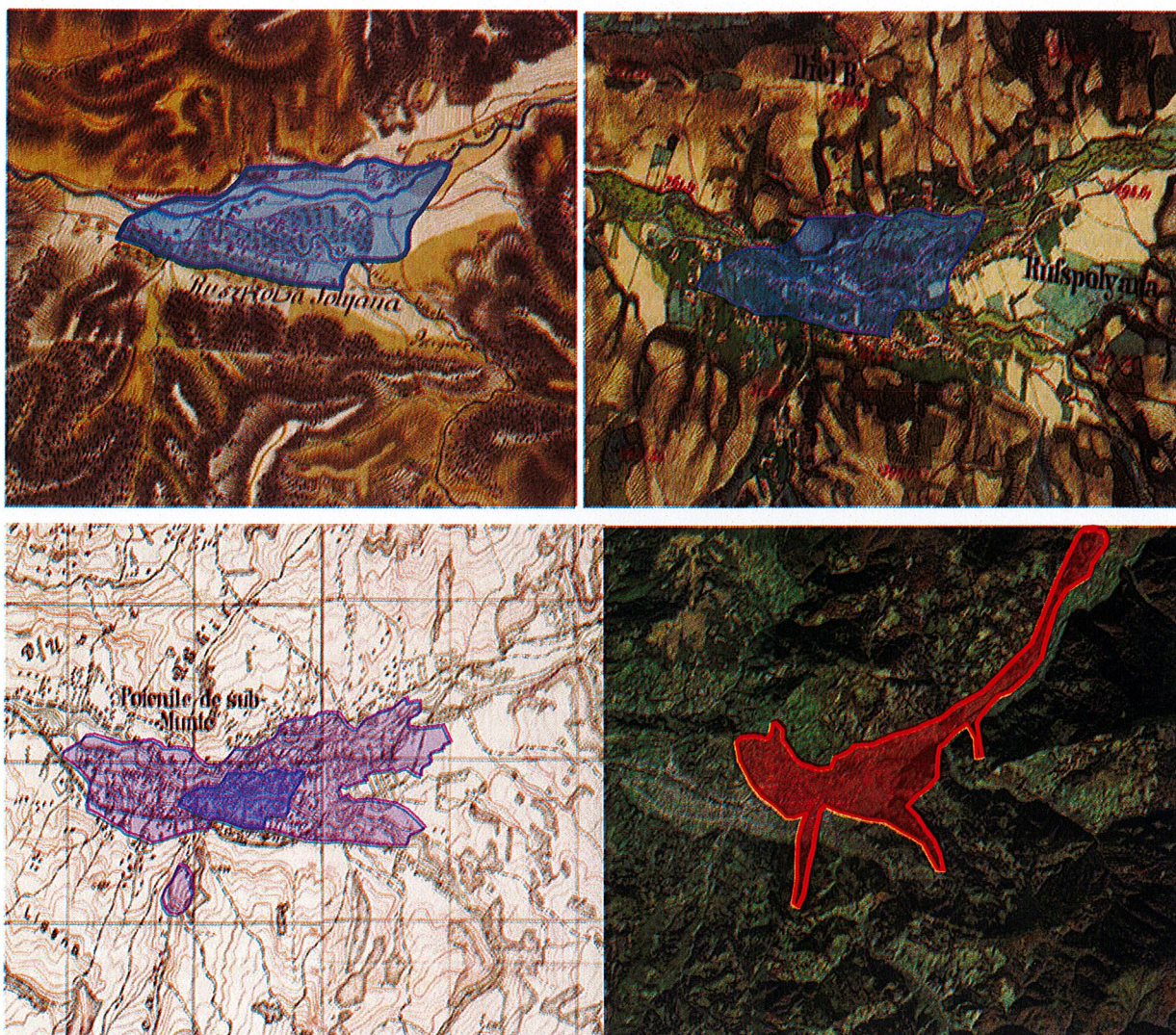
Bătrânii satului au lăsat câteva înscrisuri despre istoria comunei Poienile de sub Munte:

„Întregul teritoriu al văii Ruscova de la Vf. Copilaș și până la vărsarea râului Ruscova în râul Vișeu, a fost acoperit cu păduri seculare, unde au trăit și au hoinărit animale sălbatice. Pe locul unde astăzi este biserica veche a fost o mică poieniță. Pe această poieniță s-au așezat primii locuitori ai comunei de mai târziu. Așezarea a fost denumită mai întâi: Brouvar Rowszkopolana lui Dragoș. Primii locuitori ai satului „Poliane” au fost rusnaci și huțului de pe meleagurile Galiției (Poloniei). Numărul

lor era redus, la început erau 12 -13 suflete. Erau haiduci, fugari din Galiția, din pricina feudalilor lui Kazimir (burjuii). Burjuii i-au batjocorit... Ei au venit de-a lungul pârâului Ceremuș (Ceremușul Negru), spre vârful muntelui Copilaș. Au trecut peste Ciorna Hora și Vf. Copilaș, coborând în josul pârâului, pe care mai târziu l-au numit Sokolou. Au dat de un alt râu care se numește și azi Rica (râu), în care se varsă pârâul Socolou. Au găsit o poieniță pe care au botezat-o „Poiana Domnului Dumnezeu”, căci de pe poiană se vedea numai cerul Domnului. Pe acea poieniță haiducii s-au stabilit și și-au construit primele locuințe. Locuințele erau deosebite, chiar ciudate: jumătate erau case și jumătate erau colibe cu grajd. Aceste construcții purtau numele de Mrazneții. Haiducii (opreșche) au venit călare. Nu erau săraci. În tolbele de piele au adus aur și obiecte din aur și argint. Haiducii și-au ascuns averea sub muntele Hora Popova, într-un beci săpat în mare taină și zăvorât cu capcane periculoase. Nu a trecut mult timp până ce boroznarii (plăieșii regelui) au dat de acești haiduci. Au fost acceptați pe ținuturile boierești ca prieteni. Au fost înscriși în catastifele regiunii și au primit drept de așezare pe domeniile domnești. Erau numiți „rusnaciai sau huțulii” din Galiția. S-au așezat de-a lungul râului Rowszkova- Oroszviz iar satul a primit numele de Rowszkopolania. După informațiile verbale și cele scrise transmise din bătrâni, precum și după documentele istorice, putem admite că datele se completează între ele.” (*Sursa: Informare prezentată de inv. Alexa Beuca, Poienile de sub Munte, 8 Noiembrie 2003, la 650 ani de la atestarea comunei*).

Pe teritoriul administrativ al comunei Poienile de sub Munte s-au făcut descoperiri arheologice, unele datează din epoca bronzului.

În decursul timpului localitatea a avut diverse denumiri: Rwkopoliana și Polyna (1411); Polyna (1457); Ruszkuoapojana (1600); Poyana (1604); Ruszkova Polyana și Rusz-Polyana (1715-1720); Ruszko-Poiana (1827); Poyana (1828); Ruszko-Polyana (1839); Ruszkopolyana (1881); Poienile de sub Munte (1900); Havasmezo (1900-1918); Poienile de sub Munte (1930-1940); Havasmezo (1940-1944); Poliana Pid Horoi (1945); Poienile de sub Munte (din 1945 până în prezent).

Evoluția urbanistică a localității Poienile de Sub Munte

Sursă: <http://mapire.eu>, Harta topografică scara 1:25 000

În 1956, după cedarea unei părți de teren comunei Repedea, în componența localității Poienile de sub Munte au rămas 17 cătune. Unele din ele ca întindere și număr de locuitori pot constitui adevărate sate: Luhei de Sus, Luhei de Mijloc, Luhei de Jos, Cvasnița, Ivancic, Pentaia, Misica, Uloha, Pașișnei, Zarica, Soloteaney, Potocina, Putuk – Pulskey, Obcina, Zafantul, Hleneșcia, Zacvasnița, Cornadți, Arșeții. În prezent, unii locuitorii amintesc doar 13 (Soloteaney, Pentaia, Ivancicov, Nejni Krai, Misica, Zcvasnița, Cvasnița, Uloha, Bardi, Luhei, Paulic, Pașișnei și Zarica), iar alții doar de 10 (Luhei, Cvasnița, Ivancicov, Misica, Obcina, Zacvasnița, Uloha, Pentaia, Soloteanei, Cornața).

În localitatea Poienile de sub Munte există o mare diversitate de toponime. Majoritatea toponimelor sunt ucrainene, ceea ce demonstrează o prezență străveche a acestei etnii în zonă. Clasificarea toponimelor este realizată după principiul lexico – semantic. Putem distinge mai multe clase de

toponime:provenite din lumea animală (zoonime), provenite de la formațiuni vegetale, diferite particularități ale peisajelor, de la numele unor foști proprietari sau provenite de la unele trăsături ale oamenilor. Cele mai reprezentative toponime din vastul areal poienar sunt: Zona Socolou, Zona Rica, Zona Coșnea, Zona Valea Paulik, Zona Bardy, Zona Cvasnița, Zona Misica, Zona Ivancicou, Zona Pentaia- Soloteaney, Zona Râului Ruscova. Ordonarea zonelor este stabilită din nord- estul comunei, urmând cursul în aval al celor mai importante râuri: Rica și Cvasnița. Zona Socolou- este cel mai semnificativ toponim al comunei Poienile de sub Munte. Este o vale cu semnificații istorice.

De-a lungul timpului a reprezentat o graniță naturală între Galiția-Polonia și Austro-Ungaria. Teritoriul Socolăului cuprinde vf. și pasul Copilaș (1594 m). Era o punte de legătură între gospodarii maramureșeni și cei din Ucraina (Ciorna-Hora). De această zonă sunt legate multe întâmplări și legende datând din vremuri apuse. Acolo întâlnim și un cimitir militar din timpul Primului Război Mondial. În timpul celui de-al doilea război mondial în acea zonă a fost construită și o fortificație - „Arpada”. Cuvântul socolouprovine de la denumirea unor păsări (șoimi de stâncă, vulturi) care își aveau cuiburile în vestita stâncă Berdo-Socolouske. Această stâncă este alcătuită din calcar, din care oamenii preparau varul. Acest ținut este montan în totalitate.

2.2. ELEMENTE ALE CADRULUI NATURAL

2.2.1. Caracteristicile reliefului

Comuna Poienile de sub Munte este poziționată, din punct de vedere fizico-geografic, în zona montană a munților Maramureșului în nord-vest și a culuarului Vișeului în partea central estică la altitudini cuprinse între 507 și 1892 m.

Relieful este specific zonelor de munte cu mari denivelări de teren alternate cu zone deprezonare.

Munții Maramureșului, situați în partea nordică a Carpaților Orientali sunt cel mai înalt masiv montan situat pe granița de stat a României, punct de convergență a mai multor regiuni etnografice (Maramureșul românesc, Zakarpatia, Bucovina de sud și Bucovina de nord, Galiția).

Poienile de sub Munte 540 m, localitate menționată documentar în anul 1411, ca Polyna și Rwzka polanya, având 10.036 locuitori (2002). Ocupă complet suprafața depresiunii cu același nume de pe Valea Ruscova.

Formele de relief întâlnite sunt: suprafețe structurale și versanți.

Unele dintre acestea sunt afectate de alunecări de teren. De asemenea, sunt întâlnite terase de-a lungul cursurilor de apă, în general acestea sunt plane, cu denivelări foarte mici. Aceste zone de terase sunt întretăiate de zone cu versanți abrupti chiar în apropierea văilor.

Printre munții stâncoși și râpele abrupte stau ascunse câteva peșteri care sunt amintite de localnicii vârstnici: Peștera Pentaia, Verecusti, Bursucina (28 m adâncime + trepte), Cameneț , Herștul , Menciul și în Berdo – Socolouske. De-a lungul timpului a reprezentat o graniță naturală între Galiția-Polonia și Austro-Ungaria. Teritoriul Socolăului cuprinde vf. și pasul Copilaș (1594 m). Era o punte de legătură între gospodarii maramureșeni și cei din Ucraina (Ciorna-Hora).

2.2.2. Geologia

Teritoriul comunei se află în Parcul Natural Muntii Maramuresulu, care au o structură lui extrem de complexă, concentrare a unor roci cu geneză diferită: metamorfică, magmatică și sedimentară, reprezentate prin suite foarte variate, atât ca litologie, cât și ca vârstă. Varietatea mare de tipuri de roci determină și o mare diversitate a aspectelor morfologice, ceea ce crează condițiile necesare pentru existența unei mari varietăți a florei.

Structura geologică a Munților Maramureșului este caracterizată de larga dezvoltare a pânzelor de șariaj de vârstă cretacică, pânze de soclu ce aparțin Unității Dacidelor Mediene. Aceasta este constituită din mai multe unități suprapuse prin șariaj, care de jos în sus sunt: pânzele infra-bucovinice, pânza sub-bucovinică și pânza bucovinică.

2.2.3. Hidrografie. Hidrologie

Aspectul actual al rețelei hidrografice este rezultatul unei îndelungate evoluții, în diferite faze geologice, suferind modificări datorită proceselor de alunecare, schimbărilor climatice și a nivelului de bază.

Cele mai importante râuri din comuna Poienile de sub Munte sunt Rica și Cvașnița care traversează paralel comuna și la ieșire din localitate se unesc formând râul Ruscova. Afluenții acestor râuri sunt: Paulic, Pentaia, Coșnea, Bardii, Misica și Ivancicov. Datorită alternanței formațiunilor geologice din cuprinsul teritoriului comunei și a unor linii de falie ce coboară din munți sunt numeroase rupturi de pantă formând cascade ce reprezintă atracție pentru turiștii care vizitează zona.

Râul Ruscova se formează prin unirea a două văi importante: Valea Rica și Valea Socolău. Are ca afluenți de dreapta: Socolăul, Paulic, Pentaia și Repedea- cel mai important afluent de dreapta al râului Ruscova - și drenează o arie largă de circuri glaciare cu lacul Vinderel și cu principalii săi afluenți. Pe acest râu se găsesc mici cascade. Afluenții de stânga sunt reprezentați în principal de văile

Bardi și Cvasnița. Pe teritoriul comunei sunt prezente și câteva lacuri montane de acumulare. Dintre cele mai importante amintim lacul Venderel, situat la 1750 m altitudine, sub Vf. Mihailek, și lacul Iezerul, situat la 1690 m altitudine, deasupra râpei Iulia, între masivele Mihailek și Farcău.

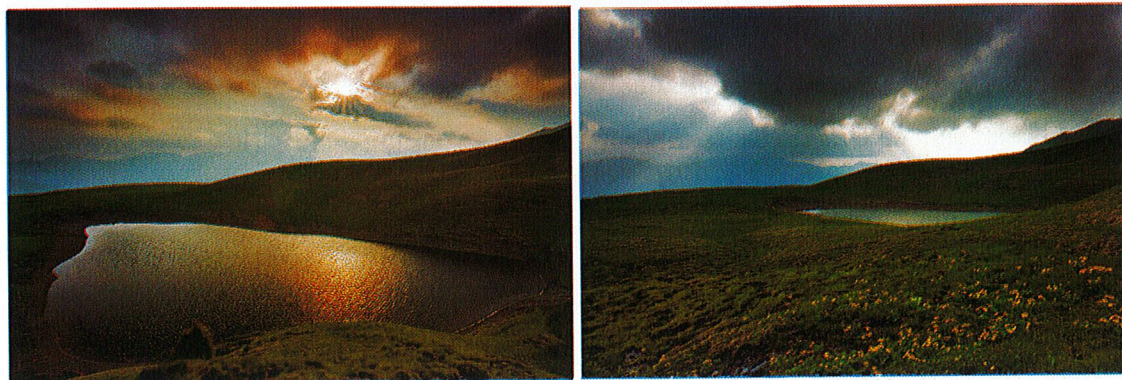

Fig. Lacul Vinderel Sursa. <https://romaniasalbatice.ro/ro/parc-natural/muntii-maramuresulu>

În zonă există un izvor cu apă minerală numit „borcut” (din maghiară: bor- lichid acrișor, gazos și cut- izvor). În cătunul Cvasnița întâlnim fântâni cu apă minerală carbogazoasă, utilizată de localnici în scopuri terapeutice. În amonteale râului Rica, la Gura Ricii, se află un izvor cu apă carbogazoasă sulfurată. Alte izvoare se află la Zarica, Pentaia, Ivancicov și Obcina.

2.2.4. Condiții climatice

În comuna Poienile de sub Munte, clima corespunzătoare este cea a dealurilor înalte și a munților împăduriți. Regimul climatic al Munților Maramureșului, de tip temperat-continentat moderat, este marcat de temperaturi mai scăzute-media anuală în zona înaltă variind între 0- 2C, cea a lunii ianuarie -8- 4C, media lunii iulie numai 18C.

2.2.4.1 Temperatura

Valoarea medie a temperaturii aerului în comuna Poienile de sub Munte este de circa 9.5 °C, specifică climatului temperat-continentat cu influențe vestice, oceanice și baltice.

În decursul anului se observă faptul că temperatura medie este caracterizată de oscilații sezoniere, evidențiindu-se sezonul rece față de cel cald.

Astfel, în luna Ianuarie temperatura medie a ultimilor 10 ani este de -1,7°C, ceea ce marchează ierni cu temperaturi care în puține zile ating pragul de îngheț. În următoarele luni, spre sfârșitul iernii și primăvara, temperatura medie a aerului crește ușor, fiind de +0,9 °C în Februarie, 4.2 °C în Martie, 10,0°C în Aprilie, 10.0°C în Mai.

Datorită modificărilor climatice din ultimii ani, trecerea de la o temperatură la alta se face brusc, atât sezonier, cât și de la o zi la alta.

Vara, temperaturile medii ale aerului depășesc 17°C , în luna Iunie fiind de $17,8^{\circ}\text{C}$, în luna Iulie de $19,1^{\circ}\text{C}$, iar în luna August de $19,4^{\circ}\text{C}$. Valorile medii crescute din timpul verii se datorează în special gradului mare de radiație solară, dar și a altitudinilor relativ scăzute, deluroase.

2.2.4.2 Precipitațiile

Cantitatea de precipitații ce cade anual în această zonă este de aproape 470 mm, în timpul iernii și primăvara sunt cele mai scăzute cantități, mai exact în luna Februarie (309 mm), iar cele mai mari în luna Iunie (879 mm).

Iarna cantitatea medie de precipitații este de 430 mm în luna Decembrie, urmând în luna Ianuarie să crească brusc la 294 mm, iar în luna Februarie crește ușor până la 309 mm. În luna Martie cantitatea medie de precipitații ajunge la 321 mm, crescând apoi la 339 mm în luna Aprilie, cunoscută și ca lună secetoasă, observându-se chiar și o valoare scăzută a umidității aerului.

Cea mai mare valoare a cantității medii de precipitații este întâlnită în luna Iunie, cu o valoare de circa 879 mm. Valori relativ mari ale cantităților medii de precipitații sunt observate și în lunile Mai (705 mm), Iulie (595 mm), August (522 mm).

În luna Septembrie cantitatea medie de precipitații scade la 422 mm, crescând apoi la circa 495 mm în luna Octombrie și 329 mm în luna Noiembrie.

2.2.4.3 Vânturile

În ceea ce privește regimul vântului, în arealul comunei Poienile de sub Munte vântul suflă cu o intensitate foarte scăzută, media anuală a vitezei acestuia fiind de circa 1.2 m/s, ceea ce nu favorizează acest areal pentru producerea energiei electrice eoliene.

2.2.4.4 Lumina solară

Nebulozitatea are valori ridicate de 60% în lunile de iarnă (Decembrie, Ianuarie, Februarie) și valori scăzute la nivelul lunilor de Aprilie, Mai (deci la finalul primăverii), Iunie, Iulie, August deci la nivelul lunilor de vară (când nebulozitatea a avut valori de 20-30%).

În ceea ce privește cantitatea de radiație solară primită la nivelul unității administrativ teritoriale Poienile de sub Munte sunt sectoare situate în zona versanților însoriți ce primesc o cantitate a radiației solare mai mari de 1100 KWh/m².

Valoarea medie a acestei cantități a radiației solare receptate, de circa 1000-1050 KW/m², se remarcă pe întreaga suprafață a teritoriului comunei, ceea ce evidențiază o încălzire uniformă a acesteia pentru ca valorile scăzute ale cantității radiației solare receptate, de sub 950 KW/m², sunt pe suprafețe nesemnificative situate preponderent la nivelul sud-estului comunei.

Condițiile de climă și fertilitatea solului favorizează utilizarea terenului în scopuri agricole și forestiere această încălzire cu variații reduse a suprafeței comunei Poienile de sub Munte ajutând la procesul de fotosinteză a plantelor, ce se poate realiza chiar și în lipsa resursei de apă, pentru o anumită perioadă de timp.

2.2.4.5 Fenomene meteorologice

Ca și fenomene meteorologice deosebite pentru comuna Poienile de sub Munte, sunt pronunțate cele din sezonul cald, având în vedere temperaturile și cantitatea de precipitații de la nivelul acesteia. Astfel, în timpul verii sunt frecvente fenomene, precum furtuna, care adesea este însoțită de cele orajoase (tunete, descărcări electrice), grindina (particule de gheață, cu formă neregulată). Aceste fenomene au provocat până acum pagube majore, ca urmare a precipitațiilor abundente satele au rămas fără curent electric și apă curentă pentru diferite perioade de timp.

2.2.4.6 Seismicitatea

Conform Legii nr. 575/2001 privind Planul de Amenajare a Teritoriului Național – Secțiunea a V-a – „Zone de risc natural”, unitățile administrativ – teritoriale din județul Maramureș sunt amplasate în zone pentru care intensitatea seismică exprimată în grade MSK este VI.

Din punct de vedere al protecției seismice, Normativ P 100-1-2013, comuna Poienile de sub Munte are valoarea de vârf a accelerației terenului pentru IMR = 100 ANI $a_g = 0,10 - 0,15$ g și perioada de control a spectrului de răspuns $T_c = 0,7$ sec.

2.2.5 Solurile

Solul e un produs natural complex al peisajului geografic. Fiecărui tip de sol îi corespunde un anumit tip de exploatare biologică, iar impunerea unui anumit tip de exploatare biologică sau antropică atrage amendarea și ajustarea calitativă a solurilor.

Roca, deși exercită o influență deosebit de importantă asupra diversității învelișului de sol, ea este în general subordonată climei, vegetației și apelor. Relieful diferențiază tipurile de sol prin etajarea condițiilor climatice și hidrice care asigură pedogeneza. Versanții favorizează întreruperea sau încetinirea procesului de solificare.

Clima, mai ales prin precipitații, este aceea care determină procesele de eluviere-iluviere și mobilitatea sau mărimea unor orizonturi ale profilelor de sol. Factorul hidrologic are de asemenea rol important în procesul de formare și evoluție a solurilor.

Excesul de apă datorat prezenței apelor suprafireactice, existența pânzei freactice la adâncimi mici sau stagnarea apei deasupra unui strat impermeabil favorizează declanșarea proceselor de gleizare și poate determina apariția hidrisolurilor.

Modificări importante ale condițiilor de formare a solului sunt cauzate de intervenția omului, mai ales prin înlocuirea vegetației naturale cu culturi agricole, precum și implementarea unor tehnici agricole pentru creșterea productivității agricole.

2.2.6 Vegetația

Diversitatea condițiilor de relief, climă, hidrografie și sol ale comunei Poienile de sub Munte explică varietatea vieții vegetale și animale.

Vegetația bogată alăturată celorlalte condiții care au creat-o, dă o notă de farmec și prospețime peisajului geografic al comunei.

Datorită faptului ariei pe care se întinde Parcul Munții Maramureșului, care cuprinde și teritoriul comunei Poienile de sub Munte, flora și vegetația acesteia este specifică Munților Maramureșului. Flora și vegetația se regăsesc în multitudinea de tipuri de habitate.

Dintre arborii și arbuștii care se regăsesc pe teritoriul comunei sunt: molidul, paltinul, scorușul, arinul de munte, bradul, molidul, laricea, pinul, tisa, fagul, carpenul, ulmul, ienupărul, jneapănul, afinul, merișorul și altele. În solurile mlăștinoase s-au dezvoltat și tipuri de plante carnivore: foaie grasă și roua cerului.

Printre speciile de plante care se regăsesc pe întreaga suprafață a parcului (drețe, lopătea, clopoței, gălbinele, cărbuni, pipirig, păiuș, arnică, etc.), se numără mai multe flori, atât de pajiște, cât și de stâncărie, pe cale de dispariție, cum ar fi: floarea de colț, firuța de munte, papucul doamnei, iarba gâtului, vârtejul pământului și lingurea.

Cea mai importantă este însă floarea de colț, care intră în categoria speciilor amenințate cu dispariția din acest ținut.

Fig. Vegetație în Munții Maramureșului Sursa:<https://muntimaramuresului.ro/index.php/ro/despre/flora-si-vegetatie>

Flora

Fig. Bulbuci de munte

Fig. Gențiană

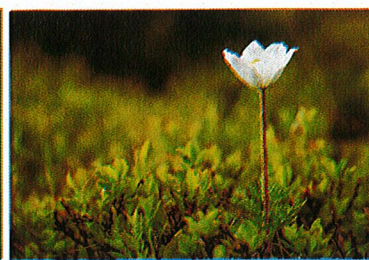

Fig. Anemonă

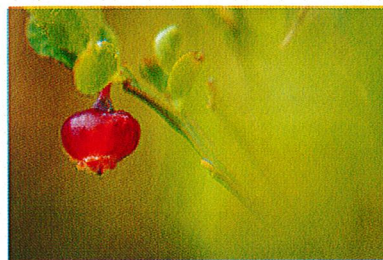

Fig. Afîn

Fig. Violă

Fig. Clopoșel

Sursa: <https://romaniasalbatica.ro/ro/parc-natural/muntii-maramuresului>

La altitudinea de 600 - 1600 m se află fânețe în cadrul unui management tradițional care au o mare diversitate floristică care se reduce foarte mult în cazul pășunilor de ovine intensive.

Fânețele tradiționale sunt în Munții Maramureșului grupate pe suprafețe foarte mari în jurul așezărilor umane importante, pe munceii din jurul acestora și sunt împărțite în proprietăți private.

Fig. Fânețele tradiționale Sursa: <https://romaniasalbatica.ro/ro/parc-natural/muntii-maramuresului>

Pădurile ocupă o însemnată suprafață a comunei, ele sunt formate din fagi, molizi, brazi, carpeni, stejari, frasini. Subarboretul este alcătuit cu precădere din alun, mur, zmeur, soc, măceș. Vegetația montană mai cuprinde flori de munte (brândușe, garofițe, ghiocei, ienupăr, flori de colț, narcise). Bogata floră și vegetație a zonei alpine, montane și depresionare are o importanță deosebită din punct de vedere alimentar (ciuperci, afine, zmeură, fragi, furaje); industrial (material lemnos); medicinal (plante medicinale, miere). Varietatea vegetației constituie pentru localnici o sursă de hrană și de venit.

2.2.7 Fauna

Printre mamiferele care se mai pot întâlni în arealul comunei Poienile de sub Munte sunt: râsul, lupul, ursul brun, vidra, cerbul, căprioara, vulpea, jderul, mistrețul, nurca europeană, liliacul mic cu potcoavă, liliacul comun cu potcoavă etc.

Dintre păsări, pe lângă specii mai comune aici, cum ar fi: acvila de munte, șorecarul comun, cocoșul de munte, uliul porumbar, uliul păsărar, corbul, ciocănitoarea de munte și altele, trebuie remarcată prezența cocoșului de mesteacăn, pasăre care mai trăiește doar în câteva locuri din România.

Fig. Cerb carpatin

Fig. Căprioara

Fig. Vulpe

De asemenea se întâlnesc o mare varietate de fluturi diurni.

Dintre reptile amintim: șarpele comun, șarpele de apă, salamandra, gușterul (maroniu și verde) broasca râioasă, brotăcelul, broasca de baltă și altele.

Fauna frunzișului, extrem de bogată și variată, este reprezentată de insecte, viermi, miriapode, cărăbuși, lăcuste etc. În zonele de șes și colinare mai pot fi găsite șoarecele de câmp, melci, ariciul, cărțița, dihorul, nevăstuica, vidra, etc. Tot aici se mai află și păsări nocturne precum: cucuveaua, șorecarul, bufnița, etc.

Efectivul de animale relevă o pondere însemnată de bovine, porcine și ovine.

2.3. RELAȚII ÎN TERITORIU

Comuna Poienile de sub Munte este situată în partea de nord a României, la granița cu Ucraina, în partea nord-estică a județului Maramureș, în unitatea de relief numită Munții Maramureșului. Se află la o distanță de 13 km față de cel mai apropiat oraș, Vișeu de Sus, la o distanță de 55 km față de orașul Borșa, la o distanță de 61 km față de municipiul Sighetu Marmăției și la o distanță de 105 km față de municipiul Baia Mare, reședința de județ.

Unitatea administrativ-teritorială studiată are în componență o singură localitate, Poienile de sub Munte, care este compusă din 17 cătune.

Principala cale de acces ce leagă comuna de restul teritoriului țării este drumul național drumul județean DJ187 care face legătura cu DN 18.

Se învecinează la nord și nord-est cu Ucraina, fiind localitate de frontieră, granița trecând peste crestele cele mai înalte ale Munților Maramureș din această zonă și anume: Vârful Steaul (1755 m), Vârful Corbul (1698 m), Vârful Stogul (1653 m, Vârful Copilaș (1587 m), la sud și sud-est se învecinează cu Vișeu de Sus, la sud-vest cu Vișeu de Jos și Ruscova, iar la vest cu comuna Repedeș. Centrul Europei a fost stabilit în secolul al XVIII-lea nu departe de comuna Poienile de sub Munte (cca 50 km), în Ucraina Zăcarpatică, lângă localitatea Dilove (Trebușani).

Legăturile cu teritoriile învecinate se fac prin intermediul unei rețele de căi de comunicație rutieră, astfel:

Repedea – Ruscova - Leordina – DN18;

Comuna Poienile de sub Munte face parte din Țara Maramureșului, o zonă etnografică întinsă, cu elemente distinctive care îi conferă autenticitate.

Comuna face parte din Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest din România, ca parte a județului Maramureș, alături de județele Bistrița Năsăud, Bihor, Cluj, Sălaj și Satu Mare.

Comuna nu are acces direct la calea ferată. Cea mai apropiată stație de cale ferată este la 26 km, în localitatea Vișeu de Jos.

Cel mai apropiat aeroport este Aeroportul Baia Mare, situat la 125 de km de comună.

Analiza SWOT¹

Cadrul general

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> -potențial zootehnic -existența izvoarelor cu apă carbogazoasă sulfurată - potențial pentru dezvoltarea turismului -existența rețelei de alimentare cu apă (parțială) -accesibilitate facilă în comună, datorită drumul județeanl DJ187 care face legătura cu DN 18 -existența grădinițelor și școlilor -existența căminului cultural -ecumenismul local, existența lăcașelor de cult -existența infrastructurii de comunicații de voce și date, fixe și mobile -atractivitatea comunei din perspectiva dezvoltării imobiliare -atractivitatea comunei din punct de 	<ul style="list-style-type: none"> - comună cu suprafața intravilanului foarte mare, multe cătune (17) și trupuri izolate, greu accesibile -lipsa rețelei de apă în toată localitatea - lipsa rețelei de canalizare -spații verzi amenajate pentru recreere insuficiente - lipsa structurilor de cazare -infrastructură slab dezvoltată pentru practicarea activităților sportive (terenuri de sport) - situarea comunei la extremitatea județului - distanțe mari de parcurs pentru copii, din zonele izolate, până la unitățile de învățământ (grădinițe, școli)

¹ Preluată din Strategia de Dezvoltare Socio-Economică a comunei Poienile de sub Munte, jud. Maramureș.

<p>vedere a cadrului natural și peisagistic</p> <ul style="list-style-type: none"> -stare bună și modernizată a infrastructurii principale de transport -existența serviciului de salubritate -transport local asigurat de către firme private -existența unui centru de sănătate cu permanență - existența unei stații de ambulanță - existența unei centru de îngrijire vârstnici - existența sediului Poliției de frontieră 	
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> -valorificarea potențialului zootehnic al comunei, prin --înființarea de microferme și exploatații agricole cu produse ecologice - exploatarea și valorificarea controlată a masei lemnoase -existența fondurilor structurale ale UE, fondurilor guvernamentale și posibilitatea accesării lor -existența studiilor de fezabilitate pentru proiecte de reabilitare a infrastructurilor și rețelelor edilitare -alocări bugetare pentru reabilitarea căminului cultural -acordarea de facilități investitorilor din partea CL -relația bună cu administrația județeană în vederea finanțării proiectelor de investiții -perspectivele de schimbare și îmbunătățire a mentalității cetățenilor, datorită numărului mare de tineri plecați în statele UE. 	<ul style="list-style-type: none"> - îmbătrânirea populației - migrația populației tinere în străinătate sau către orașe - birocrăția excesivă privind accesarea unor programe și fonduri de finanțare - resurse financiare limitate a membrilor comunității - exploatare extensivă (la ras) a fondului forestier și gradul redus de prelucrare a masei lemnoase exploatare

Infrastructură, utilități publice, comunicații, dotări edilitare

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> -situarea comunei pe drumul județean DJ187, cu legătură la DN 18 -rețea de transport de înaltă tensiune -rețea de transport de joasă tensiune rețea de iluminat public -existența rețelei de comunicații de voce și date, fixe și mobile -existența rețelei de alimentare cu apă, parțială, a comunei -existența unui sistem de transport în 	<ul style="list-style-type: none"> - starea precară a drumurilor de acces în zonele locuite izolate și în unele zone din nucleul localității Poienile de sub Munte - lipsa rețelei de apă în zone din localitatea Poienile de sub Munte - lipsa rețelei de canalizare -lipsa lucrărilor de îmbunătățiri funciare din perspectiva alunecărilor de teren -podețe și poduri ce necesită reabilitare sau realizarea unora noi;

comun	
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> -perspectivele finalizării extinderilor de alimentare cu apă în toate satele comunei -perspectivele de înființare a rețelei de canalizare în toate satele comunei existența posibilităților de finanțare a proiectelor de infrastructură din fondurile structurale ale UE și fondurile guvernamentale -relația bună cu administrația județeană, care poate sprijini proiectele de dezvoltare locală -perspectiva concesionării unor terenuri. 	<ul style="list-style-type: none"> -migrația populației; -bugetul local insuficient susținerii investițiilor în infrastructură -costurile mari pentru realizarea integrală a rețelelor de alimentare cu apă, canalizare, modernizare și extindere rețea alimentare energie electrică și iluminat public în comună -costuri mari cu reabilitarea și modernizarea infrastructurii de transport rutier la nivelul comunei.

Mediul de afaceri

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> -existența fermă de creștere a ovinelor în comună -existența rețelei de magazine de desfacere a produselor alimentare -existența unor firme de construcții -existența unei depozit de materiale de construcții -existența unei distilerii 	<ul style="list-style-type: none"> - zonă situată la extremitatea județului -investitori insuficienți -infrastructura parțial dezvoltată forța de muncă insuficientă și necorespunzător calificată -lipsa unităților de procesare a produselor agricole: moară, unități de procesare a laptelui și a cărnii; - lipsa unităților de procesare a fructelor de pădure, ciupecilor și plantelor medicinale din flora spontană -lipsa posibilităților de desfacere și valorificare a produselor agricole din producția locală -lipsa unui târg de animale -lipsa infrastructurii de producție -lipsa diseminării informației în rândul populației -drumuri de acces în cătune și unele zone din nucleul localității de proastă calitate
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> -înființarea unităților de procesare a produselor agricole și a celor din flora și vegetația existentă pe teritoriul comunei - încurajarea/facilități pentru investiții private în domenii precum: producție și depozite de materiale de construcții, confecționare/depozite de produse 	<ul style="list-style-type: none"> -îmbătrânirea populației -birocrăția administrativă excesivă privind accesarea unor programe și fonduri comunitare -legislație incoerentă și instabilă -absența unui management al informației în procesul diseminării către cetățeni

<p>metalice, stație de betoane, ateliere de tâmplărie PVC/lemn, benzinării</p> <ul style="list-style-type: none"> -valorificarea izvoarelor cu apă carbogazoasă sulfurată - dezvoltarea structurilor de cazare -existența programelor de finanțare ale UE -deschiderea administrației locale către oferirea de facilități investitorilor. 	<ul style="list-style-type: none"> -reducerea tot mai drastică a persoanelor ce practică meșteșugurile tradiționale -migrarea populației
---	--

Servicii sociale, educație, sănătate, sport, divertisment

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> -existența grădinițelor și școlilor dotarea bună a școlilor existente în comună -mijloace de transport pentru școlari -existența căminelor culturale în toate localitățile comunei -existența fondurilor pentru susținerea venitului minim garantat și pentru ajutorul de încălzire -existența serviciilor de sănătate publică -existența bisericilor pentru toate confesiunile existente -existența unui centru pentru persoane vârstnice 	<ul style="list-style-type: none"> -lipsa locuințelor sociale -lipsa facilităților de divertisment și relaxare -lipsa unor terenuri de sport -educația civică privind protecția mediului insuficientă -lipsa bazei de date informatizate cu cazurile sociale; -resurse financiare insuficiente pentru alocarea ajutorului social -cătune și zone izolate fără structuri de învățământ sau care nu corespund - lipsa -mijloace de transport pentru școlari care să asigure transportul tuturor copiilor către cele mai apropiate unități de învățământ
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> -înființarea unor spații verzi amenajate pentru joacă și recreere -existența fondurilor structurale ale UE pentru dezvoltarea resurselor umane -valorificarea potențialului cultural artistic -dotarea căminului cultural cu instalații audio performante. 	<ul style="list-style-type: none"> -migrația populației tinere -incoerența și inconsecvența legislației în domeniu.

Cadrul instituțional administrativ

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> -colaborare bună între instituții -comunicare bună a autorităților locale cu cetățenii -personal didactic existent calificat -transparența la nivel decizional -existența site-ului comunei. 	<ul style="list-style-type: none"> -lipsa unor infochioșcari -dotare necorespunzătoare a instituțiilor publice cu mijloace de informare și echipamente logistice -personal insuficient în cadrul primăriei. --spații publice de informare insuficiente
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> -actualizarea site-ului comunei 	<ul style="list-style-type: none"> -tendința de scădere a numărului de elevi

-angajarea de personal calificat în administrația publică -perspective de creștere a veniturilor bugetului local.	-remunerarea necorespunzătoare a personalului angajat în sectorul bugetar -instabilitatea cadrului legislativ.
--	---

2.4. POTENȚIAL ECONOMIC

Potențialul economic al comunei Poienile de sub Munte este slab valorificat. Specificitatea economiei locale derivă din câteva caracteristici, dintre care cea mai importantă este ponderea ridicată a angajaților din sectorul primar (dominat de exploatarea forestieră), iar pe de altă parte se remarcă ponderea ridicată a cifrei de afaceri aferente exploatării forestiere.

Sectorul economic primar are ca și caracteristică principală dominanța activităților silvice, dezvoltate ca urmare a potențialului natural pe care îl oferă fondul forestier extins, în timp ce agricultura comunei are un caracter semi-subzistent, bazat pe gospodăriile individuale care produc pentru consum propriu ca prim obiectiv economic; valorificarea produselor agricole pe piețele de profil se constituie ca o “supapă” economică de rotunjire a veniturilor (în principal lapte și produse lactate). Combinarea unor condiții de restrictivitate cum ar fi fertilitatea redusă a solurilor, ponderea redusă a terenurilor arabile, supraparcelare a terenurilor agricole, dimensiunile reduse ale parcelelor, generează un context care inhibă productivitatea agricolă atât în sectorul zootehnic cât dar mai ales în sectorul vegetal.

Dintre deficiențele sistemice caracteristice sectorului forestier la nivel local se evidențiază dominanța activităților de exploatare extensivă (la ras) a fondului forestier și gradul redus de prelucrare a masei lemnoase exploatare.

În topul primilor 5 agenți economici de la nivel local, 2 au ca obiect de activitate exploatarea forestieră (LONGA EXPLO FOREST SRL și EXPLO SMECICAS SRL).

Fiind o comună foarte întinsă, există și o firmă de taxi.

Principalele probleme de ordin economic la nivelul comunei sunt:

- Investitori insuficienți;
- Infrastructură parțial dezvoltată;
- Forța de muncă insuficientă și necorespunzător calificată;
- Lipsa unităților de procesare a produselor din flora și vegetația spontană, moară, brutărie, unități de procesare a laptelui și a cărnii;
- Lipsa posibilităților de desfacere și valorificare a produselor agro-zootehnice din producția locală;

- Lipsa diseminării informației în rândul populației.

a) Activități de tip industrial, construcții, comerț și servicii

Comuna Poienile de sub Munte nu deține un potențial ridicat de dezvoltare.

Sustenabilitatea de ansamblu a sectorului exploatărilor forestiere este destul de fragilă.

Pentru sectorul economic secundar se remarcă faptul că este constituit din agenți economici al căror domeniu de activitate este destul de divers (ex. extracția pietrișului și nisipului, prelucrarea și conservarea fructelor și legumelor, fabricarea pâinii, tăierea și rindeluirea lemnului, etc.), în strânsă legătură cu resursele locale dar și cu nevoile curente ale comunității, la care se adaugă agenți economici al căror obiect de activitate este cel al lucrărilor de construcții. Din perspectiva indicatorilor economico-financiari însă, se constată că o parte din acești agenți economici sunt lipsiți de viabilitate, fapt ce restrânge destul de mult spectrul activităților care contribuie nemijlocit la angrenajul economic local. Astfel, numai o parte din agenții economici înregistrați ca având activități în acest sector economic au raportări în bazele de date financiare. Impactul economic limitat al acestora este subliniat și de cifrele de afaceri destul de reduse, dar mai ales de numărul foarte mic de angajați aferent unui agent economic (în medie 1,5 angajați/firmă).

Dintre principalii agenți economici ai comunei menționăm:

- MAHLIUC SRL, din domeniul industriei lemnului (tăierea și rindeluirea lemnului)
- RE MICK PAN SRL activează în domeniul panificației
- CURAC CONSTRUCT SRL, activități lucrări de construcții
- CORJUC BILICI PRODCOM SRL, activități de comerț cu amănuntul în magazine nespecializate

Activitățile economice din domeniul turistic sunt foarte slab reprezentate atât ca număr de agenți economici dar și ca indicatori specifici. Tabloul negativ pentru acest subsector economic este completat și prin faptul că la nivel local nu există structuri de cazare clasificate (conform datelor actualizate la data de 27 ianuarie 2022 la nivelul Ministerului Turismului).

Pentru ansamblul sistemului economic local, cel mai important domeniu este cel al exploatării forestiere, urmat de domeniul comercial și cel al construcțiilor

Din perspectiva indicatorilor de performanță economică, pentru economia comunei Poienile de Sub Munte se conturează un tablou economic care indică o consistentă tendință de diversificare, dar cu performanță economică care este limitată la exploatarea forestieră, construcții și comerț. Domeniile cu capacitate ridicată de adăugare a plus-valorii produselor rezultate sunt încă insuficient dezvoltate (ex. fabricarea mobilei), fiind surclasate de domenii care se bazează pe o valorificare comercială brută a materiei prime.

Pe viitor se dorește diversificarea activității comerciale, cu orientare spre produsele autohtone, desfășurarea activităților comerciale numai în spații ce corespund cerințelor specifice fiecărei activități.

De asemenea se dorește înființarea de ateliere meșteșugărești, care să asigure continuitatea meșteșugurilor locale și dezvoltarea turismului.

b) Activități agricole și zootehnice

Pentru sectorul agricol se remarcă dimensiunea redusă a proprietăților agricole, inexistența lanțurilor integrate de producție - depozitare – prelucrare – comercializare, de natură să asigure o valorificare superioară și o valoare adăugată cât mai mare. Agenții economici înregistrați având ca domeniu de activitate agricultura (creșterea animalelor) sunt puțini.

O altă caracteristică negativă este derivată din faptul că în cadrul comunei nu există înregistrate produse tradiționale, în ciuda unui potențial important existent mai ales în domeniul prelucrării fructelor de pădure, a ciupercilor și a produselor lactate.

Din perspectiva obiectivelor de dezvoltare durabilă, în agricultura și silvicultura locală lipsesc investițiile pentru producerea și utilizarea energiei regenerabile bazată pe valorificarea/prelucrarea deșeurilor, a reziduurilor, precum și a celor pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și de amoniac.

Sistemul de producție agricolă este unul profund individualizat, bazat în mare parte pe tehnici agricole tradiționale.

Sunt necesare investiții pentru prin stimularea dezvoltării unor ferme de creștere organizată a animalelor, prin dezvoltarea structurilor asociative, capabile să realizeze activități de producție agricolă rentabile.

De asemenea, este necesară asigurarea condițiilor optime de prelucrare și desfacere a produselor agricole și zootehnice, atragerea unor furnizori de servicii specifice în domeniul, înșămânțării artificiale a animalelor.

Pentru dezvoltarea zootehniei sunt necesare investiții în amenajarea unor ferme sau microferme de creștere organizată a animalelor și dotarea cu centre de colectare și prelucrare a produselor: carne, lână, piei ș.a. Autoritățile locale vor trebui să se implice și să sprijine înființarea de microferme pentru creșterea animalelor, înființarea unor microferme piscicole, includerea comunei în circuitul de colectare și valorificare a produselor agricole biologice, înființarea unui microabator și

a unei carmangerii, înființarea unui centru de colectare și prelucrare a laptelui, înființarea unui centru de colectare și prelucrarea a ciupercilor și a fructelor de pădure.

De asemenea trebuie sprijinită dezvoltarea unor agro-pensiuni care, alături de cadrul natural foarte ofertant, vor contribui la creșterea atractivității turistice a zonei.

Există în comună forță de muncă calificată și necalificată ce poate fi angrenată în diverse domenii de activitate: ferme de creștere a bovinelor și ovinelor (inclusiv centre de prelucrare a produselor ce rezultă de la acestea), herghelii ș.a.

Conform Recensământului General Agricol (2020) și Situației de la Primăria Poienile de sub Munte a suprafețelor recoltate și a producțiilor obținute pe anul 2021, rezultatele sunt detaliate în tabelele de mai jos.

Tabel 1: Suprafața agricolă utilizată, suprafața agricolă neutilizată și alte suprafețe (hectare), pe categorii de folosință

Comuna Poienile de sub Munte	Suprafața agricolă utilizată						Suprafața agricolă neutilizată	Suprafața împădurită	din care: crânguri în sistem de rotație pe	suprafețe ocupate cu clădiri, curți, drumuri, cariere,	Suprafața totală
	Teren arabil	Grădini familiale	Pășuni și fânețe	Culturi permanente	sau utilizată în sere/solarii	Total					
	139.72	14.31	5613	11.2	0.08	5778.31	58.86	167.98	3.5	28.59	6033.74

Tabel 2: Suprafața cultivată (hectare) cu alte culturi în teren arabil a suprafeței agricole utilizate

Cartofi	Legume, pepeni și căpșuni			Alte culturi în teren arabil	TOTAL
	în câmp	în grădini pentru comercializare	în sere și solarii		
613	-	-	-	12	625

Tabel 3: Suprafața cultivată (hectare) cu cereale pentru boabe a suprafeței agricole utilizate

Grâu dur de toamnă	Secară	Orz și orzoaică	Ovăz	Porumb	Sorg	Total
4	-	-	-	-	-	4

Tabel 4: Efective de animale (capete)/familii de albine(număr) din exploatații agricole, pe principalele specii

Bovine	Ovine	Caprine	Porcine	Păsări	Iepuri de casă	Familii de albine
1539	7137	938	251	1290	-	991

Tabel 5: Exploatații agricole (număr), cu suprafața cultivată cu plantații viticole

Plantații viticole			
Struguri de vin		Struguri de masă	Total
Alte tipuri de vin	Total		
-	-	-	-

Tabel 6: Suprafața cultivată (hectare) cu plantații pomicole

Meri	Peri	Pruni	Cireși și vișini	Alți pomi fructiferi	Castani, nuci, aluni și alte specii înrudite	Pepiniere	Alte culturi permanente
-	-	-	-	-	-	-	-

Conform aceluiași Recensământ, numărul total de persoane care au lucrat în agricultură a fost de 3850.

c) Silvicultura

Teritoriul administrativ al comunei Poienile de sub Munte este foarte mult împădurit (67 % din suprafața comunei)

În momentul de față fondul forestier aparține de Regia Națională a Pădurilor – Direcția Silvică Maramureș și este supravegheat de Ocolul Silvic Poieni.

Ocolul Silvic Poieni este arondat in 5 districte cu un numar total de 27 cantoane.

Valabilitatea amenajamentului silvic: 2016-2025.

Suprafața administrată și repartizată pe forme de relief: suprafața fondului forestier este de 31.034 ha. Repartizarea acesteia pe forme de relief este următoarea:

- câmpie: 0 %;
- deal: 16 %;
- munte: 84 %.

Suprafața totală a fondului forestier și repartizarea acesteia pe unități de producție: suprafața totală a fondului forestier proprietate publică a statului este de 22.533 ha, aceasta fiind împărțită pe 7 unități de producție, astfel: U.P. I Bistra, U.P. II Repedea, U.P. III, U.P. IV Socolou, U.P. V Rica, U.P. VI Poieni, U.P. VII Ruscova.

- hidrologie: ocolul este situat în bazinul inferior al râului Vișeu, afluent de stânga al Tisei, ce formează pe o porțiune din ocol graniță cu Ucraina, și în bazinul Văii Ruscova afluent de stânga al râului Vișeu;
- climatul: clima corespunzătoare pădurilor din ocolul silvic este cea a dealurilor înalte și a munților împăduriți. Regimul climatic al Munților Maramureșului, de tip temperat-continental moderat, este marcat de temperaturi mai scăzute-media anuală în zona înaltă variind între 0- 2C, cea a lunii ianuarie -8- 4C, media lunii iulie numai 18C.

Particularități

Parcul natural care cuprinde suprafețe de teren din fondul forestier în care se urmărește menținerea peisajului natural existent și a folosințelor actuale, constituite potrivit legii – Parcul National Muntii Maramuresului – 13307,99 ha.

Rezervatiile naturale ce cuprind suprafețe de teren și de ape (din fondul forestier) de întinderi variate, destinate conservării unor medii de viață, a genofondului și ecofondului forestier, constituite potrivit legii (Parcul Natural Muntii Maramuresului și Poiana cu narcise Tomnatec – Sehleanu).

Zonele de pădure destinate ocrotirii unor specii rare din fauna indigenă (zonele de rotire a cocosului de munte, barlog de Ursus arctos), constituite ca atare în amenajamentele silvice. Pădurile situate în perimetrul Siturilor Natura 2000: ROSCI0124 Muntii Maramuresului, ROSPA0131 – Muntii Maramuresului și ROSCI0251 – Tisa Superioară.

Principalele funcții ale pădurilor în zona comunei Poienile de sub Munte sunt producție de masă lemnoasă, de protecție împotriva poluării, precum și de protecție a solurilor și terenurilor. Din fondul silvic al comunei se obțin în mod organizat/neorganizat producții secundare, cum sunt ciupercile comestibile, fructe de pădure și vânat.

d) Turismul

Turismul și în special agro-turismul, în ciuda resurselor naturale bogate și a complexității formelor de relief este un domeniu slab reprezentat în peisajul economic al comunei Poienile de sub Munte. Deși zona poate fi considerată favorabilă pentru dezvoltarea agro-turismului, lipsa puterii financiare a locuitorilor, respectiv starea precară a infrastructurii de bază și de afaceri face ca investițiile în domeniu să lipsească cu desăvârșire.

Valorificarea potențialului turistic al zonei va duce la creșterea nivelului de trai și va oferi noi posibilități de relaxare și petrecere a timpului liber atât pentru turiști cât și pentru localnici. Există un potențial natural deosebit de valoros însă el este exploatat într-un mod foarte ineficient. Turismul

rural se bazează pe existența unui cadru natural atrăgător, cât mai îndepărtat de urban, completat cu rezultatele activității umane din mediul rural, într-o formă cât mai autentică și diferită de oraș, cu elemente materiale și spirituale păstrate din timpuri străvechi într-o formă cât mai arhaică.

Comuna Poienile de sub Munte se remarcă prin potențialul turistic oferit de frumusețea peisajelor naturale și a satului de munte specific stilului maramureșean, precum și de principalele atracții definitorii pentru comună, precum: Biserica „Înălțarea Domnului”, monument istoric, a fost construită într-un amestec din două stiluri: cea mai mare parte a bisericii seamănă mult cu bisericile tradiționale din lemn maramureșene. Biserica este de rit ortodox este datată din 1598 și renovată în 1798, 1874, 1921, 1962, 1987. Șirul lat de streșini și mai ales acoperișul în formă de clopot arată influențe rutene. Comuna deține un cimitir al evreilor și un cimitir al armatei austro-ungare cu o micuță capelă, din Primul Război Mondial, bine păstrate și îngrijite. În cimitirul austro-ungar mormintele sunt poziționate în funcție de gradele militare. Astfel, în partea inferioară se află ostașii cu cel mai jos grad, iar în partea superioară cei mai înalți în grad. Deoarece fenomenele naturii au deteriorat crucile inițiale, s-a hotărât amplasarea unei cruci din marmură, în amintirea tuturor celor îngropați aici. La Zarica este un cimitir al ciurmaților din secolul al XVI-lea unde sunt înhumate 62-63 de persoane. În unele curți se pot observa cruci de morminte ceea ce demonstrează că încă se mai păstrează obiceiul îngropatului în băătură.

Pe raza teritoriului administrativ al comunei Poienile de Sub Munte instituțiile de învățământ funcționează în 32 corpuri (19 grădinițe cu 358 preșcolari, 7 școli primare având 520 de elevi, 5 școli gimnaziale având un număr de 456 elevi și o Școală Profesională cu 195 elevi, sub îndrumarea unui număr de 133 de cadre didactice), după cum urmează :

Grădinița cu program normal (funcționează în 19 corpuri de clădire)

Școala Gimnazială nr. 2 Luhei, cu clasele 0-VIII,

Școala Gimnazială nr. 4 Horb, cu clasele 0-VIII,

Școala Profesională.

Numărul mare de corpuri de clădiri în care funcționează învățământul preșcolar și primar se datorează faptului că sunt multe zone de locuit dispersate, greu accesibile, situate la distanțe mari față de centrul comunei. Pentru a veni în sprijinul copiilor au fost amenajate săli de grupă și de clasă în diferite corpuri de clădire.

În unele cătune funcționează școli și grădinițe amenajate în case de locuit sau în construcții cu o singură încăpere.

În parcul comunei, se află un monument al eroilor căzuți în cel de-al Doilea Război Mondial. În fiecare an de ziua eroilor sunt organizate ample manifestări în care sunt evocate faptele lor de arme și se depun jerbe și coroane de flori. Majoritatea populației este de origine ucraineană și se ghidează după calendarul pe stil vechi, Iulian, având sărbători și obiceiuri proprii.

Așezarea geografică, hotarele, relieful, apele, peisajele mirifice și sălbatice, tradițiile, obiceiurile și populația, conferă acestui loc caracteristici aparte ce o deosebește de celelalte comune.

La marile sărbători, pe ulițele comunei se pot zări costumele populare de o frumusețe deosebită.

În comuna Poienile de sub Munte nu sunt unități de cazare clasificate. Cele mai apropiate sunt în Leordina, Vișeu de Sus.

În vederea compensării aspectelor deficitare de natură endogenă sau exogenă sunt necesare o serie de măsuri și acțiuni care să valorifice oportunitățile oferite de diversele programe de finanțare a dezvoltării locale, iar pe de altă parte, să valorifice și să maximizeze avantajele comparative pe care comuna le are în raport cu ansamblul teritorial din care face parte. Concretizarea propunerilor de intervenție sunt de natură a contribui la atingerea obiectivelor strategice asumate la nivel județean și comunal.

În acest sens se recomandă următoarele:

- conversia ecologică a fondului funciar agricol și valorificarea produselor agricole în nișa comercială “bio”, (aflată în expansiune atât la nivel național cât și European);
- reintegrarea funcțională a terenurilor degradate;
- valorificarea superioară a oportunităților oferite de diversele programe de finanțare din spațiul comunitar, bazate pe asocierea producătorilor și pe spiritul de inițiativă, care să conducă la dezvoltarea fermelor zootehnice;
- certificarea abilităților artisanale ale meșteșugarilor locali
- sprijinirea unor proiecte de consolidare a economiei sociale (CES) în vederea diversificării activităților economice;
- promovarea adecvată a potențialului turistic montan;
- inițierea unor proiecte de dezvoltare a infrastructurii turistice;
- certificarea structurilor turistice existente;
- inițierea unor programe care să aibă ca scop dezvoltarea culturii antreprenoriale sustenabile;
- consilierea și sprijinirea întreprinzătorilor locali în accesarea sistematică a fondurilor de dezvoltare în domeniul agroturistic;

-dezvoltarea unor unități de mică industrie, specializate în prelucrarea produselor agricole locale, fructelor de pădure, ciupercilor;

- sprijinirea unor proiecte de valorificare energetică a biomasei reziduale.

2.5. POPULAȚIA. ELEMENTE DEMOGRAFICE ȘI SOCIALE

Conform Legii nr. 351 din 6 iulie 2001 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a IV-a Rețeaua de localități, Poienile de sub Munte este sat reședință de comună, așadar localitate de rangul al IV-lea.

Unitatea administrativ-teritorială studiată are în componență o singură localitate Poienile de sub Munte.

În 1956, după cedarea unei părți de teren comunei Repedea, în componența localității Poienile de sub Munte au rămas 17 cătune. Unele din ele ca întindere și număr de locuitori pot constitui adevărate sate: Luhei de Sus, Luhei de Mijloc, Luhei de Jos, Cvasnița, Ivancic, Pentaia, Misica, Uloha, Pașișnei, Zarica, Soloteaney, Potocina, Putuk – Pulskey, Obcina, Zafantul, Hleneșcia, Zacvasnița, Cornadți, Arșeții. În prezent, unii locuitorii amintesc doar 13 (Soloteaney, Pentaia, Ivancicov, Nejni Krai, Misica, Zcvasnița, Cvasnița, Uloha, Bardi, Luhei, Paulic, Pașișnei și Zarica), iar alții doar de 10 (Luhei, Cvasnița, Ivancicov, Misica, Obcina, Zacvasnița, Uloha, Pentaia, Soloteanei, Cornața).

Conform rezultatelor provizorii ale Recensământului Populației și al Locuințelor din 2023, populația comunei a fost de 10182, locuitori în scădere față de Recensământul din anul 2011, când s-au înregistrat 10285 locuitori.

Analizând evoluția populației în perioada 2011 – 2023, constatăm că numărul locuitorilor comunei se înscrie pe un trend oscilant, menținându-se, proponderent, la o populație de aproximativ 10.000 locuitori, dar în descreștere față de recensământul din 2011 cu 103 de locuitori.

Colectivitatea umană răspândită pe teritoriul comunei Poienile de sub Munte are o populație predominantă de naționalitate ucraineană.

În timp, populația din comuna Poienile de sub Munte a avut mici valori fluctuante și a fost chiar localitatea cu populația cea mai numeroasă din județul Maramureș.

Rata natalității din ultimul deceniu, cu ușoare fluctuații, spre deosebire de evoluția generală la nivelul României, înregistrează, lucru îmbucurător, valori ceva mai ridicate, însă tendința de evoluție din ultimii ani este una evident descendentă.

În ultimii 10 ani, comuna Poienile de sub Munte a înregistrat bilanțuri demografice naturale pozitive, ceea ce înseamnă că în mod constant s-au înregistrat sporuri demografice pe cale naturală, cu premise încă favorabile și pentru viitor, având în vedere valorile la care se situează.

Media bilanțului demografic natural, pentru întreaga perioadă analizată, se situează la nivelul a 5,8‰, fiind net superioară în comparație cu media rurală națională, negativă, ce a trecut deja de câțiva ani de -5‰ (Institutul Național de Statistică, 2022a).

Bilanțul demografic general al comunei reprezintă chintesenta mișcării generale a populației, indicatorul cel mai sintetic ce evidențiază efectul final al juxtapunerii elementelor mișcării naturale cu ale celor migratorii. Statistic, se obține prin însumarea bilanțurilor parțiale (natural și migratoriu).

Intrările (nașterile și stabilirile de domiciliu), sunt anihilate de ieșiri (decese și plecări cu domiciliu). Modul de manifestare a procesului confirmă în bună măsură menținerea aproximativ constantă a volumului demografic al comunei, însă trendul general, ușor ascendent, conferă premise, însă nu foarte convingătoare, pentru o evoluție cu auspicii pozitive.

Tabel 8: Evoluția demografică

Anul	Nr. locuitori
2011	10285
2012	10249
2013	10243
2014	10241
2015	10279
2016	10263
2017	10277
2018	10260
2019	10261
2020	10256
2021	10278
2022	10239
2023	10182

Structura populației pe sexe și grupe de vârstă

Distribuția pe sexe este relativ echilibrată, relativ deoarece surprinde ușorul avantaj în favoarea populației masculine (Tabel 4.1). De regulă, pe fondul duratei medii de viață ceva mai ridicate a femeilor, bărbații sunt în ușoară inferioritate numerică, fapt ce nu se confirmă și în cazul comunei Poienile de sub Munte. Situația poate fi considerată una conjuncturală, uneori fiind întâlnită în cadrul unor comunități mai reduse din punct de vedere numeric.

Tabel 4.1. Structura populației pe sexe

	Sex	Valori absolute		Valori relative	
		2020	2023	2020	2023
Com. Poienile de sub Munte	Feminin	4897	4860	47,74%	47,73%
	Masculin	5359	5322	52,25%	52,26%
Jud. Maramureș	Feminin	264190	259298	50,,78%	50,80%
	Masculin	256044	251102	49,21%	49,19%

Sursa datelor: Institutul Național de Statistică, 2024

Deși ponderea populației masculine este ușor superioară, această stare de fapt nu este în măsură să perturbe echilibrul sistemului demografic.

Structura populației pe vârste

Prin prisma proporției deținute de populația vârstnică, structura populației pe vârste după domiciliu poartă amprenta caracteristică debutului unui proces de îmbătrânire demografică (Tabel 4.2). Indiciile sunt confirmate de diminuarea, cu mai bine de 4%, a ponderii populației tinere, în paralel cu sporirea celei vârstnice, dar și consolidarea celei mature.

Tabel 4.2. Structura grupelor majore de vârstă

	Valori absolute			Valori relative		
	0 - 14 ani	15 - 64 ani	65 de ani și peste	0 - 14 ani	15 - 64 ani	65 de ani și peste
Anul 2020	2219	7056	981	21,63%	68,79%	9,56%
Anul 2023	2092	7071	1019	20,54%	69,44%	10%

Sursa datelor: Institutul Național de Statistică, 2022

În decurs de un deceniu populația tânără s-a diminuat cu peste 450 de persoane, tinerii, prin prisma ponderii, coborând semnificativ, la sub un sfert din populația comunei. Cu toate acestea, ponderea populației tinere a comunei Poienile de sub Munte poate fi apreciată încă semnificativă, fiind superioară cu peste 5% mediei rurale a României din aceeași categorie.

Structura populației pe etnii

Comuna Poienile de sub Munte este una emnamente ucraineană, la recensăminte (2011 și 2021) consemnându-se ponderi de peste 96%.

Alături de ucrainenii este identificată prezența a circa 3% populație de etnie română și aproximativ o jumătate de procent – maghiari.

Apartenența religioasă

În general, impactul social al religiei este unul considerabil, incluzând elemente legate de atât de coeziune, cât și de control social.

Cultul predominant este ortodox, urmat de penticostal, adventist de ziua a șaptea, greco-catolic și romano-catolic. Toate cultele dețin biserici sau case de rugăciuni proprii.

Înainte de 1944 în comună a existat o populație destul de numeroasă de evrei datorită cărora a existat, în centrul localității Poienile de sub Munte și o sinagogă.

Majoritatea ucrainenilor din comună sunt ortodocși, iar o parte dintre ei au îmbrățișat și confesiuni neoprotestante: penticostală, în primul rând și adventistă.

Resursele de muncă și populația ocupată

În ultimii 8 ani numărul șomerilor a înregistrat o scădere ușoară iar numărul mediu al salariaților a crescut.

Tabel 9: Numărul mediu al salariaților (Sursă: INS)

Anul	Nr. salariați
2011	343
2012	330
2013	265
2014	278
2015	361
2016	289
2017	378
2018	395

2019	392
2020	370
2021	370
2022	403

Tabel 10: Șomeri înregistrați (Sursă: INS)

Anul	Nr. șomeri
2011	215
2012	198
2013	186
2014	164
2015	169
2016	125
2017	48
2018	44
2019	138
2020	183
2021	157
2022	127

2.6. CIRCULAȚIE

Circulația rutieră:

Accesul în comună se face numai pe cale rutieră, principala cale de acces fiind drumul județean DJ 187 Leordina – Poienile de sub Munte.

Legătura din drumul județean cu celelalte zone ale comunei se realizează printr-o rețea de drumuri locale, asfaltate și pietruite.

Principalele căi de comunicație prin care se face legătura dintre comuna Poienile de sub Munte și alte localități din județ, sunt:

- DJ 187 care face legătura cu celelalte localități de pe Valea Ruscovei, respectiv: Repedea, Ruscova și face legătura cu DN 18 în localitatea Leordina;

Pe lângă aceste căi de comunicație principale, mai există căi rutiere de acces la terenurile agricole și silvice: străzi secundare nepietruite în intravilanul existente.

Transportul de persoane spre municipiile Baia Mare, Sighetu Marmăției și spre orașele Vișeu de Sus și Borșa, din comuna Poienile de sub Munte și invers se realizează prin intermediul firmelor de transport private.

Circulația feroviară:

Comuna nu are acces direct la calea ferată. Cea mai apropiată stație de cale ferată este în localitatea Vișeu de Jos, la 27 km care asigură accesul la magistrala Salva - Vișeu - Sighetu Marmăției.

Circulația aeriană:

Circulația aeriană este tributară aeroportului din Tăuții Măgherauș – transport aerian intern și internațional (aprox. 116 km) sau aeroporturile din Cluj Napoca și Satu Mare – transport aerian intern și internațional (aprox. 196 km, respectiv 169 km).

2.7. INTRAVILAN EXISTENT. ZONE FUNCȚIONALE. BILANȚ TERITORIAL

Suprafața teritoriului administrativ al comunei este de 28967,97 ha, fiind considerată cea mai răsfrirata comună a județului, din care 19194 ha fond forestier, 5115 ha pășuni naturale, 3550 ha fânețe naturale, 505 ha teren arabil, 70 ha suprafețe construite, 140 ha teren ocupat de ape, 114 ha drumuri și 280 ha alte terenuri

Limita teritoriului administrativ și a intravilanului existent au fost corelate cu datele puse la dispoziție de Primăria Comunei Poienile de sub Munte și de Oficiul de Cadastru și Publicitate Imobiliară Maramureș.

Unitatea administrativ teritorială poienile de sub Munte are în componență o singură localitate și 17 cătune.

Intravilanul total existent însumează 565,93 ha și reprezintă 1,95% din teritoriul administrativ al comunei.

Limita intravilanul existent este cea stabilită în anul **2001** prin Planul Urbanistic General al comunei Poienile de sub Munte.

Intravilanul existent este alcătuit din un trup principal, aferente celor șase localități aparținătoare și 159 trupuri secundare.

Bilanț Teritorial - Localitatea Poienile de sub Munte		
Zone funcționale	Existent	
	ha	%
Locuințe și funcțiuni complementare	488,20	86,27%
Locuințe colective	0,20	0,03%
Instituții și servicii de interes public	7,36	1,30%
Unități industriale și depozite	1,47	0,26%

Spații verzi (sport, agrement, protecție)	7,48	1,32%
Destinație specială	0,88	0,16%
Căi de comunicație și transport		
Rutier	29,16	5,16%
Gospodarie comunală, cimitire	1,14	0,20%
Ape	30,04	5,30%
TOTAL	565,93	100,00%

1. Sat reședință de comună – Poienile de sub Munte

Repartiția pe trupuri:

Sat Poienile de sub Munte	ha
Trup A	432,47
Trup A1	0,48
Trup A2	0,13
Trup A3	0,14
Trup A4	0,13
Trup A5	0,12
Trup A6	0,31
Trup A7	0,35
Trup A8	0,36
Trup A9	0,53
Trup A10	0,13
Trup A11	0,16
Trup A12	0,14
Trup A13	0,15
Trup A14	0,11
Trup A15	0,16
Trup A16	0,10
Trup A17	0,39
Trup A18	0,28
Trup A19	0,14
Trup A20	0,30
Trup A21	0,20
Trup A22	0,63
Trup A23	1,22
Trup A24	0,18
Trup A25	0,53
Trup A26	0,11
Trup A27	0,38
Trup A28	0,89
Trup A29	0,19
Trup A30	0,14
Trup A31	0,15
Trup A32	0,16
Trup A33	0,12

Trup A34	0,13
Trup A35	0,29
Trup A36	0,13
Trup A37	0,77
Trup A38	0,29
Trup A39	0,27
Trup A40	0,29
Trup A41	0,29
Trup A42	0,20
Trup A43	0,12
Trup A44	0,14
Trup A45	1,39
Trup A46	0,16
Trup A47	0,11
Trup A48	0,18
Trup A49	0,19
Trup A50	0,36
Trup A51	0,10
Trup A52	0,10
Trup A53	0,16
Trup A54	0,15
Trup A55	0,18
Trup A56	0,18
Trup A57	0,11
Trup A58	0,15
Trup A59	0,25
Trup A60	0,22
Trup A61	0,16
Trup A62	0,17
Trup A63	0,18
Trup A64	0,14
Trup A65	0,12
Trup A66	0,14
Trup A67	0,12
Trup A68	0,12
Trup A69	0,16
Trup A70	0,14
Trup A71	0,19
Trup A72	0,12
Trup A73	0,19
Trup A74	0,14
Trup A75	0,14
Trup A76	0,18
Trup A77	0,53
Trup A78	0,12
Trup A79	0,24
Trup A80	0,22
Trup A81	0,15
Trup A82	0,13
Trup A83	0,15
Trup A84	0,16

Trup A85	2,57
Trup A86	0,16
Trup A87	0,22
Trup A88	0,12
Trup A89	0,16
Trup A90	0,26
Trup A91	0,28
Trup A92	0,14
Trup A93	0,33
Trup A94	0,16
Trup A95	0,12
Trup A96	0,10
Trup A97	0,44
Trup A98	0,27
Trup A99	0,15
Trup A100	0,13
Trup A101	0,12
Trup A102	0,28
Trup A103	0,11
Trup A104	0,34
Trup A105	0,24
Trup A106	0,14
Trup A107	0,15
Trup A108	0,24
Trup A109	0,25
Trup A110	0,29
Trup A111	1,13
Trup A112	0,34
Trup A113	0,15
Trup A114	0,21
Trup A115	0,29
Trup A116	0,15
Trup A117	0,18
Trup A118	0,66
Trup A119	0,11
Trup A120	0,18
Trup A121	0,31
Trup A122	0,22
Trup A123	0,30
Trup A124	0,13
Trup A125	0,16
Trup A126	0,27
Trup A127	0,15
Trup A128	0,16
Trup A129	0,17
Trup A130	0,14
Trup A131	0,12
Trup A132	0,11
Trup A133	0,60
Trup A134	0,12
Trup A135	0,12

Trup A136	0,13
Trup A137	0,28
Trup A138	0,13
Trup A139	0,13
Trup A140	0,14
Trup A141	0,16
Trup A142	0,45
Trup A143	17,87
Trup A144	0,21
Trup A145	0,19
Trup A146	0,12
Trup A147	0,23
Trup A148	0,17
Trup A149	0,12
Trup A150	0,13
Trup A151	0,11
Trup A152	0,34
Trup A153	0,23
Trup A154	0,14
Trup A155	0,17
Trup A156	0,27
Trup A157	0,15
Trup A158	0,16
Trup A159	0,12
Trup A160	0,19

Repartiția pe zone funcționale:

Bilanț Teritorial - Localitatea Poienile de sub Munte		
Zone funcționale	Existent	
	ha	%
Locuințe și funcțiuni complementare	488,20	86,27%
Locuințe colective	0,20	0,03%
Instituții și servicii de interes public	7,36	1,30%
Unități industriale și depozite	1,47	0,26%
Spații verzi (sport, agrement, protecție)	7,48	1,32%
Destinație specială	0,88	0,16%
Căi de comunicație și transport		
Rutier	29,16	5,16%
Gospodarie comunală, cimitire	1,14	0,20%
Ape	30,04	5,30%
TOTAL	565,93	100,00%

Zona de locuințe și funcțiuni complementare:

La nivel de unitate administrativ - teritorială, principala zonificare funcțională este cea de locuințe și funcțiuni complementare, reprezentând un procent de 86,27% din intravilan. Aceasta este caracterizată prin locuințe individuale, având un regim de înălțime predominant parter sau parter+etaj și locuințe colective în poienile de sub Munte, cu regim de înălțime maxim P+3.

Zona de instituții publice și servicii:

Instituțiile publice existente în comună sunt:

- Primăria;
- Cămin cultural;
- Poștă;
- Centru de sănătate;
- cabinet medicale;
- Dispensar veterinar;
- Bibliotecă;
- Post poliție;
- Poliție de frontier;
- Centru de bătrâni;
- Stație de salvare;
- Farmacie;
- Grădinițe;
- Școli cu clasele I-IV și I-VIII;
- Biserici ortodoxe;
- Biserica greco-catolică;
- Biserica penticostală;
- 1 biserică adventistă;
- Spații comerciale și de alimentație publică.

Unitățile publice ce deservește locuitorii comunei funcționează în localuri specifice, în stare medie sau bună, ce necesită lucrări de reabilitare modernizare și/ sau extindere.

În comuna Poienile de sub Munte funcționează 7 unități de învățământ. Deoarece existe zone de locuințe foarte dispersate și situate la distanță mare de centrul localității, în unele cătune sunt amenajate școli primare și grădinițe care funcționează în case și sunt frecventate de câțiva copii.

Numărul de elevi la nivelul comunei se află în scădere, datorită sporului natural negativ și opțiunii elevilor de a studia la școlile din orașul Vișeu de Sus, aflat la o distanță ce permite deplasarea zilnică a elevilor.

În comună există un centru de sănătate, cabinete medicale individuale și un cabinet veterinar,

La nivelul comunei mai există și un Centru de Îngrijire și Asistență pentru persoane vârstnice sub direcția D.G.A.S.P.C. Maramureș.

Biserica joacă un rol primordial în viața locuitorilor comunei. În fiecare localitate există 3 biserici ortodoxe, o biserică greco-catolică, o biserică penticostală și o biserică adventistă.

Din punct de vedere al accesului la spații pentru cultură, în comună există un cămin cultural în care funcționează și biblioteca.

Totodată comuna deține 1 bibliotecă comunală.

În comuna Poienile de sub Munte tradițiile se păstrează cu sfințenie. Toate sărbătorile se țin după ritual vechi.

La nivelul comunei Poienile de sub Munte, ordinea și siguranța publică sunt asigurate de personalul Inspectoratului de Poliție al Județului Maramureș, Postul de Poliție Poienile de sub Munte. Agenții de poliție au competențe pentru soluționarea tuturor tipurilor de situații care pot să apară în viața comunității. Dotările de care dispun lucrătorii Postului de Poliție Poienile de sub Munte se încadrează în dotările standard de echipament ale Poliției Române.

De asemenea în comună se află Sectorul Politiei de Frontiera Poienile de sub Munte.

Terenuri cu destinație specială:

Ministerul Afacerilor Interne deține în administrare sediul postului de poliție din localitatea și sediul Sectorului Politiei de Frontiera, aflat în proprietatea publică a statului.

Unități industriale și depozite:

Sectorul economic primar are ca și caracteristică principală dominanța activităților silvice, puternic dezvoltate ca urmare a potențialului natural pe care îl oferă fondul forestier extins, în timp ce agricultura comunei are un caracter semi-subzistent, bazat pe gospodăriile individuale care produc pentru consum propriu ca prim obiectiv economic.

Totodată, se remarcă faptul că în topul primilor 5 agenți economici de la nivel local, 2 au ca obiect de activitate exploatarea forestieră (LONGA EXPLO FOREST SRL și EXPLO SMECICAS SRL).

Unități agro-zootehnice:

Pentru sectorul agricol se remarcă dimensiunea redusă a proprietăților agricole, inexistența lanțurilor integrate de producție - depozitare – prelucrare – comercializare, de natură să asigure o valorificare superioară și o valoare adăugată cât mai mare. Agenții economici înregistrați având ca domeniu de activitate agricultura (creșterea animalelor) sunt puțini cu cifrele economico-financiare sunt extrem de mici.

O altă caracteristică negativă este derivată din faptul că în cadrul comunei nu există înregistrate produse tradiționale, în ciuda unui potențial important existent mai ales în domeniul prelucrării fructelor de pădure, a ciupercilor și a produselor lactate.

Din perspectiva obiectivelor de dezvoltare durabilă, în agricultura și silvicultura locală lipsesc investițiile pentru producerea și utilizarea energiei regenerabile bazată pe valorificarea/prelucrarea deșeurilor, a reziduurilor, precum și a celor pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și de amoniac.

Sistemul de producție agricolă este unul profund individualizat, bazat în mare parte pe tehnici agricole tradiționale.

Spații verzi, sport, agrement, protecție:

Există terenuri de sport și locuri de joacă.

Monumente istorice:

Zona este reprezentată de monumentul istoric de categoria A, Biserica de lemn ucraineană „Schimbarea la față”, care datează din anul 1788, din localitatea Poienile de sub Munte și Monumentul eroilor, din centrul localității.

Zona căi de comunicații și transport:

Este reprezentată de suprafețele de teren ocupate de drumuri, străzi și ulițe.

Zona gospodărie comunală, cimitire:

Cuprinde cimitirele existente, dispersate în cadrul localității.

Zona construcții tehnico-edilitare:

Este reprezentată de suprafața de teren ocupată de rezervoare de apă și stații de pompare, stație de epurare.

Alte zone:

În această categorie sunt incluse suprafețele de teren ocupate de cursurile de apă.

2.8 ZONE CU RISCURI NATURALE:

a) Riscuri hidrologice - inundațiile:

În Planul de Amenajare a teritoriului Național - Secțiunea V - Zone de risc natural, este menționată comuna poienile de sub Munte, cu risc de inundații pe cursuri de apă.

Principalul risc natural sunt inundațiile provocate de râul Ruscova și văile, în zonele satului.

Inundații s-au înregistrat la nivelul comunei datorită ploilor torențiale și topirii zăpezilor, cele mai grave fiind în anii 1958, 2001 și 2008.

b) Riscuri geomorfologice - alunecări de teren:

Alunecările de teren ca procese geomorfologice, poartă același nume ca și formele rezultate. Condiția de bază pentru a se produce o alunecare este întâlnirea pe un același loc a trei elemente: o rocă plastică, apa și panta necesară alunecării.

În Planul de Amenajare a teritoriului Național - Secțiunea V - Zone de risc natural, este menționată comuna Poienile de sub Munte, cu potențial mediu de producere a alunecărilor de tip primare.

Pe teritoriul comunei Poienile de sub Munte sunt întâlnite zone cu riscuri de alunecări de teren și de producere de avalanșe. Pentru a stabili terenul sunt necesare împăduriri sau plantare de pomi fructiferi pentru a reduce riscul producerii acestor fenomene.

2.9 ECHIPARE EDILITARĂ

2.9.1 Gospodărirea apelor:

Apele curgătoare care străbat teritoriul comunei fac parte din bazinul hidrografic al Tisei, fiind în administrația teritorială a Administrația Națională Apele Române, Administrația Bazinală de Apă Someș-Tisa.

Apele care traversează arealul geografic al comunei sunt ape curate care nu conțin elemente chimice sau substanțe poluante.

Activitățile care se realizează în cadrul comunei nu produc efecte poluante majore asupra apelor curgătoare.

2.9.2 Alimentarea cu apă:

Comuna beneficiază un sistem integrat, parțial de alimentare cu apă potabilă autorizat, care necesită extindere deoarece nu acoperă întreaga localitate. Autoritățile locale deja au făcut demersurile pentru realizarea lucrărilor de extindere a rețelei de alimentare cu apă potabilă.

În momentul de față, în zonele în care nu există alimentare cu apă în sistem centralizat, acesta se obține din fântânile aflate în gospodăriile oamenilor sau prin sluții locale, captări de izvoare, care deserveșc una sau mai multe gospodării. Amplasarea fântânilor este în mare parte incorectă, întrucât nerespectând zona de protecție sanitară, pânza freatică fiind infestată sub aspect bacteriologic de scurgerile de la grajduri și latrinele individuale.

Lungimea totală a rețelei existente de distribuție a apei potabile este de 17,835 km deservind un număr de 2000 de gospodării, iar cantitatea de apă potabilă distribuită consumatorilor este de 360 mii metri cubi.

2.9.3 Canalizarea:

În prezent, există o rețea de canalizare în comună cu o lungime totală de 0,3 km, deservind un număr de 80 de locuințe. Există proiect pentru înființarea rețelei de canalizare în comuna Poienile de sub Munte, pentru care se vor obține fonduri pentru implementare. Prin acest proiect se va realiza și stația de epurare, dimensionată pentru întreaga comună.

În cazul locuințelor care nu dispun de rețea de canalizare, apele menajere uzate sunt deversate fie în bazine vidanjabile, fie împrăștiate în incinta gospodăriilor și se infiltrează în sol, fie deversate direct în cursuri de apă fără epurare prealabilă.

Apele pluviale sunt colectate în rigolele străzilor și conduse la cursurile de apă din teritoriu.

2.9.4 Alimentare cu energie electrică:

Alimentarea cu energie electrică se face din sistemul energetic național de la rețeaua de distribuție publică de medie tensiune de 20 kV care străbate localitatea de la vest la est prin 10 posturi de transformare amplasate în mai multe puncte din comună deservind un număr de 3460 de gospodării. Rețelele de joasă tensiune sunt de tip aerian (LEA 0,4 kV).

2.9.5 Telefonie:

Sectorul de telecomunicații, parte importantă a infrastructurii unei țări, a avut o dezvoltare majoră în ultimii ani. Direcția principală urmărită a constat în alinierea la noile tehnologii utilizate în țările dezvoltate.

Comuna Poienile de sub Munte nu dispune în totalitate de acoperire, cu semnal de comunicații. Operatorii de telefonie mobilă care operează pe teritoriul comunei sunt Vodafone, Orange și DIGI/RCS&RDS.

Cablu TV este asigurat în comună prin RCS & RDS, iar televiziunea digitală prin Digi TV.

Accesul la internet al locuitorilor comunei este asigurat prin intermediul rețelei de telefonie fixă, Telekom și prin intermediul serviciilor oferite de RCS & RDS. De altfel, instituțiile și școlile din comuna Poienile de sub Munte sunt legate la internet.

2.9.6 Alimentarea cu căldură:

În localitatea Poienile de sub Munte, energia termică este asigurată pe baza combustibilului solid (lemn), prin intermediul centralelor termice proprii sau sobe.

De asemenea, pentru obținerea apei calde menajere și pentru prepararea hranei, se folosește tot lemnul de foc. Un alt tip de combustibil folosit, pentru prepararea hranei, mai ales pe perioada verii, este gazul lichefiat, înmagazinat în butelii.

2.9.7 Alimentarea cu gaz metan:

În comuna Poienile de sub Munte nu există rețea de transport sau distribuție a gazului metan.

2.9.8 Gospodărie comunală:

În prezent, o parte din reziduurile rezultate din prepararea hranei sunt valorificate ca hrană pentru animale, iar resturile organice din gospodărie se fermentează în platforme de bălegar și grajd. Aceste procese sunt insuficiente, și rămân cantități însemnate de gunoaie, în special ambalaje din materiale nedegradabile, de a căror reciclare nu se ocupă nici un agent economic.

Colectarea deșeurilor menajere de la populație, instituții publice și agenți privați se face o dată pe lună și este realizată de SC HERODOT GRUP SRL, un operator de salubritate privat din municipiul Sighetu Marmăției.

Activitățile specifice gospodăriei comunale sunt administrate astfel:

- Cimitirele - de către biserici;
- Deșeurile - de către fiecare producător al acestora.

Activitatea de gestionare a deșeurilor va fi preluată de un sistem integrat de management al deșeurilor de la nivel județean iar deșeurile din comună vor fi transportate la Stația de transfer din Moisei.

2.10 PROBLEME DE MEDIU

Zone inundabile

În Planul de Amenajare a teritoriului Național - Secțiunea V - Zone de risc natural, este menționată comuna Poienile de sub Munte, cu risc de inundații pe cursuri de apă.

Principalul risc natural sunt inundațiile provocate de cursurile de apă ale râurilor Ruscova și Bardeu.

Alunecări de teren:

În Planul de Amenajare a teritoriului Național - Secțiunea V - Zone de risc natural, este menționată comuna Dumbrăvița, cu potențial mediu de producere a alunecărilor de tip primare.

Pentru a stabili terenul sunt necesare împăduriri sau plantare de arbori și pomi fructiferi pentru a reduce riscul producerii acestor fenomene.

MONUMENTE ISTORICE

Conform Listei Monumentelor Istorice 2015, pe teritoriul comunei Poienile de sub Munte există un singur monument de arhitectură reprezentativ pentru patrimoniul cultural de interes național, Biserica de lemn ucraineană „Schimbarea la față”.

Tabel : Lista monumentelor istorice 2015

Nr. Crt.	Cod LMI	Denumire	Localitate	Adresă	Datare
1. (320 în listă)	MM-II-m-A-04812	Biserica de lemn ucraineană „Schimbarea la față”	Sat Poienile de sub Munte, com. Poienile de sub Munte	Str. Bisericii, nr.547	1788

1. Biserica de lemn ucraineană „Schimbarea la față”- sat Poienile de sub Munte

COD LMI 2015 - MM-II-m-A-04812

Biserica de lemn ortodoxă, ucraineană din localitatea Poienile de sub Munte a fost ridicată în 1788 și a fost construită într-un amestec din două stiluri: cea mai mare parte a bisericii seamănă mult cu bisericile tradiționale din lemn maramureșene. Dar șirul lat de streșini și mai ales acoperișul în formă de clopot arată influențe rutene.

Biserica are o formă dreptunghiulară cu o absidă dreptunghiulară în altar, la capătul estic. Altarul este acoperit de către un acoperiș mai coborât decât restul bisericii. Pe fațada vestică este un portal deschis. De asemenea, poziția bisericii este neobișnuită, edificiul aflându-se în mijlocul unei curți deschise, pe un teren drept.

Biserica de lemn are hramul „Înălțarea Domnului”, față de „Schimbarea la față”, cum este în Lista Monumentelor Istorice.

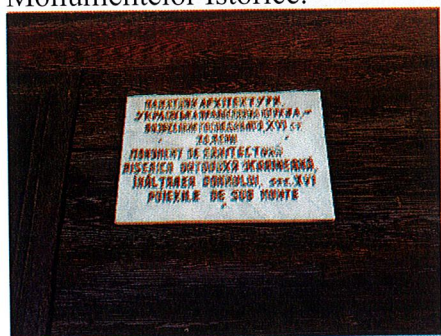

Fig. Placa

Biserica monument istoric, a fost construită conform unor surse, în anul 1777 (Beuca, Zereniuc, 2007, pag. 96), 1788 (Man, 2007, pag. 165), 1774-1786 sau 1798 (Baboș, 2004, pag. 141, 272).

Biserica de lemn a fost ridicată de o echipă de meșteri din Moldova (Baboș, 2004, pag. 25), iar o inscripție aflată pe portalul intrării, consemnează ctitorul „nobilul Ioan Dan din Cuhea” (Baboș, 2004, pag. 272).

Biserica a fost restaurată în anul 1798, 1874, 1921, 1962, 1987 (Beuca, Zereniuc, 2007, pag. 97) și 2011.

Pictura murală din biserică a fost acoperită cu vopsea albastră, ceea ce a dus la distrugerea ei. (Sursa: <https://maramures.culturamm.ro/biserica-de-lemn-ucraineana-schimbarea-la-fata-din-poienile-de-sub-munte>)

Biserica are un plan simplu, este prevăzută cu pridvor poligonal deschis, pronaos tăvănit și deschis spre naos, care are o boltă semicilindrică și altar decroșat, de formă poligonală și prevăzut cu o boltă poligonală. Pereții bisericii (butea) sunt ridicați din lemn de brad, cioplit pe patru părți și finisat cu barda. Bârnela sunt late de 22-45 cm și au o grosime între 13 – 14 cm. Bârnela sunt culcate în rânduri și îmbinate la capete prin cheotori în coadă de rândunică. Acoperișul este înalt, cu streașină simplă cu pante repezi care se frâng spre poale, lărgind sterașina ca la bisericile din Moldova, pe pronaos, naos, și altar unde este decroșat și mai scund. Acoperișul este susținut de cununi, care se sprijină pe console extinse în trepte și este din șindrila de molid cu cioc. Turnul clopotniță este ridicat peste pronaos, fiind prevăzut cu gât, foișor închis aflat în prelungirea gâtului și prevăzut cu patru ferestre, pe fiecare latură câte una. Foișorul are acoperișul cu baza octogonală, ce se prelungește octogonal sub forma unui clopot, iar în vârf are o cruce din fier forjat. Lumina pătrunde în biserică prin ușă și două ferestre în pronaos, prin patru ferestre și ușă în naos și trei ferestre în altar. Toate ferestrele sunt mari cu ancadrament (rar întâlnit la bisericile din Maramureș). Dimensiunea ferestrelor și ancadramentul nu sunt specifice bisericilor de lemn din Maramureș, ele fiind concepute de la început pentru a intra cât mai multă lumină în biserică. Accesul în biserică pentru femei se face pe latura de vest, din pridvor în pronaos, iar de aici, prin trei deschideri mari în naos. Accesul bărbaților se face pe latura de sud direct în naos. În altar accesul se face prin trei uși. În naos se află un balcon pentru tineri și corul bisericii. În biserică, în prezent (2020), se află și o mică expoziție de obiecte bisericești. Biserica are următoarele dimensiuni 18,39 m lungime, 7,20 m lățime și 20,34 m înălțime (AUNER, Niels, 2013).

ZONE PROTEJATE CARE CUPRIND PATRIMONIUL ARHEOLOGIC:

În comuna Poienile de sub Munte nu sunt situri arheologice.

ARII NATURALE PROTEJATE

Pe teritoriul administrativ al comunei Poienile de sub Munte se află aria naturală protejată Vârful Farcău - Lacul Vinderelu - Vârful Mihăilecu, RONPA0603.

Vârful Farcău - Lacul Vinderelu - Vârful Mihăilecu alcătuiesc o arie protejată de interes național ce corespunde categoriei a IV-a IUCN (rezervație naturală, tip mixt) situată în județul Maramureș, pe teritoriul administrativ al comunelor Poienile de sub Munte și Repedea.

Aria naturală se află în extremitatea nord-estică a județului Maramureș (în Munții Maramureșului), în partea nordică a satului Poienile de sub Munte și cea nord-estică a localității Repedea și este inclusă în Parcul Natural Munții Maramureșului.

Parcul Natural Munții Maramureșului este o arie protejată de interes național ce corespunde categoriei a V-a IUCN (parc natural de tip peisaj terestru), desemnată în scopul protejării biodiversității și menținerii într-o stare de conservare favorabilă a florei spontane și faunei sălbatice, precum și a unor habitate naturale aflate în arealul parcului. Acesta este situat în nord-estul județului Maramureș, pe teritoriile administrative ale orașelor Borșa și Vișeu de Sus și pe cele ale comunelor Poienile de sub Munte, Repedea, Petrova, Bistra, Moisei și Vișeu de Jos.

Situația juridică a terenurilor la Nivelul Parcului Natural Munții Maramureșului, se prezintă în Anexa nr. 42 la Planul de management, aprobat prin Ordinul nr. 1157 din 24.06.2016 a Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor.

Repartiția intravilanului și extravilanului din parc pe unitatea administrativ – teritorială a comunei Poienile de sub Munte este astfel: 1831,52 ha – intravilan, 27148,16 ha – extravilan.

2.11 DISFUNCȚIONALITĂȚI

2.11.1 Privind activitățile economice:

- Investitori insuficienți;
- Infrastructură parțial dezvoltată;
- Forța de muncă insuficientă și necorespunzător calificată;
- Lipsa unităților de procesare a produselor agricole: moară, unități de procesare a laptelui, a cărnii, a fructelor de pădure;
- Lipsa posibilităților de desfacere și valorificare a produselor agricole din producția locală;
- Lipsa diseminării informației în rândul populației;

- Migrația forței de muncă specializată în alte zone urbane și în străinătate;
- Lipsa persoanelor calificate;
- Insuficienta valorificare a resurselor turistice ale cadrului natural;
- Lipsa promovării coerente a turismului în zona comunei;
- Insuficientă susținere, promovare și valorificare a produselor și meșteșugurilor.

2.11.2 Privind structura populației:

- Pregătirea profesională slabă a populației în raport cu cerințele pieței muncii;
- Lipsa oportunităților economice pentru populație în comună,
- Plecarea permanentă sau temporară a locuitorilor (în special tineri) din comună în căutarea unui loc de muncă în țară sau în străinătate;
- Migrația populației în alte localități din țară sau în străinătate.

2.11.3 Privind căile de circulație:

- Starea precară a drumurilor de interes local, drumuri vicinale, străzi și ulițe;
- Sectoare de drum aflate în diverse stadii de degradare;

2.11.4 Privind echiparea edilitară:

- Rețeaua de alimentare cu apă trebuie extinsă;
- Rețeaua de canalizare trebuie extinsă;
- Rețeaua de alimentare cu gaze naturale trebuie extinsă;

2.11.5 Privind protecția mediului:

Se constată diferite tipuri de poluare:

- Poluarea aerului – se face prin surse de poluare grupate în categoria surselor tipic rurale, neexistând surse majore de poluare;
- Poluarea apei – se reflectă în efectele nocive produse atât asupra apelor de suprafață (deversări necontrolate), cât și asupra apelor subterane;
- Poluarea solului – se înregistrează fenomene de eroziuni de suprafață, alunecări de teren sau cazuri de bălțiri;

2.12 NECESITĂȚI ȘI OPORTUNITĂȚI ALE POPULAȚIEI:

Propunerile privind organizarea viitoare social-economică și urbanistică a comunei Poienile de sub Munte au ținut seama de necesitățile și opțiunile populației în contextul amplasării geografice, infrastructura rutieră, precum și importanța deținută de comună la nivel teritorial. Au fost consultate autoritățile locale și analizate propunerile pentru dezvoltare, precum și alte sugestii făcute pe parcursul consultărilor din perioada elaborării Planului Urbanistic General.

În discuțiile purtate cu factorii de decizie, aceștia și-au expus punctul de vedere asupra politicii proprii de dezvoltare a localității, și anume:

➤ Includerea în intravilan a gospodăriilor și dotărilor aflate în prezent în extravilan, precum și a zonelor cu potențial de dezvoltare pentru zone rezidențiale, activități productive și turistice.

➤ Sporirea gradului de confort al localității prin:

- asfaltarea drumurilor locale, realizarea de poduri și podețe și implementarea unui sistem de rigole pe marginea drumurilor;
- consolidarea malurilor pârâurilor, în vederea combaterii eroziunii terenurilor din apropiere și a inundațiilor;
- extinderea sistemului de alimentare cu apă potabilă;
- înființarea sistemului de canalizare;
- încurajarea turismului prin înființarea unor structuri cu potențial turistic, ținând cont de estetica peisajului natural și construit și de activitățile de tip cultural care încă se mai păstrează;
- înființarea unor unități de colectare și prelucrare a produselor agricole;
- modernizarea dotărilor existente și realizarea de noi obiective;
- crearea de spații verzi publice, spații pentru agrement și sport.

➤ Impulsionarea economiei locale, prin atragerea de investitori care să investească în special în agricultură, prin dezvoltarea turismului rural și dezvoltarea producției agricole.

➤ Modernizarea arterelor de circulație la standarde europene.

➤ Protejarea obiectivelor cu valoare de patrimoniu (monumentele de arhitectură) și a celor cu valoare arhitecturală (case tradiționale).

➤ Modernizarea clădirilor publice prin menținerea elementelor tradiționale.

3. PROPUNERI DE DEZVOLTARE URBANISTICĂ

3.1 STUDII DE FUNDAMENTARE

La întocmirea Planului Urbanistic General al Comunei Poienile de sub Munte s-au întocmit într-o fază premergătoare studii complementare, pe domenii, care să constituie fundamentul P.U.G.:

○ **Studii de fundamentare analitice:**

- Actualizarea suportului topografic;
- Condiții geotehnice și hidrogeologice;
- Protecția mediului, riscuri naturale și antropice;

- Studiu istoric (inclusiv studiu arheologic);
- Tipuri de proprietate;
- Infrastructură tehnico-edilitară;
- Studii pedologice;
- **2. Studii de fundamentare consultative:**
 - Analiza factorilor interesați, anchete sociale;
- **3. Studii de fundamentare prospective:**
 - Evoluția activităților economice;
 - Evoluția socio-demografică;
 - Impactul schimbărilor climatice.

Concluziile studiilor de fundamentare:

- Actualizarea suportului topografic

În urma efectuării reambulării imobilelor din cadrul UAT Poienile de sub Munte și în urma consultării datelor oficiale din registrele Oficiului de Cadastru Maramureș cu privire la limitele de intravilan în vigoare și raportările cu parcelele cu numere cadastrale, care dispun de geometrie, s-au constatat următoarele:

- Limitele intravilanului sunt cele stabilite prin planul urbanistic general elaborat în anul 1989, de la momentul respectiv și până la momentul de față nemaifiind aprobată altă documentație de urbanism la nivel de UAT. Prin urmare, perimetrele construibile în vigoare nu mai corespund cu realitatea din teren și nici cu tendințele de dezvoltare ale comunei.

- În comuna Poienile de sub Munte s-a realizat înregistrarea sistematică a proprietăților în evidențele de cadastru și carte funciară [n cadrul Proiectului major „Creșterea gradului de acoperire și de incluziune a sistemului de înregistrare a proprietăților în zonele rurale din România”, inclus în Axa prioritară 11 din POR 2014-202.

- Condiții geotehnice și hidrogeologice

Propuneri. Recomandări.

În zonele identificate cu potențial mediu de instabilitat, pentru a preveni fenomenele de risc ce apar la amplasarea construcțiilor se vor avea în vedere următoarele recomandări:

- Amplasarea construcțiilor se va face pe baza studiilor geotehnice cu calculul stabilității versantului la încărcările suplimentare create de construcții;
- Se vor proiecta construcții ușoare;

- Nu se vor executa lucrări de săpături de anvergură pe versant (șanțuri adânci, platforme, taluze verticale, umpluturi, etc.);

- Se vor executa numai săpături locale pentru fundații izolate sau ziduri de sprijin care vor fi betonate imediat ce s-a terminat săpătura;

- Se vor lua măsuri pentru a preîntâmpina pătrunderea apei în săpătură.

- Administrația publică locală va lua măsuri de prevenire și atenuare a riscurilor (consolidări de versant, împăduriri, etc), iar autorizația de construire în aceste zone se poate emite numai după înlăturarea riscului, cu avizul Inspectoratului pentru Situații de Urgență.

În zonele identificate cu risc de inundabilitate, administrația publică locală va lua măsuri de prevenire și atenuare a riscurilor (regularizări, îndiguiri, decolmatări, etc), iar autorizația de construire în aceste zone se poate emite numai după înlăturarea riscului, cu avizul Sistemului de Gospodărire al Apelor și al Inspectoratului pentru Situații de Urgență.

- Terenul bun de fundare îl constituie în general formațiunea de argilă.

- Adâncimea de fundare a construcțiilor se va face pe bază de studiu a observațiilor locale, sub adâncimea de îngheț (min. -1,10m)

- Nivelul hidrostatic este fluctuabil, influențat de nivelul pâraielor și de regimul precipitațiilor, iar acesta va fi determinat pe bază de studii.

- În jurul construcțiilor se vor prevedea drenuri de colectare a apelor de precipitații cu dirijare în afara amplasamentului pentru a evita pătrunderea apei în terenul de fundare.

- **Organizarea circulației și a transporturilor**

Propuneri:

- Extinderea, modernizarea și reabilitarea străzilor din comună. Se impune lărgirea carosabilului, realizarea de trotuare, fâșii plantate, respectând profilele transversale tip, astfel încât lățimea unei benzi de circulație să fie de minim 2,75 m pentru circulație în sens dublu, respectiv minim 3,75 m pentru circulație într-un singur sens, minim 1,00 m pentru spații verzi și cel puțin 1,00 m pentru trotuare.

- Amenajarea intersecțiilor, a trotuarelor pentru traficul pietonal și al pistelor de biciclete, acolo unde este posibil. Pistele de biciclete pot fi integrate profilelor stradale, fie se pot amenaja în afara acestora (trasee verzi).

- Amenajarea unor locuri de parcare, în special în imediata apropiere a instituțiilor publice și a punctelor de interes comercial și turistic.

▪ Mărirea frecvenței curselor de transport public și extinderea liniilor, pentru a încuraja utilizarea acestora în detrimentul autoturismelor personale.

- **Protecția mediului, riscuri naturale și antropice**

Disfuncționalități constatate:

▪ Existența zonelor cu risc de alunecări de teren și inundabilitate.

▪ Colmatarea albiilor râurilor și pâraielor cu materiale de proveniență naturală sau antropică (aluviuni, vegetație, deșeuri).

- Insuficienta informare a populației referitoare la expunerea la risc (areale, clase, probabilități)
- Accidente rutiere, poluarea aerului și sonoră generate de traficul rutier intens.
- Poluarea solului, apelor subterane și de suprafață datorată deversării apelor uzate.
- Poluarea solului și apelor de suprafață datorată depozitării necontrolate a deșeurilor.

Propuneri:

- Măsuri de regularizare și îndiguire a cursurilor de apă care cauzează fenomene de inundabilitate.
 - Măsuri de atenuare a alunecărilor (drenaje, pereți de sprijin, restricții încărcare versanți, limitare surse vibrații etc.)
 - Monitorizarea permanentă a zonelor afectate.
 - Introducerea de restricții de construire în zonele respective.
 - Realizarea de studii geotehnice pentru validarea posibilității de producere a alunecărilor.
 - Introducerea de eventuale restricții de construire în zonele susceptibile la producerea de alunecări de teren.
 - Realizarea de măsuri de prevenire a producerii alunecărilor de teren (evitarea supraîncărcării versanților, lucrări agrotehnice speciale etc.)
 - Întreținerea corespunzătoare a albiilor pentru prevenirea fenomenelor de inundații datorate îngustării profilului.
 - Calibrarea rețelei de canalizare pentru preluarea debitelor generate la ploi torențiale.
 - Campanii de informare referitoare la expunerea populației și bunurilor la riscuri.
 - Evaluarea reală a bunurilor și proprietăților și stimularea realizarea de asigurări de risc pentru bunuri.
 - Măsuri de consolidare a clădirilor expuse la risc seismic.
 - Extinderea sistemului de colectare a apelor uzate din teritoriu.

- Eficientizarea sistemului de gestiune a deșeurilor.
- Creșterea nivelului de educație ecologică a populației.

- **Studiu istoric**

Conform Listei Monumentelor Istorice este un singur monument clasat, Biserica de lemn ucraineană „Schimbarea la față”- sat Poienile de sub Munte

COD LMI 2015 - MM-II-m-A-04812, datând din secolul XVIII.

În strânsă corelare cu grupa valorică din care face parte monumentul, dar și cu contextul zonei, s-au făcut recomandări pentru zonele de protecție.

Din punct de vedere etnogeografic, Comuna Poienile de sub Munte face parte din Țara Maramureșului. Populația majoritară a comunei este ucraineană. În teritoriu au fost identificate cu arhitectură tradițională.

Arhitectura tradițională a comunei Poienile de sub Munte trebuie pusă mai bine în valoare și prezentată locuitorilor săi, pentru a fi cunoscută și transformată într-o marcă a așezării, nu o piedică în calea dezvoltării.

În ultima perioadă în comuna Poienile de sub Munte a dispărut componenta tradițională. În zona centrală, unde parcelele au lățimi cuprinse între 11- 13m, construcțiile sunt foarte dense și s-au dezvoltat mai mult pe verticală, ajungând la un regim de înălțime de P+1E – P+2E. De altfel și prețul terenului în această zonă este foarte mare. Acest lucru se datorează și faptului că populația dorește să construiască în zona centrală pentru a avea acces la utilități, instituții publice, o bună accesibilitate.

Localitatea Poienile de sub Munte are o componentă tradițională care trebuie protejată, dar aceasta este percepută mai bine în zonele mai izolate și mai ales la construcțiile și gospodăriile situate pe versanți sau cele care sunt folosite cu caracter sezonier, pe perioada verii. În aceste zone majoritatea caselor sunt construite din lemn, pe parter sau maxim P+M, fără a avea o aliniere, deoarece parcelele sunt cu suprafețe mari și forme neregulate. De fapt acesta este specificul comunei.

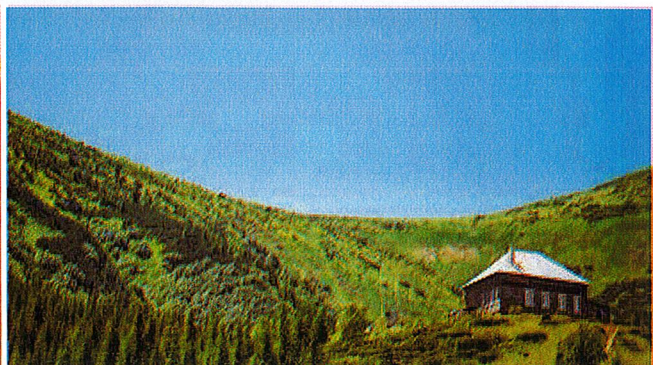

Fig. Imagini din Poienile de sub Munte Sursa: <https://www.facebook.com/photo/>

Gospodăriile izolate sunt fie grupate, fie dispersate. În zonele mai accesibile există rețea de energie electrică. Unele drumuri de acces sunt pietruite, dar multe accese sunt neamenajate și stabilite de locuitorii din zonă, la înțelegere, pentru a ajunge fiecare la proprietate. În general în zonele izolate proprietățile nu sunt îngrădite.

Fig. Imagini din Poenile de sub Munte *Sursa: proprie*

Fig. Grădiniță în zonă izolată *Sursa: proprie*

Alinierea se va stabili pentru construcțiile care se vor amplasa în apropierea drumurilor unde există deja un front construit. Construcțiile noi se vor alinia la construcțiile existente în vecinătate.

Se recomandă folosirea unor materiale discrete, respectiv evitarea uzului unor elemente arhitecturale discrepante de la modelele existente din comună. Evitarea construirii de edificii sau case împodobite excesiv cu elemente decorative. Se vor interzice culorile stridente și finisajele din materiale plastice (PVC, polycarbonat) sau din materiale strălucitoare (inox, aluminiu etc.)

Împrejmuirile vor trebui să urmeze tipul celor aflate în vecinătate, de preferat porțile și împrejmuirile să fie executate din lemn, după modelul celor tradiționale.

În cazul semnalizării intenției ridicării unor construcții noi, se va recomanda în primul rând recuperarea/refuncționalizarea clădirilor vechi, tradiționale, sau cel puțin păstrarea acestora în parcelă (dacă este posibil). Noile construcții vor trebui să țină seama de specificul zonei, se recomandă utilizarea materialelor tradiționale pentru a întări specificul local.

Se interzice orice intervenție fără avizul Direcția Județeană pentru Cultură Maramureș, în zona de protecție a monumentului istoric.

Proprietate publică:

- terenuri proprietate publică de interes județean

Pe teritoriul unități administrative teritoriale se regăsesc următoarele terenuri proprietate publică de interes județean: Drumul județean DJ 187, Centrul de Îngrijire și Asistență Poienile de Sub Munte.

-terenuri proprietate publică de interes local

Conform Inventarului bunurilor care aparțin domeniului public al comunei Poienile de sub Munte însușit prin HCL nr. 20/19.07.2001 comuna deține în proprietate publică toată infrastructura de drumuri publice comunale și străzi, inclusiv podețe, sediu primăriei, infrastructura educațională (școli, grădinițe), cămine culturale, rețele edilitare și infrastructura aferentă, terenuri agricole și forestiere în extravilan.

-terenuri proprietate private a persoanelor fizice sau juridice

Din această categorie fac parte terenurile aflate în proprietatea persoanelor fizice (majoritatea imobile cu funcțiunea de locuințe), respectiv aflate în proprietatea persoanelor juridice precum: magazine, agenți economici, etc.

- Infrastructura tehnico-edilitară

Principalele probleme și disfuncționalități sunt legate de absența sau insuficiența anumitor rețele edilitare.

- Lipsa parțială sau totală a rețelei de alimentare cu apă. În zonele izolate nici nu există posibilitatea de extindere a acesteia. În aceste zone nu se poate asigura alimentarea cu apă decât prin surse proprii (captări de izvoare, fântâni).
- Lipsa rețelei de canalizare este o problemă pentru întreaga localitate Poienile de sub Munte.
- Deși majoritatea locuințelor sunt racordate la sistemul centralizat de alimentare cu energie electrică, sunt zone în care locuințele nu sunt racordate.
- Rețeaua de iluminat public nu acoperă întreaga rețea stradală din comună și există areale periferice izolate care nu sunt iluminate.

Propuneri:

- Înființarea sistemului de canalizare și stație de epurare.
- Extinderea rețelei de alimentare cu apă, inclusiv hidranți și cișmele stradale. Traseele rețelelor vor fi paralele cu străzile pe care se pozează, de preferință în spațiul verde, în acostamente și trotuare.

- Extinderea rețelei de alimentare cu energie electrică pentru acoperirea și zonelor izolate.
- Reabilitarea și extinderea rigolelor și șanțurilor de scurgere.
- Extinderea rețelei de iluminat public pe toată lungimea străzilor din intravilan.
- Aplicarea sistemelor de producere a energiei prin metode alternative – parcuri fotovoltaice, panouri solare montate pe acoperișurile clădirilor, panouri electrice.

- **Evoluția activităților economice**

Propuneri preliminare:

În vederea compensării aspectelor deficitare de natură endogenă sau exogenă sunt necesare o serie de măsuri și acțiuni care să valorifice oportunitățile oferite de diversele programe de finanțare a dezvoltării locale, iar pe de altă parte, să valorifice și să maximizeze avantajele comparative pe care comuna le are în raport cu ansamblul teritorial din care face parte. În acest sens se recomandă următoarele:

- valorificarea superioară a oportunităților oferite de diversele programe de finanțare din domeniul agriculturii și agroturismului (ex. programul LEADER+), bazat pe asocierea producătorilor și pe spiritul de inițiativă, care să conducă la crearea instalațiilor și facilităților tehnice pentru depozitarea și procesarea produselor agricole de origine animală și vegetală;
- diversificarea activităților economice locale prin:
 - o înființarea unor ferme: piscicole (ex. păstrăvărie), de ovine, de bovine;
 - o înființarea unui centru de colectare și prelucrare a laptelui;
 - o înființarea unui centru pentru colectarea și prelucrarea ciupercilor și a fructelor de pădure;
 - o certificarea ecologică a unor ferme agricole;
- crearea unui lanț de magazine aprovizionate de producătorii locali cu produse alimentare și crearea unui brand propriu, inclus sub „umbrela” brandului “produs în Maramureș”;
- amenajarea unei stații de producție a biogazului, pe baza produselor reziduale din agricultură;
- transformarea unor gospodării tradiționale în ferme didactice care să fie incluse în activități agroturistice, unde copii de vârstă preșcolară și școlară să aibă posibilitatea observării nemijlocite a diverselor aspecte ce țin de creșterea animalelor și activitățile meșteșugărești și agrar-gospodărești;
- înființarea unor ateliere meșteșugărești.

- **Evoluția socio-demografică**

Numeric, populația comunei Poienile de sub Munte este angajată pe un trend ce l-am putea considera ca stagnant spre ușor ascendent, dacă avem vedere creșterea absolută a populației cu domiciliu, într-un interval de 10 ani, cu cca 20 locuitori.

Natalitatea, deși dă anumite semne de revigorare, se menține la valori destul de coborâte (cca 7‰ – media ultimului deceniu).

Pe fondul mortalității ridicate, dar cu o ușoară tendință de diminuare, bilanțul demografic natural se menține negativ, dar cu indicii de revigorare.

Emigrația, privită prin prisma plecărilor cu domiciliu, deși este inferioară imigrației, este prezentă cu valoare medie ce depășește 10‰.

Există un ușor dezechilibru între sexe, în favoarea populației feminine, dar, l-am considera, în limite normale.

Modificările în cadrul grupelor majore de vârstă, precum și ponderile ce le caracterizează, evidențiază o populație îmbătrânită demografic, cu perspective deloc favorabile.

Proiecția demografică, în varianta sa medie, indică menținerea numărului populației aproximativ la actualul nivel, creșterea rezultată putând fi considerată nesemnificativă, în timp ce celelalte două variante sunt în măsură să indice traiectorii divergente (creștere, respectiv scădere) într-un ecart de circa 800 de persoane la orizontul anului 2060.

Deși se înregistrează și prezența șomerilor, cu o tendință de diminuare, rata ridicată de ocupare a populației active compensează în bună măsură acest aspect nefavorabil.

Calitatea resursei umane prin prima nivelului educațional superior poate fi îmbunătățită

- **Impactul schimbărilor climatice**

Din categoria măsurilor ce se pot lua pentru reducere efectelor negative ale schimbărilor climatice se impune conștientizarea populației în ceea ce privește efectele potențiale negative asupra calității vieții omenești, asupra sănătății populației din cadrul comunei, a modificărilor posibile la nivelul vegetației, faunei și mai ales la nivelul măsurilor agrotehnice.

Pentru reducerea efectelor negative manifestate asupra plantelor și a animalelor de la nivel comunal se impune realizarea studiilor de evaluare a vulnerabilității diferitelor ecosisteme afectate de către schimbările climatice precum și aplicarea unor măsuri specifice de prevenire și îndepărtare a speciilor invasive în perioadele de exces de precipitații și de caniculă.

Exploatarea masei lemnoase se va realiza conform prevederilor legale și în baza autorizațiilor de exploatare, eliberate de personalul Romsilva care competență.

Din categoria măsurilor aplicate la nivelul vegetației forestiere este nevoie de promovarea unor arbori din amestecuri mozaicate cu specii autohtone adaptate schimbărilor climatice, extragerea arborilor afectați, căzuți și atacați de dăunători.

În cazul manifestării unor cantități de precipitații extreme există riscul declanșării unor noi alunecări de teren ori de reactivare a alunecărilor vechi ceea ce reclamă realizarea măsurilor de ordin structural în ceea ce privește diminuarea efectelor negative induse de acestea.

Pe fondul unor secete prelungite există riscul de uscarea parțială a unor arbori fiind astfel nevoie de intervenția în teritoriu pentru îndepărtarea acestor arbori, scăderea numărului de arbori având efecte asupra sănătății și a confortului termic a acesteia.

Informarea populației asupra riscurilor la care se expune în perioada cu temperaturi caniculare poate reduce numărul persoanelor expuse unor cantități ridicate de radiații în perioada critică din cadrul zilelor caniculare prin realizarea activităților specific în agricultură.

DIAGNOSTICUL GENERAL:

Poienile de sub Munte este a doua comună ca număr de populație din județul Maramureș. Comuna nu este dezvoltată din punct de vedere economic. Datorită faptului că este situată la extremitatea județului și a țării, lipsa oportunităților pentru locuri de muncă o mare parte a populației tinere a plecat în străinătate sau în alte zone din țară. Totuși o parte semnificativă dintre aceștia au investit în locuințe noi. Datorită acestui fapt prețul terenurilor în zona centrală și perimetrală acesteia, a crescut foarte mult depășind cu mult valorile de piață a terenurilor din localitățile învecinate.

Comuna dispune de o infrastructură de acces bună, fiind situată de-a lungul drumului județean DJ187.

Comuna deține un patrimoniu natural deosebit, fiind situată în zona Parcului munții Maramureșului. Conform Listei Monumentelor Istorice în comună există un monument istoric, biserica de lemn, ucraineană. În teritoriu au fost identificate clădiri cu arhitectură tradițională, dar valoarea de patrimoniu o dă așezarea în sine de un pitoresc impresionant unde omul și natura convețuiesc împreună în respect și armonie.

Pe versanții care înconjoară localitatea sunt risipite o mulțime de șopruri (fânare) închise, gospodării din lemn cu dependențele de-asemeni din lemn. Unele case sunt locuite permanent și unele doar sezonier (fânare și căsoaie de vârat tradiționale).

Accesele la acestea se fac din ulițe care dintr-o dată se afund și devin șleauri abrupte.

Apa este procurată din izvoare ca niște uriașe blide, care mai apoi sunt captate în ciurgău cu valău cioplite-n trunchiuri de copaci. În poieni se întâlnesc colibe și staule pentru oi, sălașe pentru animale și colibe pentru păstori confecționate din bușteni (lobe) ca să reziste vremilor și urșilor.

Se poate întâlni ingeniozitatea civilizației pastorale străvechi – un jgheab cioplit în trunchi de molid receptează apa unui izvor, transferând-o după vreo 6-8 m într-un vechi și îngust canal care pe urmă transportă apa mai bine de vreo 3-400 m până la locurile unde sunt amenajate adăposturi pentru animale.

Deși patrimoniul material și imaterial este bogat, zona una este foarte puțin dezvoltată în sectorul turistic.

Este o localitate preponderent rezidențială, iar principala ocupație a locuitorilor este creșterea animalelor, exploatarea lemnului, caracter care se va menține și pe terment mediu și lung.

Teritoriul UAT Poienile de sub Munte este unul propice locuirii și practicării creșterii animalelor, recoltarea și prelucrarea fructelor de pădure, ciupercilor, exploatarea lemnului.

DIAGNOSTICUL PROSPECTIV:

Comuna este una atractivă pentru locuire, existând foarte multe solicitări din partea persoanelor interesate să cumpere terenuri și să construiască. Persoanele interesate care doresc să locuiască sunt localnici. Majoritatea tinerilor din comună sunt plecați la muncă în străinătate, provin din familii numeroase și își achiziționează terenuri pentru construire de locuințe.

Pe parcursul procedurii de consultare a populației, au fost multe solicitări de introducere terenuri în intravilan pentru construire de locuințe, dar și servicii.

Comuna are un potențial turistic, datorită cadrului natural, a zonei etnogeografice în care este situată și a bogățiilor materiale și imateriale pe care le moștenește, prin urmare unul din direcția cea mai probabilă de dezvoltare va fi în domeniul turismului.

Se preconizează:

- noi construcții de locuințe și case de vacanță
- investiții noi în unități de cazare (agropensiuni, pensiuni).
- atragerea de noi investitori pentru diverse servicii conexe turismului: alimentație publică, comerț, etc
- investiții în activități economice, producție și agrozootehnice.
- investiții în prelucrarea și conservarea fructelor de pădure, ciupercilor.

- investiții în infrastructura publică: drumuri, rețele edilitare, modernizare clădiri publice etc.
- investiții pentru restaurarea patrimoniului cultural și promovarea obiectivelor turistice din comună.

3.2 EVOLUȚIE POSIBILĂ, PRIORITĂȚI.

3.2.1 PREVEDERI ALE PLANULUI DE AMENAJARE A TERITORIULUI NAȚIONAL – pentru Comuna Poienile de sub Munte:

Secțiunea I – REȚELE DE TRANSPORT:

Nu sunt prevederi pentru comuna Poienile de sub Munte.

Secțiunea a II-a – APA:

Nu sunt prevederi pentru comuna Poienile de sub Munte.

Secțiunea a III-a – ZONE PROTEJATE:

Nu sunt prevederi pentru comuna Poienile de sub Munte.

Secțiunea a IV-a – REȚEAUA DE LOCALITĂȚI:

Nu sunt prevederi pentru comuna Poienile de sub Munte.

Secțiunea a V-a – ZONE DE RISC NATURAL:

Este menționată comuna Dumbrăvița, cu risc de inundații pe cursuri de apă și cu potențial mediu de producere a alunecărilor de tip primare.

Secțiunea a VIII-a – ZONE TURISTICE:

Comuna Poienile de sub Munte este identificată ca o unitate administrativ – teritorială în care resursele dominante sunt cele naturale și antropice, cu resurse turistice mari, dar cu probleme ale infrastructurii turistice și tehnice.

3.2.2 PREVEDERI ALE PLANULUI DE AMENAJARE A TERITORIULUI JUDEȚEAN MARAMUREȘ – pentru Comuna Poienile de sub Munte:

Pentru Comuna Poienile de sub Munte sunt prevăzute următoarele:

- Reabilitare DC 6 Poienile de sub Munte;
- Realizare/ reabilitare pod;
- Extindere și reabilitare/dotare unitate sanitară;
- Extindere și reabilitare/dotare centre servicii sociale;
- Reabilitare CIA Poienile de sub Munte (recompartimentare, refacere instalații, înlocuit pardoseli);
- Protejare arii naturale de interes național-Parcuri natural: RONPA 0930-Munții Maramureșului;
- Protejare rezervații științifice monumentelor ale naturii și rezervații naturale;

- Protejare ariilor naturale protejate de importanță comunitară;
- Realizarea lucrări de protecție/diguri de apărare;

3.2.3 PREVEDERI ALE PLANULUI LOCAL DE ACȚIUNE PENTRU MEDIU, JUDEȚUL MARAMUREȘ – pentru Comuna Poienile de sub Munte:

Pentru Comuna Poienile de sub Munte sunt prevăzute următoarele:

- Construirea rețelei de canalizare;
- Construire stație de epurare.

3.2.4 PREVEDERI ALE STRATEGIEI DE DEZVOLTARE DURABILĂ A COMUNEI POIENILE DE SUB MUNTE, JUD. MARAMUREȘ, 2021-2025:

Obiectivul general

Dezvoltarea durabilă a comunei Poienile de Sub Munte, prin creșterea competitivității economiei locale, diversificarea activităților economice și atractivitatea socio-culturală a localității, care să determine creșterea calității vieții locuitorilor săi.

Obiectivele specifice, prioritățile și măsurile asociate

Obiectiv specific 1

Dezvoltarea economiei locale și creșterea competitivității acesteia

Justificare

Dezvoltarea mediului de afaceri local prin sprijinirea întreprinzătorilor privați existenți și atragerea de noi investitori va avea efecte benefice pentru întreaga comunitate locală:

- venituri mai mari la bugetul local;
- valorificarea potențialului natural, economic-social, cultural etc. al comunității locale;
- crearea de noi locuri de muncă;
- specializarea forței de muncă;
- reducerea/eliminarea șomajului;
- incluziune socială;
- promovarea comunei pe plan național și internațional.

Se impune de asemenea sprijinirea producătorilor locali pentru creșterea competitivității și consolidarea poziției acestora pe piața națională și internațională.

Aceasta implică inclusiv dezvoltarea infrastructurii rutiere de transport de mărfuri și persoane, precum și dotări tehnico-edilitare la standarde moderne.

Prioritatea 1.1

Creșterea competitivității producătorilor locali

Măsuri asociate:

1.1.1. Sprijinirea creării și dezvoltării infrastructurii mediului de afaceri

1.1.2. Valorificarea inteligentă a potențialului agro-zootehnic, viticol, pomicol și silvicol al comunității

Prioritatea 1.2.

Dezvoltarea capitalului uman

Măsuri asociate:

1.2.1. Stimularea performanțelor în învățământul preuniversitar

1.2.2. Calificarea/recalificarea în domeniile cu potențial competitiv, în vederea configurării condițiilor pentru specializare inteligentă

1.2.3. Dezvoltarea antreprenoriatului

Prioritatea 1.3.

Dezvoltarea serviciilor de consultanță și expertiză în afaceri competitive

Măsuri asociate:

1.3.1. Facilitarea accesului la finanțare, inclusiv a accesului la informațiile cu privire la sursele de finanțare

Obiectiv specific 2

Consolidarea și modernizarea infrastructurii locale de transport și tehnico-edilitare

Justificare

Infrastructura de transport a comunei prezintă anumite vulnerabilități cum ar fi:

accesibilitate limitată în anumite zone;

drumuri ce deservește obiective economice, drumuri de exploatare agricolă și forestieră, care necesită reabilitare și modernizare;

lipsa parcarilor de biciclete;

lipsa trotuarelor amenajate pentru pietoni;

șanțuri și podețe ce necesită reabilitare;

amenajare insuficientă a stațiilor de așteptare pentru transportul public în comun.

Din punct de vedere tehnico-edilitar:

lipsa în comună a sistemului de canalizare menajeră;
nu există implementat sistem de distribuție gaze naturale în comună;
sistemul de irigații lipsește sau este insuficient dezvoltat;
este necesară extinderea rețelei de curent electric și a iluminatului public modern;
sunt oportune amenajarea peisagistică a comunei și extinderea și reabilitarea spațiilor verzi;
se recomandă utilizarea pe scară largă a surselor regenerabile de energie.

Având în vedere că o infrastructură rutieră extinsă, reabilitată și modernizată, precum și dotările tehnico-edilitare la standarde înalte determină progresul economic și social al unei comunități, se stabilește ca obiectiv strategic „Consolidarea și modernizarea infrastructurii locale de transport și tehnico-edilitare”.

La sfârșitul perioadei 2021-2027, comuna Poienile de Sub Munte va beneficia de o rețea de drumuri de acces și străzi modernizate, de parcări pentru biciclete, de trotuare amenajate pentru pietoni, de spații verzi extinse. Comuna Poienile de Sub Munte va fi un loc în care cetățenii vor beneficia de alimentare cu apă și canalizare, racordare la rețeaua de gaz, iluminat public modern, inclusiv din energii regenerabile, ca bază a apropierii condițiilor de viață de standardele europene

Prioritatea 2.1.

Îmbunătățirea mobilității locuitorilor și mărfurilor prin dezvoltarea și modernizarea rețelei de infrastructură rutieră.

Măsuri asociate:

2.1.1. Reabilitarea și modernizarea rețelei de drumuri în vederea îmbunătățirii conexiunii rutiere în

cadrul comunei și între localitățile din județ

2.1.2. Reabilitarea, modernizarea și extinderea drumurilor ce deservește obiective economice

2.1.3. Dezvoltarea transportului public

Prioritatea 2.2.

Îmbunătățirea infrastructurii tehnico-edilitare

Măsuri asociate:

2.2.1. Elaborarea PUG-ului

2.2.2. Introducerea, extinderea, reabilitarea și modernizarea rețelei de apă și canalizare

- 2.2.3. Introducerea, modernizarea și extinderea rețelei de gaze naturale
- 2.2.4. Sprijinirea extinderii și modernizării rețelei de curent electric
- 2.2.5. Sprijinirea extinderii și modernizării rețelei de iluminat public
- 2.2.6. Sprijinirea introducerii și utilizării surselor alternative de producere a energiei, respectiv de eficientizare a utilizării energiei în clădirile publice

Prioritatea 2.3.

Îmbunătățirea accesului la TIC, a calității și utilizării acestor rețele de către populație, operatori economici și instituții.

Măsuri asociate:

- 2.3.1. Dezvoltarea infrastructurii și serviciilor de TIC.

Obiectiv specific 3

Protejarea și conservarea mediului natural

Justificare

Un mediu natural sănătos generează:

- o calitate a vieții crescută pentru locuitorii comunei;
- posibilități multiple de recreere și petrecere a timpului liber;
- atractivitate turistică a zonei;
- noi investiții;
- evitarea efectelor negative ale dezastrelor naturale.

Apartenența la Asociația de Dezvoltare Intercomunitară facilitează furnizarea la nivelul comunei a unui serviciu adecvat de gestiune a deșeurilor, care va îmbunătăți standardul de viață al tuturor cetățenilor, asigurând totodată protejarea mediului înconjurător.

Prioritatea 3.1

Îmbunătățirea calității aerului (reducerea gazelor cu efect de seră), apei și solului

Măsuri asociate:

- 3.1.1 Extinderea zonelor verzi ale localității
- 3.1.2. Sprijinirea inițiativelor, programelor și acțiunilor ce vizează utilizarea surselor alternative de energie/energie regenerabilă : eoliană, solară, termală, etc.

3.1.3. Reabilitarea termică a clădirilor

Prioritatea 3.2

Implementarea managementului integrat al deșeurilor

Măsurile asociate:

3.2.1. Încurajarea colectării selective a deșeurilor

Prioritatea 3.3

Protecția și conservarea habitatelor naturale și a ariilor naturale protejate

Măsurile asociate:

3.3.1. Sprijinirea măsurilor de prevenire a dezastrelor naturale

3.3.2. Sprijinirea conservării biodiversității și a ariilor naturale protejate

3.3.3. Sprijinirea campaniilor de informare și conștientizare privind importanța dezvoltării durabile, a protecției și conservării habitatelor naturale și ariilor protejate.

Obiectiv specific 4

Servicii de educație moderne și performante

Justificare

Nu se poate vorbi de dezvoltarea durabilă a unei comunități fără asigurarea de servicii de educație moderne și performante. Constituie priorități pentru administrația publică locală:

dotarea cu echipamente didactice și tehnologie performantă pentru creșterea calității actului educațional;

amenajarea de terenuri de sport;

amenajarea de locuri de joacă pentru copii și adolescenți;

asigurarea transportului cu microbuze școlare;

stabilizarea personalului didactic calificat în unitățile de învățământ din comună.

Administrația publică locală, în colaborare cu conducerea unităților de învățământ de pe raza

comunei urmăresc în acest fel creșterea performanțelor școlare, dar și reducerea absentismului și a abandonului școlar, în special pentru copiii ce provin din medii sociale defavorizate.

Prioritate a 4.1.

Asigurarea accesului tuturor cetățenilor la servicii de educație

Măsuri asociate:

4.1.1. Asigurarea educației de bază pentru toți cetățenii, prin sprijinirea învățământului primar și gimnazial și prevenirea abandonului școlar

4.1.2 Facilitarea accesului copiilor și cadrelor didactice la grădinițe și școli în zonele greu accesibile sau cu transport public deficitar

Prioritate a 4.2.

Susținerea performanței școlare și a specializării inteligente

Măsuri asociate:

4.2.1. Susținerea elevilor cu potențial intelectual crescut, precum și a elevilor ce provin din familii defavorizate

4.2.2. Susținerea specializării inteligente, creșterea adaptabilității ofertei educaționale la cerințele pieței muncii și adaptarea competențelor absolvenților la cerințele angajatorilor.

Obiectiv specific 5

Dezvoltarea durabilă a turismului și conservarea patrimoniului cultural

Justificare

Pe teritoriul administrativ al comunei Poienile de Sub Munte există obiective naturale și culturale de referință, care pot fi valorificate pentru dezvoltarea durabilă a turismului.

Poziționarea geografică a comunei Poienile de Sub Munte o face și mai atractivă din punct de

vedere turistic.

La sfârșitul perioadei 2021-2027, comuna Poienile de Sub Munte va avea o ofertă turistică diversificată, bazată pe o infrastructură turistică și culturală modernă, care va cuprinde zone de

agrement, unități de cazare și alimentație diversificate, dar și un mediu natural curat și atractiv, etc.

Calendarul de evenimente culturale organizate în localitate va fi unul diversificat, care împreună

cu oferta de produse turistice vor fi promovate intensiv.

Comuna va putea oferi servicii de calitate turiștilor de toate vârstele - români, dar și străini, interesați de turism cultural, monahal și de agrement, servicii care respectă, conservă și valorifică resursele locale (tradițiile zonei, monumentele, siturile arheologice, rezervațiile și resursele naturale), servicii dezvoltate prin colaborare între toți agenții interesați, autorități publice, dar și agenți economici.

Prioritatea 5.1.

Dezvoltarea și valorificarea patrimoniului cultural identitar

Măsuri asociate:

5.1.1. Elaborarea unei strategii de marketing pentru promovarea patrimoniului cultural și a unei agende de evenimente culturale, în strânsă corelare cu patrimoniul cultural

Prioritatea 5.2.

Promovarea și valorificarea patrimoniului natural

Măsuri asociate:

5.2.1. Facilitarea punerii în valoare a potențialului natural al zonei

5.2.2. Crearea și dezvoltarea zonelor turistice, sportive și de agrement

Prioritatea 5.3.

Dezvoltarea infrastructurii ce deservește obiectivele turistice și unitățile de cazare

Măsuri asociate:

5.3.1. Dezvoltare infrastructură de agrement

Obiectiv specific 6

Servicii de sănătate și sociale de calitate

Justificare

Creșterea calității vieții cetățenilor comunei este întemeiată și pe servicii de sănătate și de protecție socială furnizate la cele mai înalte standard în domeniu.

Pe teritoriul comunei Poienile de Sub Munte există dispensar uman și farmacii, pentru care administrația publică locală intenționează implementarea unor proiecte de reabilitare,

modernizare, amenajare și dotare cu echipament medical performant, dar și cu tehnică modernă de calcul.

Aceasta va determina creșterea calității actului medical și reducerea timpilor de intervenție în caz de urgențe medicale. Cetățenii comunei nu vor mai fi nevoiți să se deplaseze în localitățile învecinate pentru a apela la servicii medicale.

Pentru că o societate sănătoasă se formează încă din copilărie, prin programele derulate în cadrul unităților de învățământ, se va pune accent pe educația sanitară și pe popularizarea normelor de igienă și de sănătate publică, inclusiv în comunitatea de rromi a comunei.

Prioritate a 6.1

Îmbunătățirea infrastructurii unităților medicale și a celor de protecție socială

Măsuri asociate:

6.1.1. Reabilitarea, modernizarea și extinderea/construirea clădirilor și spațiilor unităților medicale

și de protecție socială

Prioritate a 6.2.

Dezvoltarea serviciilor sociale locale

Măsuri asociate:

6.2.1. Consolidarea managementului sistemului de asistență socială la nivelul administrației publice locale

Obiectiv specific 7

Dezvoltarea capacității administrative

Justificare:

O administrație publică modernă trebuie să câștige încrederea cetățenilor și a altor tipuri de beneficiari, oferindu-le servicii prompte și asigurând constanță în calitatea prestării serviciilor.

În acest scop, administrația publică locală:
își va recruta personalul pe criterii profesionale și transparente;
va pune accent pe dezvoltarea carierei, resursa umană urmând să fie motivată, formată și profesionalizată în mod constant în funcție de nevoile și tendințele societății;
se va preocupa de crearea de condiții optime de muncă, prin reabilitarea, modernizarea și extinderea sediului administrativ al primăriei, precum și prin dotarea cu tehnologie de ultimă generație și achiziția de softuri performante;
se va concentra pe implementarea de e-servicii, care să faciliteze contactul cu cetățenii și reducerea timpilor de soluționare a cererilor acestora.

În conceperea și furnizarea serviciilor, ca și în luarea altor tipuri de decizii, administrația publică se va sprijini pe participarea cetățenilor, implicarea experților și a actorilor cheie din societate, prin mecanisme stabile de consultare.

Prioritate

7.1. Dezvoltarea capacității administrației publice locale

Măsurile asociate:

7.1.1. Dotarea cu tehnologie IT modernă și performantă, care să permită implementarea unor soluții software integrate de gestionare ușoară,

rapidă și modernă a activității curente a administrației publice

7.1.2. Simplificarea procedurilor birocratice și administrative pentru cetățeni și mediul de afaceri,

prin încurajarea furnizării și utilizării e-guvernării.

7.1.3. Dezvoltarea competențelor și cunoștințelor personalului din administrația publică locală

(inclusiv decidenții politici).

7.1.4. Modernizare sediu administrativ și infrastructură

7.1.5. Siguranța cetățenilor comunei

7.1.6. Sprijin pentru lăcașurile de cult (biserici)

DIAGNOSTICUL PROSPECTIV

Istoria și așezarea comunei Poienile de sub Munte se leagă de zona etnografică din care aceasta face parte și anume Țara Maramureșului, de etnia populației majoritare, cu elemente distinctive care îi conferă autenticitate. Particularitățile culturale ale comunei sunt strâns legate atât de cele ale Țării Maramureșului, cât și a culturii rutene care conferă autenticitate prin folclorul muzical, literar și coregrafic până la obiceiurile de naștere, nuntă, înmormântare, clacă, șezătoare.

Relieful montan și-a pus amprenta asupra structurii localității Poienile de sub Munte, care variază zona satului cu gospodării răsfirate și izolate până la zona cu gospodării aglomerate.

Comuna Poienile de sub Munte dispune de un potențial turistic datorat cadrului natural deosebit dar și meșteșugurilor, datinilor, tradițiilor și obiceiurilor populare transmise, din generație în generație. Prin urmare unul din factorii cei mai probabili de dezvoltare va fi în domeniul **turismului rural**. Se dorește păstrarea specificului rural al comunei, pentru a nu dispărea cu totul elementele de identitate teritorială.

Oamenii ospitalieri, diversitatea etnică, culturală și religioasă, bucatele sănătoase tradiționale, zonele pitorești cu potențial de amenajare a cabanelor turistice sau agro-pensiuni, ansamblul bisericilor sunt tot atâtea motive și atuuri de a demara o afacere în domeniul serviciilor de turism. Amenajarea de spații de cazare în cadrul unor pensiuni turistice și/sau agroturistice reprezintă o alternativă și o necesitate pentru dezvoltarea socio-economică a comunei Poienile de sub Munte.

Fiind o zonă propice pentru practicarea creșterii animalelor, comuna se poate dezvolta pe viitor în această direcție. **Agricultura ecologică și zootehnia se pot dezvolta**, un avantaj fiind și faptul că în zonă nu există surse de poluare.

Dezvoltarea zootehniei performante și eficiente poate fi stimulată și de oportunitățile financiare pe care le oferă programele de finanțare ale Programului Național De Dezvoltare Rurală.

În ceea ce privește **turismul**, în localitățile cadrul natural în care este situată comuna, respectiv Munții Maramureșului, este cea mai bună oportunitate care trebuie valorificată în domeniul turismului. În comună există și o biserică care apare în Lista Monumentelor Istorice care poate fi incluse în diferite itinerarii turistice tematice, alături de alte biserici din zonă.

Tendențele de dezvoltare ale turismului pot fi sprijinite și susținute de către Programele de finanțare care urmează să fie publicate.

Prin urmare, factorii și tendințele de evoluție ale comunei constau în menținerea zonelor rezidențiale, respectiv dezvoltarea sectorului zootehnic și turistic.

PRIORITĂȚI DE INTERVENȚIE

1. Zone de dezvoltare. Extinderea intravilanului:

- Restructurarea zonelor dezafectate sau/și cu utilizare neadecvată;
- Urbanizarea zonelor din intravilan (asigurarea de accese, rețele edilitare);
- Extinderea echilibrată a intravilanului, conform estimărilor suprafețelor necesare de teren și a unor suprafețe rezervă pentru evoluții imprevizibile;
- Actualizarea și delimitarea intravilanului, având în vedere faptul că ultimul PUG a fost elaborat în 1990, comuna are o populație numeroasă;
- Ocuparea prioritară a suprafețelor libere aflate deja în intravilanul comunei și etapizarea extinderii intravilanului (politica de dezvoltare „de la centru spre periferie”).

2. Modernizarea și dezvoltarea infrastructurii edilitare:

- Modernizarea drumurilor județene și comunale;
- Reabilitarea, dezvoltarea și modernizarea rețelei stradale și a ulițelor;
- Amenajarea trotuarelor și a zonelor pietonale;
- Înființarea de drumuri agricole și forestiere;
- Extinderea sistemului centralizat de alimentare cu apă potabilă;
- Înființarea sistemului centralizat de canalizare;
- Extinderea iluminatului public;
- Regularizarea, decolmatarea și amenajarea văilor prin îndiguire împotriva inundațiilor.

3. Creșterea confortului locuirii

- Extinderea spațiului locativ;
- Crearea de noi dotări publice;
- Suplimentarea spațiilor verzi publice;
- Echiparea tehnico-edilitară a zonelor rezidențiale, asigurarea de accese carosabile;
- Încurajarea folosirii sistemelor de producere a energiei alternative pe baza potențialului regenerabil existent (solar, eolian, geotermal, etc);
- Protejarea construcțiilor valoroase din punct de vedere al arhitecturii vernaculare.

4. Dezvoltarea activităților economice:

- Valorificarea optimă, durabilă a potențialului de dezvoltare economică locală, în mod special prin încurajarea practicării unor forme de agricultură performantă și eficientă;
- Atragerea de investitori, prin crearea premiselor necesare dezvoltării sectorului industrial, agrozootehnic, turistic și servicii: stabilirea zonelor destinate acestui sector, echiparea cu rețele edilitare și realizarea acceselor, acordarea unor facilități pentru investitori, etc.
- Valorificarea produselor naturale/tradiționale provenite din activitățile gospodărești ale locuitorilor;
 - Centre de colectare, prelucrare și ambalare a produselor locale;
 - Centre de colectare, prelucrare și ambalare a fructelor de pădure, ciupercilor;
 - Sprijinirea înființării unor ferme în domeniul zootehniei;
 - Valorificarea resurselor turistice ale cadrului natural și antropic;
 - Etapizarea consumului de resurse financiare.

5. Îmbunătățirea gestiunii patrimoniului natural și protecția mediului:

- Regularizări, decolmatări și îndiguiri ale văilor ce pot cauza produceri de inundații;
- Măsuri pentru diminuarea efectelor alunecărilor de teren;
- Implementarea sistemului selectiv de gestiune a deșeurilor;
- Amenajarea de noi spații verzi publice: înființarea de parcuri, dotări de agrement;
- Delimitarea spațiilor verzi, protejarea și amenajarea spațiilor libere;
- Asigurarea unui procent cât mai mare de spații verzi publice în zonele dens construite și frecventate de locuitori;
 - Limitarea ocupării cu construcții în zonele cu riscuri naturale;
 - Înființarea unor perdele vegetale cu rol de protecție între sursele de emisii (zone industriale, zootehnice) și zonele rezidențiale;
 - Crearea unor puncte de informare turistică;
 - Amenajarea unor puncte de odihnă;
 - Instruirea localnicilor în activități de turism cu scopul valorificării produselor locale și a serviciilor turistice.

6. Asigurarea accesului la învățământul de calitate:

- Modernizarea și dezvoltarea infrastructurii educaționale a școlilor și a grădinițelor;
- Accesarea de fonduri europene și guvernamentale pentru dezvoltarea învățământului;

- Dezvoltarea educației practice meșteșugărești pentru elevi prin școli de vară sau programe de tip „after school”;
- Dezvoltarea unor cursuri de specializare în meseriile care sunt cerute în zonă.

3.3 OPTIMIZAREA RELAȚIILOR ÎN TERITORIU

Pentru optimizarea relațiilor în teritoriu, pe baza studiilor efectuate privind teritoriul administrativ și a relațiilor de interdependență dintre localitate și vecinătăți, se propun:

- valorificarea amplasării localității în contextul cadrului natural;
- colaborarea cu localitățile învecinate pentru realizarea unor obiective legate de valorificarea potențialului natural și protecția mediului, cum ar fi folosirea resurselor de apă, gospodărirea deșeurilor, zone de agrement, etc.;
- controlul modului de folosință a teritoriului, corecta gestionare și stoparea tendințelor de folosire excesivă a acestuia;
- corecta extindere a localității prin realizarea în prealabil a studiilor de infrastructură și de utilități necesare pentru evitarea disfuncționalităților;
- respectarea zonificării funcționale și a limitei intravilanului propus.

3.4. DEZVOLTAREA ACTIVITĂȚILOR. STRATEGIA DE DEZVOLTARE SPAȚIALĂ

Direcțiile de dezvoltare propuse pentru comuna Poienile de sub Munte vizează sectorul de locuințe, cel secundar și terțiar – prin dezvoltarea serviciilor și punerea în valoare a potențialului turistic al zonei, precum și productiv (de microindustrie și zootehnie,).

Direcții de dezvoltare propuse prin PUG:

- extinderi ale intravilanului pentru zone de locuințe individuale și turism
- valorificarea locațiilor centrale vacante pentru dezvoltarea infrastructurii pentru sectorul terțiar (instituții, servicii, comerț, etc);
- extinderea și organizarea zonelor de producție (industriale/agrozootehnice) prin amplasarea lor judicioasă în raport cu zonele rezidențiale și publice;
- valorificarea potențialului forestier, prin sprijinirea exploatării lemnului și prelucrarea lui în mici fabrici de mobilier;
- protejarea tradițiilor;
- reducerea riscurilor de compromitere a potențialelor de dezvoltare prin extinderea etapizată a zonei intravilan și prin protejarea viitoarelor culoare de infrastructură.

- desemnarea etapelor de urbanizare a suprafețelor introduse în intravilan prin PUG;

3.5 EVOLUȚIA POPULAȚIEI

Evoluția populației este influențată de o serie de factori: elemente demografice – posibilitățile de creștere naturală a populației în funcție de evoluția contingentului fertil și de evoluția probabilă a indicilor de natalitate, de numărul populației vârstnice și evoluția probabilă a mortalității, de comportamentul specific al femeilor față de natalitate, etc.; posibilitățile de ocupare a resurselor de muncă în raport cu locurile de muncă existente și posibil de creat, veniturile potențiale pe care le pot oferi acestea; gradul de atractivitate al localității ca o consecință directă a numărului și calității dotărilor publice, condițiilor de locuit, gradul de echipare edilitară a localității.

Acest fapt susține necesitatea luării unor măsuri care să aibă ca scopuri finale îmbunătățirea potențialului demografic, dezvoltarea resurselor umane și creșterea gradului de ocupare a forței de muncă:

- susținerea natalității prin flexibilizarea oportunităților pe care le au femeile tinere de a se dezvolta profesional, concomitent cu procesele de întemeiere a unei familii și de naștere și creștere a copiilor;
- facilități economico-financiare și privind locuirea acordate tinerelor familii;
- creșterea cantitativă și calitativă a serviciilor oferite familiilor tinere;
- asigurarea accesului la servicii de sănătate de calitate și dezvoltarea serviciilor de asistență socială;
- stimularea încadrării în muncă a tinerilor;
- diversificarea ofertei de locuri de muncă, a activităților economice și instituirea unor programe de formare și reconversie profesională;
- creșterea gradului de ocupare a forței de muncă prin dezvoltarea unor programe destinate tinerilor, femeilor și șomerilor;
- îmbunătățirea nivelului de instruire și a abilităților profesionale și tehnice în vederea asigurării unei forțe de muncă adaptabilă la cerințele pieței;
- promovarea antreprenoriatului prin furnizarea de sprijin pentru persoanele care încep să administreze o afacere.

Premisele de dezvoltare ale comunei Poienile de sub Munte, constând în crearea de noi locuri de muncă, accesul relativ ușor din și spre orașele apropiate, coroborate cu asigurarea unor condiții

civilizate de viață (inclusiv completarea cu dotările necesare), conduc la aprecierea privind creșterea numărului de locuitori în etapa de perspectivă.

Zonele noi propuse pentru dezvoltare vor crea noi locuri de muncă:

1. În sectorul primar și secundar: activități agozootehnice și industriale, de producție.
2. În sectorul terțiar: activități din zona serviciilor și a comerțului, care se dezvoltă concomitent cu domeniului productiv și a valorificării potențialului turistic.

3.6 ORGANIZAREA CIRCULAȚIEI

Planul Urbanistic General include un set de propuneri, recomandări și reglementări care vizează ameliorarea organizării infrastructurii de trafic și o mai bună accesare a zonelor constituite. De asemenea, PUG-ul trasează tramele stradale majore pentru zonele de urbanizare. Pentru străzile propuse, sunt reglementate atât traseele, cât și profilele caracteristice.

Suprafețele necesare pentru realizarea măsurilor privind deschiderea de străzi noi, prelungirea unor străzi, lărgirea unor străzi etc. vor trece în domeniul public. Conform Ordinului MLPAT nr. 21/N/2000, aceste lucrări se consideră obiective de utilitate publică.

Rețeaua de căi de comunicație din extravilan:

Arterele principale de circulație pentru accesul rutier în comună, necesită pe unele porțiuni lucrări de reabilitare și modernizare în sensul lărgirii carosabilului, realizării de trotuare, spații de parcare și rigole de scurgere a apei pluviale, piste de biciclete.

Rețeaua stradală din intravilan:

Se impune reabilitarea drumurilor locale, modernizarea lor prin lărgiri ale carosabilului, realizarea de trotuare, fâșii plantate, respectând profilele transversale tip propuse pe planșele anexate, astfel încât lățimea unei benzi de circulație să fie de minim 3,5 m, minim 1,00 pentru spații verzi și cel puțin 1,00 m pentru trotuare.

Deschiderea de noi trame stradale:

Prin introducerea unor zone noi în intravilan, vor fi necesare completări ale rețelei secundare locale. Acestea sunt figurate pe planșa de Reglementări Urbanistice – Zonificare. Prin prezenta documentație se stabilește categoria tehnică și profilele transversale ale arterelor (vezi planșe anexate), precum și traseul lor orientativ. Definitivarea traseelor se va face în faza proiectelor de specialitate.

Rețea de piste pentru biciclete:

În funcție de caracteristicile tehnice ale spațiilor, se propune amenajarea rețelelor pentru biciclete fie integrate profilelor stradale, fie în afara acestora (trasee verzi).

3.7. INTRAVILAN PROPUȘ. ZONIFICARE FUNCȚIONALĂ. BILANT TERITORIAL

În cadrul Planului Urbanistic General s-au stabilit suprafețele de teren care alături de cele existente vor forma noul intravilan. Extinderile propuse au fost făcute de comun acord cu autoritățile locale ca urmare a cererii de terenuri pentru dezvoltarea activităților productive, industriale și agrozootehnice, a serviciilor, sectorului de locuințe și turistic.

Totodată se impune actualizarea intravilanului deoarece în PUG-ul, în vigoare, elaborat în anul 1990 sunt zone foarte mari, compact construite (cătune) și zone izolate care nu sunt cuprinse în intravilan.

Limita noului intravilan a fost astfel stabilită încât să cuprindă majoritatea construcțiilor existente, grupate în trupuri, precum și suprafețele necesare dezvoltării, pe care urmează să se realizeze obiectivele propuse. Datorită faptului că localitatea este foarte răsfirată au rămas construcții foarte izolate, în zone greu accesibile, care nu au fost cuprinse în intravilan.

S-a urmărit trasarea limitei intravilanului pe limite de parcele sau pe curbe de nivel (în zonele cu diferențe mari de nivel) și simplificarea acesteia în vederea bornării.

Suprafața cuprinsă în noul intravilan este de 972,87, reprezentând 3,35% din teritoriul administrativ al comunei, ea fiind cu 406,94 ha mai mare decât cea actuală. Este compusă din 61 de trupuri: un trup principal și 60 de trupuri secundare.

Modificarea intravilanului localității este o consecință a corelării intravilanului existent cu situația actuală a zonei construite și a perspectivelor de dezvoltare.

Modificarea intravilanului a avut în vedere următoarele obiective:

- **Respectarea prevederilor legale în vigoare;**
- **Respectarea documentațiilor de amenajare a teritoriului privind gestiunea rațională a resursei funciare;**
- **Necesitatea unei dezvoltări urbanistice controlate, coerente și durabile, care asigură calitatea vieții;**
- **Viabilitatea și fezabilitatea extinderii rețelei stradale și a rețelei de infrastructură edilitară pentru zonele noi, prin prisma analizei cost-beneficiu asupra investițiilor din bugetul public;**

- Necesitatea concentrării investițiilor de dezvoltare în zone din interiorul intravilanului actual, astăzi părăsite sau utilizate inadecvat, cu avantajul economic al pre-existenței echipărilor edilitare și al acceselor stradale asigurate;
- Necesitatea asigurării de terenuri exploatabile agricol în vederea susținerii economiei agrare;
- Necesitatea protejării cadrului natural, ca susținător al calității ecologice;
- Necesitatea asigurării calității vieții pentru cetățeni, prin rezervarea suprafețelor necesare pentru realizarea arterelor de trafic, a infrastructurii edilitare, a dotărilor și echipamentelor publice (sănătate, învățământ, spații verzi, sport, etc);
- Valorificarea, conservarea și protejarea fondului construit valoros și a peisajului cultural ca factor al dezvoltării și al identității teritoriale.

Repartiția teritoriului în intravilanul propus, în comparație cu cel existent la nivel de comună:

Bilanț Teritorial - Localitatea Poienile de sub Munte				
Zone funcționale	Existent		Propus	
	ha	%	ha	%
Locuințe și funcțiuni complementare	488,2	86,27%	864,96	88,90%
Locuințe colective	0,2	0,03%	0,2	0,02%
Instituții și servicii de interes public	7,36	1,30%	11	1,13%
Zonă mixtă locuințe și servicii			10,03	1,03%
Unități industriale și depozite	1,47	0,26%	1,47	0,15%
Spații verzi (sport, agrement, protecție)	7,48	1,32%	10	1,03%
Zonă construcții aferente lucrărilor tehnico - edilitare			0,69	0,07%
Destinație specială	0,88	0,16%	0,95	0,10%
Căi de comunicație și transport				
Rutier	29,16	5,16%	31,47	3,24%
Gospodarie comunală, cimitire	1,14	0,20%	5,81	0,60%
Ape	30,04	5,30%	36,29	3,73%
TOTAL	565,93	100,00%	972,87	100,00%

Analizând bilanțul teritorial la nivel de comună se constată următoarele:

- zona funcțională principală este cea de locuințe și funcțiuni complementare;
- odată cu aprobarea Planului Urbanistic, suprafețele de teren ocupate de terenuri agricole vor respecta funcțiunea stabilită prin PUG;

1. Sat reședință de comună – Poienile de sub Munte

Repartiția pe trupuri:

Sat Poienile de sub Munte	972,87 ha
Trup A	681.02
Trup A1	1.78
Trup A2	5.52
Trup A3	0.85
Trup A4	3.75
Trup A5	0.62
Trup A6	0.80
Trup A7	0.31
Trup A8	7.68
Trup A9	1.75
Trup A10	3.35
Trup A11	1.28
Trup A12	1.18
Trup A13	51.14
Trup A14	3.53
Trup A15	14.09
Trup A16	13.20
Trup A17	1.05
Trup A18	3.53
Trup A19	0.52
Trup A20	1.71
Trup A21	1.96
Trup A22	1.11
Trup A23	12.36
Trup A24	2.68
Trup A25	1.98
Trup A26	0.71
Trup A27	1.11
Trup A28	0.86
Trup A29	0.47
Trup A30	0.32
Trup A31	0.84
Trup A32	0.15
Trup A33	0.14
Trup A34	2.18
Trup A35	0.71
Trup A36	1.47
Trup A37	30.62
Trup A38	1.05
Trup A39	3.45
Trup A40	1.48
Trup A41	9.75
Trup A42	0.86
Trup A43	6
Trup A44	0.24
Trup A45	25.73
Trup A46	0.36

Trup A47	2.50
Trup A48	0.27
Trup A49	0.77
Trup A50	0.39
Trup A51	1.99
Trup A52	18.93
Trup A53	3.09
Trup A54	0.48
Trup A55	0.33
Trup A56	2.21
Trup A57	0.62
Trup A58	0.14
Trup A59	0.52
Trup A60	1.74
Trup A61	30.57

Repartiția pe zone funcționale:

Bilanț Teritorial - Localitatea Poienile de sub Munte				
Zone funcționale	Existent		Propus	
	ha	%	ha	%
Locuințe și funcțiuni complementare	488,2	86,27%	864,96	88,90%
Locuințe colective	0,2	0,03%	0,2	0,02%
Instituții și servicii de interes public	7,36	1,30%	11	1,13%
Zonă mixtă locuințe și servicii			10,03	1,03%
Unități industriale și depozite	1,47	0,26%	1,47	0,15%
Spații verzi (sport, agrement, protecție)	7,48	1,32%	10	1,03%
Zonă construcții aferente lucrărilor tehnico - edilitare			0,69	0,07%
Destinație specială	0,88	0,16%	0,95	0,10%
Căi de comunicație și transport				
Rutier	29,16	5,16%	31,47	3,24%
Gospodarie comunală, cimitire	1,14	0,20%	5,81	0,60%
Ape	30,04	5,30%	36,29	3,73%
TOTAL	565,93	100,00%	972,87	100,00%

3.8. MĂSURI ÎN ZONELE CU RISCURI NATURALE

Identificarea riscurilor potențiale la nivelul Comunei poienile de sub Munte, precum și stabilirea măsurilor, acțiunilor și resurselor necesare pentru managementul riscurilor respective s-a stabilit în cadrul PLANULUI DE ANALIZĂ ȘI ACOPERIRE A RISCURILOR aprobat de către Consiliul Local al Comunei Poienile de sub Munte.

Zone inundabile:

Pentru prevenirea riscului de inundații, în perimetrele din intravilanul comunei Poienile de sub Munte se prevăd: îndiguirea/ap[r]ri de mai pâ râurilor și a văilor ce străbat localitatea și alte lucrări de specialitate ce constau în puțuri și drenuri pentru colectarea și dirijarea apelor, lucrări de refacere și extindere a regularizării cursurilor de apă, executarea de lucrări de specialitate (puțuri, drenuri pentru colectarea și dirijarea apelor), realizarea șanțurilor de gardă la baza versanților, pentru preluarea și dirijarea apelor în văile din apropiere în perioadele cu precipitații abundente, etc.

Se pot executa construcții cu măsuri suplimentare stabilite prin studii geotehnice.

Adâncimile de fundare vor depăși nivelul stratului mîlos, se vor realiza centuri armate la fundații și se vor executa hidroizolații speciale.

Lucrările de apărare împotriva inundațiilor sunt încadrate în clasa a IV-a de importanță conform STAS 4273/83 și prevederile HG 846/2010.

Zone cu alunecări de teren:

Zonele cu alunecări de teren necesită lucrări speciale care constau în foraje pentru verificarea patului de alunecare.

În aceste zone se pot executa construcții după întocmirea studiilor geotehnice, care să furnizeze toate elementele necesare înlăturării zonei alunecate, prin lucrări speciale. Acestea constau în stabilirea adâncimii de fundare a zidurilor de sprijin ce preiau împingerile din versanți, drenuri de colectare a apelor care provoacă alunecări de teren, amenajări cu plantații pentru fixarea versanților și oprirea alunecării.

Lucrările speciale în zonele cu alunecări de teren vor consta în foraje echipate și urmărite pentru a putea stabili la ce adâncime, în ce straturi are loc alunecarea. Fundațiile construcțiilor necesită centuri armate și drenuri în jurul construcțiilor pentru colectarea apei cu dirijare în afara amplasamentului.

În amonte de amplasamente se vor prevedea ziduri de sprijin, fondate la rândul lor sub patul de alunecare și care se vor prevedea cu strat filtrant în spate și barbacane pentru colectarea apelor cu dirijarea acestora prin rigole executate în fața zidurilor.

Pentru atenuarea sau combaterea efectelor distructive ale acestor fenomene, este necesară elaborarea hărților de risc natural (conform legii 575/2001 – privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național – Secțiunea V – Zone de risc natural). Pe baza acestor documente se vor institui măsuri specifice de prevenire sau atenuare, măsuri care se vor cuprinde în Planul Urbanistic General al comunei.

3.9. DEZVOLTAREA ECHIPĂRII EDILITARE

3.9.1 Gospodărirea apelor

Având în vedere importanța apelor ca factor de mediu pentru om și societate, se impune cu prioritate protejarea acestora.

Toate apele de suprafață vor fi protejate în conformitate cu prevederile Legii Apelor nr. 107/1996, actualizată.

Delimitarea zonelor de protecție sanitară se stabilește de către C.N. Apele Române SA împreună cu autoritățile de cadastru funciar și deținătorii terenurilor riverane.

Pe lângă instituirea zonei de protecție se vor executa lucrări de refacere și extindere a regularizării râurilor și pâraurilor din zonă.

Se va corecta regimul torențial al tuturor pâraielor din teritoriul administrativ pentru a se evita inundarea și deteriorarea terenurilor agricole, a zonelor construite publice sau private.

Pentru preluarea apelor care șiroiesc pe versanți în perioadele cu precipitații abundente se vor realiza șanțuri de gardă la baza versanților, care vor dirija aceste ape în văile din apropiere.

Se vor organiza lucrări de igienizare a apelor de suprafață care străbat teritoriul administrativ prin eliminarea oricăror descărcări de ape uzate menajere.

3.9.2. Alimentarea cu apă

Se propune extinderea rețelelor de alimentare cu apă potabilă și echiparea acestora cu hidranți exteriori supraterani, cămine de vane, de aerisire și de golire, traversări ale râului Ruscova și a afluenților acestuia prin intermediul Programului Operațional Infrastructura Mare (POIM), pentru toate zonele din intravilanul existent și propus(unde este posibil).

În urma analizei situației existente și situației propuse prin proiectul realizat prin POIM, în cadrul Planului Urbanistic General (PUG) se propune extinderea rețelei de apă pentru anumite zone intravilane pentru care nu au fost luate măsuri.

Rețelei existente de apă potabilă se va adăuga o extindere de 50,24 km prevăzută prin proiectul realizat prin POIM, respectiv 4,11 km prin prevederile din PUG, astfel localitatea va beneficia de o rețea de apă cu o lungime totală de 72,185 km.

Întreaga rețea va fi compusă din conducte de polietilenă de înaltă densitate (PEID) mulțumită proprietăților tehnice ale materialului, prețul accesibil și durata îndelungată de exploatare în condiții optime de funcționare. Îmbinarea ansamblurilor demontabile ale rețelei de apă se poate realiza prin flanșe și contraflanșe, mufe și racorduri de compresiune în timp ce îmbinările rigide se pot realiza

prin sudură cu jet de aer cald, sudură cu extruder portabil, sudură cap la cap cu termoplacă sau sudură cu racorduri termosudabile.

Pentru zonele izolate se vor găsi soluții locale în baza unui studiu și proiect de specialitate.

Traseele rețelelor vor fi paralele cu străzile pe care se pozează, de preferință în spațiul verde, în acostamente și trotuare.

3.9.3. Canalizarea

Se propune înființarea rețelei de canalizare cu curgere gravitațională pentru toate zonele din intravilanul existent și propus(unde este posibil) printr-un studiu de fezabilitate (SF) realizat de primăria Comunei Poienile de Sub Munte. Studiul de fezabilitate al primăriei este completat prin prevederile referitoare înființarea rețelei de canalizare realizate prin Programului Operational Infrastructura Mare (POIM). În urma analizei situației propuse prin proiectul realizat prin SF și POIM, în cadrul Planului Urganistic General (PUG) a fost propusă înființarea rețelei de canalizare meanejră pentru anumite zone intravilane pentru care nu au fost luate măsuri.

Se propune o rețea de canalizare menajeră în sistem unitar (pluvialul nu este separat de menajer) alcătuită din 18,81 km de rețea de canalizare prevăzută prin studiul de fezabilitate al primăriei, 20,28 km de rețea de canalizare prevăzută prin POIM și 1,17 km prevăzută prin PUG, astfel comuna va beneficia de o rețea de canalizare cu o lungime totală de 40,26 km.

Colectarea apelor pluviale se va realiza prin șanțuri cu descărcare în emisar, Râul Ruscova și afluenții acestuia, sau prin rigole amplasate la marginea carosabilului cu colectarea și transportul apei prin rețeaua de canalizare menajeră în sistem unitar.

Se prevede o rețea de canalizare compusă din cămine de vizitare, conducte din polietilenă de vinil (PVC) prevăzute cu mufă și garnitură, cu rigiditate inelară SN8, grosimea peretelui conductei de 3 mm și diametre cuprinse între 250 și 400 mm și stații de pompare cu pompă toacător pentru colectarea apelor uzate pentru zonele a căror configurație a terenului nu permite curgerea gravitațională.

Pentru zonele izolate se vor găsi soluții locale în baza unui studiu și proiect de specialitate. Traseele rețelelor vor fi paralele cu străzile pe care se pozează, de preferință în spațiul verde, în acostamente și trotuare.

Pentru procesul de curățare a apelor uzate se prevede o stație de epurare prin Proiectul Regional de Dezvoltare a Infrastructurii de Apă Uzată în Județul Maramureș. Stația de epurare va fi dimensionată pentru epurarea apei provenite de la o populație de 7400 locuitori echivalenți (LE) și un debit de 1400,27 mc/zi. Procesul de epurare va fi unul mecano-biologic cu epurare avansată.

3.9.4. Alimentare cu energie electrică

Principalele lucrări de investiții în domeniul alimentării cu energie electrică urmăresc în special o creștere a siguranței în exploatare prin modernizări și rețehnologizări ale instalațiilor energetice.

Sunt prevăzute de asemenea o serie de lucrări în scopul amplificării rețelelor electrice pentru deservirea noilor zone propuse pentru dezvoltarea urbanistică.

Se vor lua în considerare posibilitățile de realizare subterană a extinderilor și de modificare a celor existente. De asemenea, se vor studia posibilitățile de aplicare a sistemelor de producere a energiei prin metode alternative (la nivel de comună - parcuri fotovoltaice/ prin surse individuale - panouri solare montate pe acoperișurile clădirilor).

3.9.5. Telefonie

Rețeaua de telefonie fixă este funcțională și satisface cerințele locuitorilor, oferind și servicii de internet. De asemenea, există operatori care asigură serviciile de telefonie mobilă.

3.9.6. Alimentare cu energie termică

Se vor lua în considerare aplicarea sistemelor de producere a energiei prin metode alternative (panouri solare montate pe acoperișurile clădirilor, panouri electrice, etc.)

3.9.7. Alimentare cu gaze naturale

În zonă nu există rețea de gaze naturale însă se prevede înființarea unei rețele de distribuție a gazelor naturale.

3.9.8. Gospodărire comunală:

Activitatea de gestionare a deșeurilor va fi preluată de un sistem integrat de management al deșeurilor de la nivel județean, iar deșeurile din comună vor fi transportate la centrul de management integrat al deșeurilor din Maramureș. Colectarea selectivă va fi implementată printr-un program gradat.

3.10. PROTECȚIA MEDIULUI

În urma analizei problemelor de mediu s-au conturat propunerile și măsurile de intervenție ce se impun pentru protecția mediului:

- Extinderea rețelelor de alimentare cu apă pentru perimetrele destinate construirii;
- Înființarea rețelei de canalizare și stație de epurare;
- Limitarea extinderii zonei construite în zonele cu terenuri ce prezintă riscuri naturale;
- Măsuri la nivelul agenților economici, potențiale surse de poluare prin reglementări în utilizarea terenului, respectarea distanțelor de protecție și evitarea amplasării unor funcțiuni ce pot genera - sau generatoare de poluare;
- Mărirea suprafețelor zonelor verzi publice;

- Amenajarea cursurilor de apă cu fenomene de eroziune a solului și apărări de maluri;
- Respectarea distanțelor de protecție sanitară față de sursele de poluare sau disconfort (trasee tehnico - edilitare, obiective tehnico-edilitare);
- Creșterea ponderii spațiilor verzi din intravilan în scopul îmbunătățirii condițiilor de viață și de muncă și al creșterii gradului de "confort verde" al populației.

Se vor lua măsuri pentru punerea în aplicare a propunerilor Planului Urbanistic General cu privire la amenajarea și dezvoltarea parcurilor, a zonelor verzi, plantațiilor de aliniament și de protecție, a zonelor de agrement.

- Adaptarea structurii funcționale urbane la condițiile de mediu;
- Reducerea și controlul nivelului de poluare;
- Implementarea sistemului de colectare selectivă a deșeurilor;
- Amenajarea locurilor de depozitare a containerelor din zonele cu locuințe colective și mascarea lor astfel încât să se reducă impactul estetic negativ al acestora.

3.11. REGLEMENTĂRI URBANISTICE

Zone de protecție stabilite:

Pentru infrastructura **tehnico-edilitară** s-au instituit zone de protecție și siguranță: pentru rețelele electrice de 20 kV zona de protecție este de 24 de metri, pentru rețelele electrice de 110 kV, zona de protecție este de 37 de metri iar pentru rețelele electrice de 220 kV, zona de protecție este de 55 de metri. Pentru magistralele de gaze naturale zona de protecție este de 20 metri din ax iar zona de siguranță este de 200 metri din ax.

În zonele de siguranță sunt interzise orice fel de construcții, cu excepția celor pentru întreținere și siguranță a rețelelor. În zonele de protecție, autorizația de construire este condiționată de obținerea în prealabil a unui aviz din partea administratorilor rețelelor.

Pentru dezvoltarea capacității de circulație a drumurilor publice în traversarea localităților rurale, se va ține cont de zona de protecție a drumurilor, respectiv 22 de metri din ax față de drumurile naționale, de 20 de metri din ax pentru drumurile județene și 18 de metri din ax față de drumurile comunale.

Este obligatorie efectuarea evaluării impactului asupra sănătății populației în conformitate cu Metodologia de organizare a studiilor de evaluare a impactului anumitor proiecte publice și private asupra sănătății populației, aprobată prin Ordinul ministrului sănătății nr. 1524/2019 pentru următoarele obiective și activități, conform O.M.S. 119/2014 pentru aprobarea Normelor de igienă și a recomandărilor privind mediul de viață al populației împreună cu modificările și completările ei

(documentele care modifică prezentul O.M.S. sunt: Hotărârea nr. 741 din 12 octombrie 2016; Ordinul nr. 994 din 9 august 2018; Ordinul nr. 1.378 din 30 octombrie 2018; Ordinul nr. 1378/2023; Ordinul 1257/2023):

- a) ferme și crescătorii de cabaline, taurine, păsări, ovine, caprine, porci, iepuri, struți și melci;
- b) complexuri industriale de porci și păsări;
- c) spitale veterinare;
- d) grajduri de izolare și carantină pentru animale;
- e) adăposturi pentru animale, inclusiv comunitare;
- f) abatoare;
- g) centre de sacrificare, târguri de animale vii și baze de achiziție a animalelor;
- h) depozite pentru colectarea și păstrarea produselor de origine animală;
- i) platforme pentru depozitarea dejecțiilor animale care deservește mai multe exploatații zootehnice, platforme comunale;
- j) stații de epurare a apelor reziduale de la fermele de porcine;
- k) depozite pentru produse de origine vegetală (silozuri de cereale, stații de tratare a semințelor);
- l) stații de epurare, inclusiv a apelor uzate menajere cu bazine acoperite, a apelor uzate industriale și apelor uzate menajere cu bazine deschise;
- m) stații de epurare de tip modular (containerizate);
- n) paturi de uscare a nămolurilor și bazine deschise pentru fermentarea nămolurilor;
- o) depozite controlate de deșeuri periculoase și nepericuloase;
- p) incineratoare pentru deșeuri periculoase și nepericuloase;
- q) crematorii umane;
- r) autobazele serviciilor de salubritate;
- s) stație de preparare mixturi asfaltice, betoane;
- t) bazele de utilaje ale întreprinderilor de transport;
- u) depozitele de combustibil cu capacitate mai mare de 10.000 de litri;
- v) depozite de fier vechi, cărbuni și ateliere de tăiat lemne;
- w) bocșe (tradiționale) pentru producerea de cărbune (mangal);
- x) parcuri eoliene;
- y) cimitire și incineratoare pentru animale de companie;
- z) stații de stocare temporară a deșeurilor, precum și stații de transfer al deșeurilor.

Unitățile cu capacitate mică de producție, comerciale și de prestări servicii, discoteci, cluburi de noapte, care prin natura activității acestora pot crea riscuri pentru sănătate sau disconfort pentru populație prin producerea de zgomot, vibrații, praf, fum, gaze toxice sau iritante etc., se amplasează numai în clădiri separate și vor respecta o distanță de minimum 15,00 metri de ferestrele locuințelor.

Zone de protecție pentru obiectivele cu valoare de patrimoniu:

Pentru monumentele istorice au fost instituite zone de protecție în conformitate cu Legea 422/2001 republicată privind protejarea monumentelor istorice, cu scopul de a asigura conservarea și valorificarea cadrului arhitectural al acestora prin controlul strict al intervențiilor în zonă (demolări, construcții noi, modificări ale construcțiilor existente, etc.)

Zona de protecție a 1. Bisericii de lemn ucraineană „Schimbarea la față”- sat Poienile de sub Munte, COD LMI 2015 - MM-II-m-A-04812, este delimitată de limitele parcelelor aferente celor două biserici (biserica nouă și biserica monument) și cimitirului.

În vederea construirii, pentru terenurile incluse în zona de protecție a monumentului, se va solicita avizul Direcției Județene de Cultură și Patrimoniu Național Maramureș.

Zone cu interdicție temporară de construire până la elaborarea PUZ/PUD:

Nu este cazul.

Zone cu interdicție definitivă de construire: nu este cazul.

Terenuri cu destinație specială: Ministerul Afacerilor Interne deține în administrare sediul postului de poliție din localitatea Poienile de sub Munte și a poliției de frontieră, aflate în proprietatea publică a statului.

3.12. OBIECTIVE DE UTILITATE PUBLICĂ

Plan de acțiune pentru implementarea programului de investiții publice, conform Strategiei de dezvoltare locală 2021-2027 – Comuna Poienile de Sub Munte, județul Maramureș:

Domeniul de intervenție: Mediul de afaceri

Obiectiv strategic 1: Dezvoltarea economiei locale și creșterea competitivității acesteia

Priorități	Măsuri asociate	Proiecte propuse	Indicatori de evaluare	Surse posibile de finanțare	Perioadă de implementare	Responsabili
1.1. Creșterea competitivității producătorilor locali	1.1.1. Sprijinirea creării și dezvoltării infrastructurii mediului de afaceri 1.1.2. Valorificarea inteligentă a potențialului agro-zootehnic, viticol, pomicol și silvicol al comunității	1. Înființare parc agro-industrial 1. Creșterea producției de vegetale în zonă și valorificarea în industria alimentară, precum și dezvoltarea unor microfabrici de prelucrare a produselor agricole și zootehnice 2. Modernizarea piețelor din localitate -piața agroalimentară -piața industrială	Suprafață parc Investitori noi Locuri de muncă Producție medie la hectar Cantitate produse valorificate Capacitate Suprafață Producători locali	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite Buget local Buget de stat Fonduri europene	2021 - 2027 2021 - 2027 2021 - 2027	Consiliu local Primar Investitori privați Consiliu local Primar Producători locali Consiliu local Primar
1.2. Dezvoltarea capitalului uman	1.2.1. Stimularea performanțelor în învățământul preuniversitar	1. Proiect adresat susținerii tinerilor din mediul rural în urmarea liceului și a facultății în domeniile de interes strategic 2. Proiect pentru instruirea oamenilor în legumicultură, pomicultură	Număr beneficiari Suma alocată Număr programe de instruire Număr beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2021 - 2027 2021 - 2027	Consiliu local Primar Consiliu local Primar AJOFM Formatori profesionali
	1.2.2. Calificarea/recalificarea în domeniile cu potențial competitiv,	1. Proiecte de reconversie pentru calificare în prelucrarea materialelor naturale	Număr programe de instruire Număr beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal	2021 - 2027	Consiliu local Primar AJOFM Formatori profesionali

Priorități	Măsuri asociate	Proiecte propuse	Indicatori de	Surse posibile de	Perioadă de implementare	Responsabili
în vederea configurării condițiilor pentru specializare inteligentă	1.2.3. Dezvoltarea antreprenoriatului	2. Realizarea de proiecte de formare profesională pentru dezvoltarea competențelor antreprenoriale și promovarea afacerilor în mediul rural în comuna Poienile de Sub Munte	Număr programe de instruire Număr beneficiari Număr afaceri	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2021 - 2027	Consiliu local Primar AJOFM Formatori profesionali
1.3. Dezvoltarea serviciilor de consultanță și expertiză în afaceri competitive	1.3.1. Facilitarea accesului la finanțare, inclusiv a accesului la informațiile cu privire la sursele de finanțare	1. Accesare fonduri europene pentru dezvoltarea micilor afaceri -înființare start-up pentru persoanele care se întorc din diaspora -înființare strat-up pentru tineri, promovarea culturii antreprenoriale prin măsuri profesioniste de formare profesională a grupului țintă, în vederea înființării de noi întreprinderi și creării de noi locuri de muncă, în domeniul non-agricol	Număr sesiuni de consultanță organizate Număr beneficiari Număr proiecte Personal angajat în cadrul proiectului Firme nou înființate Număr de locuri de muncă nou create	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite FONDUL SOCIAL EUROPEAN - Programul Operational Capital Uman	2021 - 2027	Consiliu local Primar Investitori privați Producători locali Consiliu local Primar Parteneri privați

Domeniu de intervenție: Infrastructură

Obiectiv strategic 2: Consolidarea și modernizarea infrastructurii locale de transport și tehnico - edilitare

2.1. Îmbunătățire mobilității locuitorilor și mărfurilor prin dezvoltarea și modernizarea rețelei de infrastructură rutieră	2.1.1. Reabilitarea și modernizarea și modernizarea rețelei de drumuri în vederea îmbunătățirii conexiunii rutiere între localitățile din județ.	1. Reabilitare și modernizare drumuri comunale Modernizarea infrastructurii rutiere în comuna Poienile de Sub Munte 2. Asfaltare și reabilitare străzi	Lungime drum comunal reabilitat modernizat (km) Lungime străzi asfaltate (km)	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal	2021 - 2027 2021 - 2027	Consiliu local Primar Consiliu local Primar
		3. Modernizare infrastructură rutieră agricolă -pietruire și întreținere drumuri de exploatare	Număr și lungime drumuri agricole modernizate (km) Lungime trotuare construite (km)	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse	2021 - 2027 2021 - 2027	Consiliu local Primar Consiliu local Primar
		4. Construire de trotuare și alei pietonale	Lungime trotuare reabilitate (km)	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal	2021 - 2027	Consiliu local Primar
		5. Reabilitare/ modernizare trotuare în comuna Poienile de Sub Munte		Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal	2021 - 2027	Consiliu local Primar

	6. Construire și reparații poduri, podețe și punți pietonale	Lungime poduri, podețe și punți pietonale construite (m)	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legale constituite	2021 - 2027	Consiliu local Primar
	7. Amenajare șanțuri, rigole și pentru scurgerea apelor pluviale	Lungime șanțuri, rigole și amenajate (km)	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legale	2021 - 2027	Consiliu local Primar
2.1.2. Reabilitarea, modernizarea și extinderea drumurilor ce deservește obiective economice.	1. Realizare infrastructură pentru dezvoltarea turismului pe plan local	Lungime drumuri ce deservește obiective turistice (km)	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legale constituite	2021 - 2027	Consiliu local Primar
2.1.3. Dezvoltarea transportului public	1. Amenajare stații transport public în comuna Poienile de Sub Munte	Număr stații de transport amenajate Număr beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legale	2021 - 2027	Consiliu local Primar
2.2. Elaborarea PUG-ului	1. Elaborarea PUG-ului	Investitori noi atrași Creștere economică generată	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse	2021 - 2027	Consiliu local Primar
2.2. Introducerea, extinderea, reabilitarea și	1. Realizarea și extinderea infrastructurii de canalizare și stație de epurare	Lungime rețea de canalizare realizată (km)	Buget local Buget de stat Fonduri europene	2021 - 2027	Consiliu local Primar

modernizarea rețelei de apă și canalizare	Capacitate stație epurare Număr racorduri Număr beneficiari	Alte surse legal constituite	2021 - 2027	Consiliu local Primar
2. Extindere și modernizare sistem de alimentare cu apă potabilă	Lungime rețea (km)	Buget local Buget de stat Fonduri europene	2021 - 2027	Consiliu local Primar
2.2.3. Introducerea, modernizarea și extinderea rețelei de gaze natural	Lungime rețea aducțiune (km) Număr beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2021 - 2027	Consiliu local Primar
2.2.4. Sprijinirea extinderii și modernizării rețelei de curent electric	Lungime rețea electrică nou- (km) Număr beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2021 - 2027	Consiliu local Primar
2. Electrificare grup de case izolate	Lungimea rețelei noi Număr beneficiari	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene	2021-2027	Societatea de distribuție electrică
1. Extindere și modernizare	Lungime rețea	Buget local	2021 - 2027	Consiliu local

2.2.5. Sprijinirea extinderii și modernizării rețelei de iluminat public	iluminat public - Sistem de iluminat cu LED	iluminat public (km) Puncte de aprindere	Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal	Primar
2.2.6 Sprijinirea introducerii și utilizării surselor alternative de producere a energiei, respectiv de	1. Utilizarea complementară a surselor regenerabile de energie în instituțiile publice - panouri solare - pompe de căldură	Număr panouri solare montate Număr clădiri deservite	Buget local Bugetul de stat Fonduri europene	Consiliu local Primar
eficientizare a utilizării energiei în clădirile publice				
2.3. Îmbunătățirea accesului la TIC, a calității și utilizării acestor rețele de către populație, operatori economici și	1. Dotarea unităților de învățământ cu echipamente IT performante 2. Racordarea la rețeaua de internet în bandă largă a localității -internet gratuit în toate zonele comunei	Număr unități de învățământ dotate Număr și valoare echipamente	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal	Consiliu local Primar
		Număr locuințe deservite Număr beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene	Consiliu local Primar Operatorii de furnizare servicii internet

Domeniul de intervenție: Mediu

Obiectiv strategic 3: Protejarea și conservarea mediului natural

Priorități	Măsuri asociate	Proiecte propuse	Indicatori de evaluare	Surse posibile de finanțare	Perioadă de implementare	Responsabili
3.1. Îmbunătățirea calității aerului (reducerea gazelor cu efect de seră), apei și solului	3.1.1 Extinderea zonelor verzi ale localității	1. Împădurirea terenurilor degradate, a celor nefolosite, defrișate etc.	Suprafețe terenuri împădurite	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legale constituite	2021 - 2027	Consiliu Primar
	3.1.2 Sprijinirea inițiativelor, programelor și acțiunilor ce vizează utilizarea surselor alternative de energie/energie regenerabilă : eoliană, solară, termală, etc.	2. Reabilitare spații verzi din interiorul localității	Suprafețe spații verzi reabilitate Număr beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legale constituite	2021 - 2027	Consiliu Primar
	3.1.2 Sprijinirea inițiativelor, programelor și acțiunilor ce vizează utilizarea surselor alternative de energie/energie regenerabilă : eoliană, solară, termală, etc.	1. Utilizarea complementară a surselor regenerabile de energie în instituțiile publice și în mediul privat	Număr clădiri care utilizează surse alternative de energie	Fondul de Mediu Fonduri europene	2021-2027	Consiliu Primar Firme de consultanță

	3.1.3. Reabilitarea termică a clădirilor	1. Reabilitarea termică a clădirilor publice - Eficientizare energetică	Număr clădiri reabilitate	Fondul de Mediu Fonduri europene	2021-2027	Consiliu Primar
3.2. Implementarea managementului integrat al deșeurilor	3.2.1. Încurajarea colectării selective a deșeurilor	1. Campanii de educare a cetățenilor privind responsabilitatea lor în ceea ce privește colectarea selectivă a deșeurilor 2. Instalarea de pubele pentru colectarea selectivă a deșeurilor	Număr campanii Număr participanți	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legale constituite	2021 - 2027	Consiliu local Primar ADI Deșuri
		3. Dotarea gospodăriilor cu pubele pentru colectarea selectivă a deșeurilor	Număr pubele achiziționate și instalate Număr puncte de instalare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legale constituite	2021 - 2027	Consiliu Primar ADI
3.3. Protecția și conservarea habitatelor naturale și a ariilor naturale protejate	3.3.1. Sprijinirea măsurilor de prevenire a dezastrilor naturale	1. Plantarea de specii noi de copaci pentru combaterea fenomenului de deșertificare 2. Decolmatare canale 3. Regularizare cursuri de apă	Suprafețe plantate Număr și lungime canale decolmate	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legale constituite	2021 - 2027	Consiliu Primar
			Suprafață regularizată	Buget local	2021 - 2027	Consiliu Primar

				Buget de stat Fonduri europene Alte surse	Primar S.G.A.
				Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse	Consiliu Primar S.G.A.
				Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse	Consiliu local Primar
				Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse	Consiliu Primar
				Buget local	Consiliu Primar
				Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	Consiliu Primar
				Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal	Consiliu Primar Organizator evenimente
4. Infrastructură de prevenire și protecție împotriva inundațiilor	Capacitate infrastructură de protecție (suprafață protejată) Număr beneficiari				
5. Reabilitare diguri de protecție și poduri de trecere	Număr și lungime diguri și poduri de trecere reabilitate				
6. Regularizare torente pe văile comunale în comuna Poienile de Sub Munte	Suprafață regularizată				
7. Infrastructură de prevenire și protecție împotriva alunecărilor de teren	Suprafață/ lungime infrastructură de protecție				
3.3.2. Sprijinirea conservării biodiversității și a ariilor naturale protejate	1. Acțiuni de curățare a tuturor zonelor naturale (în special de deșeurii din plastic) și organizarea de programe sistematice de educare a populației pentru combaterea fenomenului poluării.				
3.3.3. Sprijinirea campaniilor de informare și conștientizare	1. Organizarea de acțiuni pentru marcarea evenimentelor din calendarul ecologic: 2 februarie – Ziua internațională a zonelor				

<p>privind importanța dezvoltării durabile, a protecției și conservării habitatelor naturale și ariilor protejate</p>	<p>umede, 1 aprilie – Ziua internațională a păsărilor, 22 mai – Ziua biodiversității, 22 martie – Ziua mondială a apei, Luna pădurii, 22 aprilie – Ziua internațională a Pământului, 5 iunie – Ziua mediului, Săptămâna europeană a mobilității, 8 octombrie – Ziua mondială a reducerii dezastrilor naturale</p>	<p>constituite</p>	<p>Investitori privați ONG-uri</p>
---	---	--------------------	--

Domeniu de intervenție: Educație

Obiectiv strategic 4: Servicii de educație moderne și performante

Priorități	Măsuri asociate	Proiecte propuse	Indicatori de evaluare	Surse posibile de finanțare	Perioadă de implementare	Responsabili
4.1. Asigurarea accesului tuturor cetățenilor la servicii de educație	4.1.1. Asigurarea educației de bază pentru toți cetățenii, prin sprijinirea învățământului primar și gimnazial și prevenirea abandonului școlar	1. Înființare program educational after-school 2. Reabilitarea, modernizarea și extinderea/ construirea clădirilor și spațiilor unităților de învățământ: preșcolar, primar, gimnazial și liceal : - Modernizare clădiri - Reabilitare clădiri - Extindere clădiri - Eficiențizare energetică 3. Proiect de dotare a școlilor și grădinițelor cu echipamente didactice și tehnologie performantă 4. Reabilitare, modernizare,	Suprafață construită și amenajată Număr săli de clasă date în folosință Număr beneficiari Suprafață reabilitată și modernizată Număr săli de clasă date în folosință Număr beneficiari Număr și valoare echipamente Număr beneficiari Suprafață reabilitată și	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse	2021 - 2027 2021 - 2027 2021 - 2027 2021 - 2027 2021 - 2027	Consiliu Primar Conducerea unităților de învățământ Consiliu Primar Conducerea unității de învățământ Consiliu Primar Conducerea unității de învățământ Consiliu Primar Conducerea unității de învățământ

	amenajare și dotări pentru sala de sport	amenajată Capacitate sală Număr și valoare dotări Număr beneficiari	Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	Primar
	5. Construire și amenajare teren sportiv	Suprafață construită și amenajată Număr și valoare dotări Număr beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	Consiliu local Primar
	6. Amenajare și modernizare bibliotecă comunală	Suprafață construită și amenajată Număr și valoare dotări Număr beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	Consiliu Primar
4.1.2. Facilitarea accesului copiilor și cadrelor didactice la grădinițe și școli în zonele greu accesibile sau cu transport public deficitar	1. Dotare și organizare transport cu microbuze școlare	Număr microbuze achiziționate Număr curse organizate Număr beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	Consiliu Primar
4.2. Susținerea performanței școlare și a	4.2.1. Susținerea elevilor cu potențial intelectual	Număr și valoare	Buget local Buget de stat Fonduri europene	Consiliu Primar

specializării inteligente	crescut, precum și a elevilor ce provin din familii defavorizate	cu performanțe școlare deosebite prin acordarea de burse de merit 2. Sprijinirea tinerilor din mediul rural în urmarea studiilor liceale, tehnice, profesionale, universitare, potrivit potențialului – proiecte de filantropie și asistență	burse de merit acordate într-o unitate	Alte surse legal constituite Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2021 - 2027	Consiliu Primar
	4.2.2. Susținerea specializării inteligente, creșterea adaptabilității ofertei educaționale la cerințele pieței muncii și adaptarea competențelor absolvenților la cerințele angajatorilor	1. Proiect de dotare cu atelier/spații/echipamente necesare desfășurării programelor de instruire specializată	Număr ateliere/ spații puse la dispoziție Număr și valoare echipamente Număr beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2021 - 2027	Consiliu Primar
4.3 Dezvoltarea educației și culturii	1. Înființare și amenajare tabără școlară	1. Înființare program educațional tabără școlară și amenajare spațiu specific.	Spațiu amenajat/reabilitat Număr beneficiari	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene	2021-2027	Consiliu Primar ONG-uri

Domeniu de intervenție: Cultură, sport, turism

Obiectiv strategic 5: Dezvoltarea durabilă a turismului și conservarea patrimoniului cultural

Priorități	Măsuri asociate	Proiecte propuse	Indicatori de evaluare	Surse posibile de finanțare	Perioadă de implementare	Responsabili
5.1. Dezvoltarea și valorificarea patrimoniului cultural identitar	5.1.1. Elaborarea unei strategii de marketing pentru promovarea patrimoniului cultural și a unei agende de evenimente culturale, în strânsă corelare cu patrimoniul cultural	1. Program de conștientizare asupra patrimoniului cultural identitar 2. Organizare de circuite turistice cu includerea obiectivelor culturale, religioase și a monumentelor istorice din comună 3. Realizare broșură și alte materiale publicitare de promovare turistică a localității	Număr programe organizate Patrimoniul cultural pus în valoare Număr circuite turistice organizate Număr vizitatori/turiști	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legale constituite	2021 - 2027	Consiliu Primar
5.2. Promovarea și valorificarea patrimoniului natural	5.2.1. Facilitarea punerii în valoare a potențialului natural al zonei	1. Protejarea reală a parcurilor naționale și a celorlalte zone naturale de interes turistic (identificarea și eliminarea construcțiilor ilegale, interzicerea tăierilor de păduri, interzicerea pășunatului, etc.)	Număr vizitatori/turiști raportat la valoarea investită în promovare Plus valoare adusă Număr acțiuni de protecție Zone naturale de interes turistic protejate și puse în valoare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legale constituite	2021 - 2027	Consiliu Primar
				Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legale constituite	2021 - 2027	Consiliu Primar ONG-uri

	<p>2. Program de curățare a tuturor zonelor naturale (în special de deșuri de plastic) și organizarea de programe de educare a populației, precum și înăsprirea penalităților</p> <p>3. Campanii de conștientizare a publicului larg despre existența și valoarea obiectivelor naturale vizate</p>	<p>Număr acțiuni de ecologizare Număr participanți Suprafață ecologizată</p>	<p>Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite</p>	<p>2021 - 2027</p>	<p>Consiliu local Primar ONG-uri locale</p>
<p>5.2.2. Crearea și dezvoltarea zonelor turistice, sportive și de agrement</p>	<p>1. Amenajare infrastructură de agrement - complex sportiv - domeniu ski - circuit sanie/alpin coster (tip rollercoaster), - punte suspendată - patinoar</p> <p>2. Dezvoltarea structurii de agrement privind sporturile extreme : - amenajare pârtie zorbing</p>	<p>Număr campanii Obiective naturale puse în valoare Număr beneficiari Suprafață construită și amenajată Număr vizitatori/turiști</p>	<p>Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse</p>	<p>2021 - 2027</p>	<p>Consiliu Primar ONG-uri locale</p>
	<p>Spațiu amenajat Număr beneficiari</p>	<p>Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene</p>	<p>2021-2027</p>	<p>Consiliu Primar Investitori privați ONG-uri</p>	

	<ul style="list-style-type: none"> - tiroliană - paintball - airsoft - club parapantă - rafting - parc avetura escaladări extreme (cățărări, bunjee jumping, etc) 							
	3. Locuri de joacă pentru copii inclusiv cu aparate de fitness de tip exterior	Suprafețe amenajate Număr locuri de joacă Număr aparate de fitness Număr beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse	2021 - 2027	Consiliu local Primar			
	4. Amenajare zone pentru picnic	Suprafață amenajată Număr beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene	2021 - 2027	Consiliu Primar			
	5. Cosntruire bazin de înot	Suprafață amenajată Număr beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene	2021-2027	Consiliu Primar Investitori			
	6. Amenajare trasee pentru cicloturism	Număr și lungime piste Număr beneficiari	Buget local	2021-2027	Consiliu Primar			
5.3.Dezvoltarea infrastructurii ce deserveste obiectivele turistice și unitățile de cazare	5.3.1. Dezvoltare infrastructură de cazare și servirea mesei	1. Dezvoltare zone de agrement - sprijinirea dezvoltării servicii de servire a mesei - puncte gastronomice - sprijinirea dezvoltării de pensiuni agroturistice	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2021 - 2027	Consiliu Primar			

Domeniu de intervenție: Sănătate și incluziune socială

Obiectiv strategic 6: Servicii de sănătate și sociale de calitate

Priorități	Măsuri asociate	Proiecte propuse	Indicatori de evaluare	Surse posibile de finanțare	Perioadă de implementare	Responsabili
6.1. Îmbunătățirea infrastructurii unităților medicale și a celor de protecție socială	6.1.1. Reabilitarea, modernizarea și extinderea/construirea clădirilor și spațiilor unităților medicale și de protecție socială	1.Extindere, modernizare unitate sanitară / dispensar medical 2. Construire și dotare centru servicii sociale / medicale	Suprafață extinsă și reabilitată Număr cabinete date în folosință Număr și valoare dotări Număr beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2021 - 2027	Consiliu Primar
6.2. Dezvoltarea serviciilor sociale locale	6.2.1.Consolidarea managementului sistemului de asistență socială la nivelul administrației publice locale	1.Dotarea cu tehnică și mijloace de lucru performante a structurii de asistență socială din cadrul UAT 2. Formarea continuă a personalului – asistenți sociali, asistenți personali, asistenți medicali comunitari, mediator sanitar	Suprafață construită Capacitate centru Număr și valoare dotări Număr beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2021 - 2027	Consiliu Primar
			Număr și valoare dotări Număr beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2021 - 2027	Consiliu Primar
			Număr programe de formare profesională accesate Număr beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2021 - 2027	Consiliu Primar

	<p>3. Anchete sociale realizate pentru depistarea nevoilor sociale reale ale comunității</p>	<p>Număr anchete sociale realizate Nevoi sociale identificate Programe de asistență implementate</p>	<p>Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite</p>	<p>2021 - 2027</p> <p>Consiliu local Primar</p>
<p>4. Elaborare și implementare strategie de dezvoltare a serviciilor sociale pe termen mediu și lung</p>	<p>Proiecte de investiții implementate la nivel social Număr beneficiari</p>	<p>Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite</p>	<p>2021 - 2027</p>	<p>Consiliu Primar</p>
<p>5. Construire / amenajare creșă cu program normal și prelungit</p>	<p>Suprafață amenajată Capacitate creșă Număr beneficiari</p>	<p>Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite</p>	<p>2021 - 2027</p>	<p>Consiliu Primar</p>

Domeniu de intervenție: Administrație publică
Obiectiv strategic 7: Dezvoltarea capacității administrative

Priorități	Măsuri asociate	Proiecte propuse	Indicatori de evaluare	Surse posibile de finanțare	Perioadă de implementare	Responsabili
7.1. Dezvoltarea capacității administrației publice locale	7.1.1. Dotarea cu tehnologie IT modernă și performantă, care să permită implementarea unor soluții software integrate de gestionare ușoară, rapidă și modernă a activității curente a administrației publice	1. Achiziție și punere în funcțiune de echipamente performante de tehnică de calcul (calculatoare, imprimante multifuncționale etc.)	Număr și valoare echipamente Număr beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2021 - 2027	Consiliu Primar
	7.1.2. Simplificarea procedurilor birocratice și administrative pentru cetățeni și mediul de afaceri, prin încurajarea furnizării și utilizării e-guvernării	1. Achiziția și utilizarea de softuri performante pentru furnizarea de servicii de calitate către cetățeni și reducerea timpului de soluționare a solicitărilor acestora 2. Utilizarea sistemelor online de lucru implementate la nivel național	Număr și valoare softuri Număr cetățeni deserviți Termen de soluționare cereri Număr utilizatori sisteme online Număr cereri/tranzacții soluționate online	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2021 - 2027	Consiliu Primar

	Termen de soluționare	constituite		Consiliu Primar
7.1.3. Dezvoltarea competențelor și cunoștințelor personalului din administrația publică locală (inclusiv decidenții politici)	1. Programe de instruire și perfecționare profesională anuală 2. Organizare de schimburi de experiență cu alte autorități și instituții publice la nivel județean, național și european	Număr programe de instruire și perfecționare profesională Număr beneficiari Număr activități Număr participanți	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse Buget local Buget de stat Fonduri europene	2021 - 2027 2021 - 2027
7.1.4. Modernizare sediu administrativ și infrastructură	1. Construire/ Reabilitare / modernizare /extindere sediu primărie	Suprafață reabilitată și modernizată	Buget local Buget de stat Fonduri europene	2021 - 2027
	2. Dotare serviciu voluntar pentru situații de urgență -utilaj multifuncțional (autoutilitară) -echipamente de intervenție rapidă	Număr și valoare utilaje și echipamente Capacitate de intervenție în situațiile de urgență	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse	2021 - 2027
	3. Dotarea compartimentului de gospodărie comunală - achiziție vidanță - achiziție cisternă de apă - achiziție nacelă - minexcavator - buldoexcavator	Număr și valoare mașini și utilaje parc auto Capacitate de execuție lucrări Număr beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2021 - 2027
7.1.5. Siguranța cetățenilor comunei	1. Extindere sistem supraveghere video	Camere video instalate	Buget local Fonduri europene	2021-2027

7.1.6 Sprijin pentru lăcașurile de cult (biserici)	1. Construire capelă mortuară	Capelă construită	Buget local	2021-2027	Consiliu Primar
	1. Iluminat exterior/ arhitectural al bisericilor	Clădiri iluminate	Buget local	2021-2027	Consiliu Primar

4. CONCLUZII

Prezenta documentație urmează a fi analizată și avizată conform legislației în vigoare și apoi aprobată de Consiliul Local al comunei Poienile de sub Munte

Odată aprobat, **Planul Urbanistic General și Regulamentul Local de Urbanism** aferent capătă valoare juridică, oferind instrumentul de lucru necesar administrației locale și județului Maramureș ce vor urmări aplicarea lor.

Stabilirea categoriilor de intervenție și a reglementărilor s-au realizat în baza analizei multicriteriale la nivelul trupurilor componente privind:

- Funcțiunea dominantă în zonă;
- Configurația fondului construit existent și a parcellarului propus;
- Circulația și echiparea edilitară.

Față de posibilitățile de ocupare a resurselor de muncă în raport cu locurile de muncă existente și posibil de realizat, datorită potențialului de dezvoltare a activităților de microproducție, de servicii și turistice, se preconizează o creștere a interesului pentru dezvoltarea acestor activități precum și a sectorului de locuințe.

Dezvoltarea activităților agrozootehnice, industriale, a serviciilor comerciale și turistice, atât de către agenții economici, cât și de către populație trebuie să fie o prioritate în demersurile de stimulare a organismelor competente centrale și locale, atât din cauza lipsei acestora ca volum și calitate necesară, cât și datorită resurselor pe care le oferă prin crearea de locuri de muncă pentru populația comunei.

Pentru dezvoltarea unei economii performante și ridicarea nivelului de viață al locuitorilor comunei Poienile de sub Munte se propune mobilizarea tuturor resurselor fizice și umane, în corelație cu conservarea mediului și a patrimoniului.

Concomitent cu punerea în aplicare a prezentei documentații se vor face demersurile necesare pentru realizarea studiilor de specialitate și proiectelor necesare completării și detalierii documentației (PUZ, PUD, etc.).

Aplicarea prevederilor **Planului Urbanistic General al Comunei Poienile de sub Munte**, se face conform **Regulamentului Local de Urbanism aferent Planului Urbanistic General**.

